

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

STYCZEŃ 2010

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

1. W roku 2009 rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej uległy zdecydowanej poprawie, w porównaniu z bardzo złym pod tym względem 2008 r. Wpłynął na to spadek cen detalicznych środków produkcji (o 3,5% w porównaniu z grudniem 2007 r.), towarzyszący podwyżkom cen koszyka skupu (o 4,2%). W rezultacie wg wstępnych danych skumulowany wskaźnik nożyc cen liczony za okres od stycznia do grudnia 2009, w porównaniu z grudniem 2008 r., przekroczył 108 punktów, podczas gdy w 2008 r. wynosił zaledwie 77,4 punkty. W efekcie poprawa rynkowych uwarunkowań produkcji rolnej w 2009 r., jaka nastąpiła po bardzo trudnym 2008 r., nie była w stanie znacząco poprawić sytuacji dochodowej rolników, która uległa pogorszeniu w wyniku niekorzystnych zmian cen w roku poprzednim. Wprawdzie warto podkreślić obniżki cen detalicznych środków produkcji jakie nastąpiły w 2009 r. po raz pierwszy od początku lat 90. XX wieku, ale były one niewielkie w porównaniu z ich wcześniejszym wzrostem, zwłaszcza w latach 2008 i 2007.

Do spadku cen środków produkcji przyczyniły się przede wszystkim obniżki cen detalicznych nawozów mineralnych, które zmalały o 20% w 2009 r., pod wpływem przede wszystkim spadków światowych cen nawozów i surowców do ich produkcji (o ponad 60%). Istotny wpływ wywarło także zmniejszenie krajowego popytu na nawozy, pod wpływem pogorszenia sytuacji dochodowej gospodarstw i opłacalności produkcji rolniczej. Zmiany cen detalicznych pozostałych środków do produkcji rolniczej były znacznie mniejsze.

Tabela 1 Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2009*	2008	2007	2006	2005	2005 – 2009	
						XII 2004=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	102,1	105,0	107,2	108,6	107,0	133,5	116,5
Towary i usługi konsumpcyjne	104,0	103,8	104,0	101,4	100,7	114,6	100,0
Zywność	103,6	102,9	107,6	101,8	98,8	115,4	100,7
Środki produkcji	96,4	118,7	108,5	102,7	102,3	130,4	113,8
Nożyce cen koszyka skupu	108,1	77,4	113,6	102,0	89,8	83,0	*
Koszyk skupu	104,2	87,4	123,3	104,8	91,9	108,2	94,4
w tym pszenica	101,5	56,7	140,4	158,5	86,7	114,7	100,1
Zyto	86,0	53,6	129,9	177,6	91,2	97,1	84,8
Jęczmień	81,1	67,9	145,3	136,1	80,6	87,8	76,6
Kukurydza	111,8	51,9	128,4	160,1	97,6	116,4	101,6
Ziemniaki	116,8	103,1	86,1	141,2	93,9	142,8	124,6
Bydło	110,0	107,7	97,8	103,6	102,1	120,2	104,9
Trzoda chlewna	85,6	133,9	102,0	91,4	81,6	87,3	76,2
Drob	104,0	102,0	120,9	99,6	85,1	101,7	88,8
Ciełeta	111,0	94,5	89,8	85,7	118,2	98,2	85,7
Mleko	116,1	68,3	134,4	101,5	98,6	105,1	91,7

* dane wstępne

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Obniżkom cen środków produkcji towarzyszył wzrost cen otrzymywanych przez rolników. W ciągu 12 miesięcy 2009 r. ceny koszyka skupu wzrosły średnio o 4,2% w porównaniu z grudniem roku poprzedniego, przy bardzo zróżnicowanej dynamice zmian cen poszczególnych surowców rolniczych.

Wzrost cen skupu po raz kolejny nieznacznie przekraczał podwyżki cen detalicznych żywności, które w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. wzrosły średnio o 3,6%. W 2009 r. po raz kolejny dynamika wzrostu cen detalicznych żywności była niższa niż wskaźnik inflacji. Jednakże w odróżnieniu od 2008 r. towarzyszył temu znacznie wolniejszy wzrost wynagrodzeń, co musiało odbić się negatywnie na dynamice dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych oraz wielkości popytu na żywność.

Mimo znaczących obniżek cen skupu jakie miały miejsce w latach 2008 i 2005 skumulowany wskaźnik zmian cen skupu w 5-leciu 2005-2009 wyniósł po-

nad 108%, co oznacza że podwyżki cen skupu w pozostałych latach analizowanego okresu kompensowały ich cykliczne spadki. Ceny skupu rosły w analizowanym 5-leciu wolniej niż ceny detaliczne żywności i inflacja, które wzrosły w tym czasie o około 15%, a zwłaszcza wolniej niż ceny detaliczne środków produkcji i wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw działań poza rolniczych, które wzrosły o ponad 30%. W sumie ceny skupu w latach 2005-2009 realnie zmalały o 5,6% podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji realnie wzrosły o prawie 14%, przeciętne wynagrodzenia w działach poza rolniczych o 16,5%, a ceny detaliczne żywności praktycznie prawie nie zmieniły się. Stworzyło to przesłanki do wzrostu krajowego popytu na żywność oraz poprawy konkurencyjności sektora żywnościowego i kondycji finansowej przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem żywności. Jednocześnie stało się to jednak źródłem inflacyjnego wzrostu kosztów i spadku opłacalności produkcji rolniczej. Dla rolników szczególnie ważne było to, że znacznie szybciej od cen skupu rosły ceny detaliczne środków produkcji, które w latach 2005-2009 wzrosły nominalnie o ponad 30%, a realnie o prawie 14%. Te niekorzystne zmiany cen płaconych przez rolników i przez nich otrzymywanych, a prowadzące do spadku dochodów, kompensowane były przez dopłaty bezpośrednie wypłacane do każdego hektara użytków rolnych.

Po bardzo silnym spadku cen skupu w 2008 r. ceny większości zbóż w 2009 r. utrzymywały się na niskim poziomie. W ciągu 12 miesięcy pszenica zdrożała tylko o 1,5%, a ceny żyta i jęczmienia spadły o kolejne 14 i 19%. Jedynie kukurydza zdrożała w tym czasie o prawie 12%. Również w poprzednich latach dynamika wahań cen poszczególnych gatunków zbóż była zróżnicowana w zależności od relacji podaży-popytu. Ostatecznie ceny pszenicy i kukurydzy, a więc zbóż podstawowych, mających duży udział w obrotach międzynarodowych, wzrosły o 15-16% w całym analizowanym 5-leciu, a realnie prawie nie zmieniły się. Natomiast ceny żyta i jęczmienia, na które zapotrzebowanie rynku jest znacznie mniejsze, zmalały odpowiednio o 3 i 12% nominalnie oraz o 15 i 23% realnie. Analiza zmian cen zbóż w latach 2005-2009 potwierdza, że podstawowym problemem rynku zbożowego jest wysoka zmienność cen spowodowana przede wszystkim dużymi wahaniami zbiorów, przy mało elastycznym i ograniczonym popycie.

Ceny skupu ziemniaków wzrosły w 2009 r. o prawie 17%, w wyniku mniejszych o ponad 7% zbiorów. Ziemniaki należą do produktów charakteryzujących się najwyższą dynamiką wzrostu cen w całym analizowanym 5-leciu. Nominalnie wzrosły one o prawie 43% w latach 2005-2009, a realnie o prawie 25%, mimo utrzymującej się nadwyżki produkcji w stosunku do popytu rynkowego i problemów z lokowaniem podaży na rynku krajowym i trudnościami w eksporcie.

Ceny skupu żywca wieprzowego w pierwszej połowie 2009 r. utrzymywały się na wysokim poziomie. Ich spadek rozpoczął się w sierpniu i był kontynuowany do końca roku. W konsekwencji w grudniu 2009 r. żywiec wieprzowy był o 14,4% tańszy niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. W całym analizowanym 5-leciu żywiec wieprzowy należał do surowców rolniczych o najsilniejszym spadku cen, które w latach 2005-2009 podobnie jak jęczmień, zmalały nominalnie o prawie 13%, a realnie o ponad 23%. Jednakże problem polega na tym, że ze względu na długość cyklu produkcyjnego trzody chlewnej wahania te były względem siebie przesunięte w czasie o 12-15 miesięcy.

Na ceny żywca wieprzowego silny wpływ wywierają ceny skupu drobiu, które w 2009 r. wzrosły o 4%. Po znacznym wzroście cen skupu drobiu w 2007 r. kolejne 2 lata były bardzo stabilne cenowo. W sumie ceny żywca drobiowego w analizowanym 5-leciu nominalnie wzrosły o prawie 2%, a realnie zmalały o 11%.

Na rynku mleka do sierpnia 2009 r. kontynuowane były spadki cen, rozpoczęte z początkiem 2008 r. i dopiero we wrześniu tendencja ta odwróciła się. Co raz szybszy wzrost spowodował, że w grudniu 2009 r. ceny skupu mleka były o ponad 16% wyższe niż w grudniu 2008 r. Głęboki wcześniej-szy spadek cen mleka spowodował jednak, że w latach 2005-2009 ceny skupu mleka nominalnie wzrosły tylko o 5%, a realnie zmalały o ponad 8%.

Ceny skupu i bydła i cieląt wzrosły w ciągu 12 miesięcy 2009 r. o 10-11% głównie w wyniku wzrostu cen eksportowych pod wpływem zmian kursu walutowego. Jednakże było w rezultacie roz-wijającego się eksportu mięsa wołowego głównie do krajów członkowskich zrodziło w latach 2005-2009 o ponad 20% i należy do najszybciej drożejących produktów rolniczych. Cieleta natomiast pod wpływem malejącego zainteresowania importem z Polski żywego bydła w reakcji na zmiany regulacji rynku wołowiny w Unii Europejskiej staniały w tym czasie nominalnie o prawie 2%, a realnie o ponad 14%.

2. W grudniu 2009 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,5 punktu procentowego (pp) i przekroczył 100 punktów. Wprawdzie nadal był on gorszy niż w drugim kwartale 2009 r, ale w porównaniu grudniem 2008 r. był o 1,6 pp wyższy. Wpłynął na to zarówno wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen jak i poprawa wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Na poprawę nożyc cen w większym stopniu wpłynęły obniżki cen środków produkcji, które po raz kolejny staniały, ale równieź podwyżki cen niektórych produktów rolniczych. Po raz trzeci z rzędu wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji kształtował się poniżej 100 punktów, co potwierdza trwające od kilku miesięcy obniżki cen, głównie nawozów mineralnych. W końcowych

miesiącach roku w skupie drożało przede wszystkim mleko i ziemniaki, a także chociaż w znacznie mniejszym stopniu większość zbóż. Obniżki cen skupu żywca, w tym przede wszystkim trzody chlewnej spo-wodowały jednak, że wyrównany wskaźnik zmian cen skupu w grudniu nadal był mniejszy od 100, chociaż wzrósł o 1 pp w porównaniu z listopadem. Tym samym był on znacznie niższy niż w trzecim kwartale br, ale o 1,6 pp wyższy niż przed rokiem. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu nieznacznie poprawił się, mimo sezonowej obniżki indeksu produkcji przemysłu spożywczo-go. Skompensowała to bowiem poprawa wyrównanego indeksu wynagrodzeń i cen żywności. Wskaźnik potencjalnego popytu w grudniu 2009 r. był wprawdzie znacznie niższy niż w trzecim kwartale 2009. r, ale był podobny jak w roku ubiegłym o tej porze. Warto także zauważyć, że sezonowy spadek indeksu produkcji przemysłu spożywczo-go w grudniu 2009 r. był znacznie mniejszy niż przed rokiem, a wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczo-go był o 1,5 pp wyższy niż w grudniu 2008 r.

Do nowych zbiorów mało prawdopodobna jest poprawa rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej, aczkolwiek ceny środków produkcji do wiosny powinny nadal spadać. Jednakże powolne wychodzenie świata z recesji głównie pod wpływem szybkiego rozwoju krajów rozwijających się (głównie Chin i Indii), prowadzić będzie do wzrostu cen surowców, w tym przede wszystkim energii i nawozów. Wzrost cen otrzymywanych przez rolników będzie natomiast niewielki, głównie pod wpływem utrzymywania się presji podaży na rynku zbóż oraz rosnącej podaży żywca wieprzowego, wraz z wchodzeniem trzody chlewnej w rosnącą fazę cyklu świńskiego. W pierwszej połowie roku 2010 należy także spodziewać się zahamowania wzrostu cen skupu mleka.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

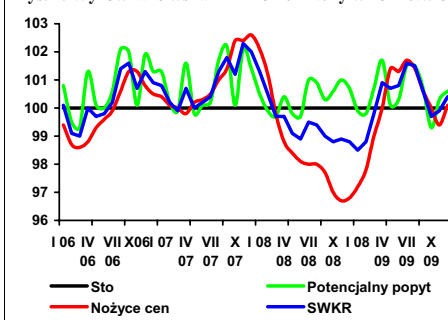
Wyszczególnienie	XII 09	XI 09	X 09	IX 09	VIII 09	VII 09	XII 08
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,4	99,9	99,7	100,6	101,4	101,6	98,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,6	100,3	99,4	100,7	101,5	101,5	100,7
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,1	99,4	100,0	100,6	101,4	101,7	96,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,5	98,5	99,8	100,6	101,6	101,7	97,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,4	99,5	99,8	100,0	100,1	100,0	101,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,5	100,6	100,4	100,2	100,1	99,8	100,3
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,6	100,6	100,0	100,3	100,4	98,6	101,5
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczo-go	100,3	100,9	99,3	102,2	103,0	102,9	98,8

^a Średnie ruchome 6 – miesięczne

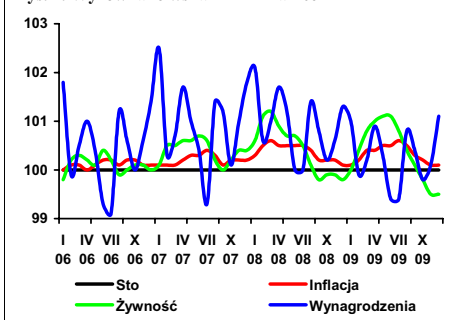
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

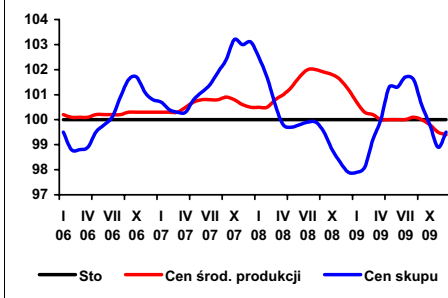
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

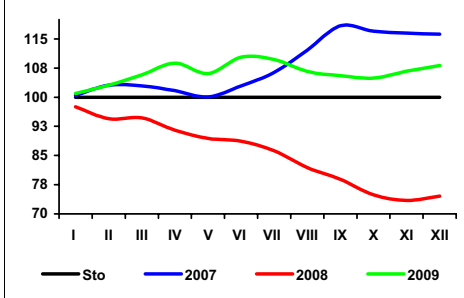
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według wynikowego szacunku GUS produkcja zbóż w 2009 r. wyniosła 29,8 mln ton i była o 7,8% wyższa niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż zmalała w porównaniu z rokiem 2008 r. o 0,2%, natomiast plony wyniosły 43,8 dt/ha i były o ponad 8% wyższe niż w 2008 r. Najbardziej w porównaniu z 2008 r. wzrosły zbiory jęczmienia ozimego (o 38%), mieszanek zbożowych ozimych (o 23%) oraz pszenżyta jarego (o 29%). Wszystkie gatunki zbóż ozimych i jarych plonowały wyżej w porównaniu z plonami 2008 r., a także w porównaniu do średnich plonów z lat 2000-05. Jedynie zbiory kukurydzy były o ok. 7,5% niższe z powodu mniejszej powierzchni jej uprawy. Wzrost plonów zbóż miał miejsce przede wszystkim w północnej i zachodniej części kraju, gdzie w roku ubiegłym wystąpiła susza. We wschodnich i południowych obszarach kraju plony były nieco niższe niż w 2008 r.

Według szacunków USDA światowe zbiory pszenicy w sezonie 2009/10 wyniosły 674 mln ton, wobec 682 mln ton w sezonie poprzednim. Zbiory pszenicy w UE szacowane są na 138 mln ton. Produkcja tzw. zbóż paszowych na świecie wyniesie 1089 mln ton (1103 mln ton poprzednio), a w UE 153 mln ton.

W krajach UE zebrano więcej niż w sezonie poprzednim jedynie żyta. Na półkuli południowej zwiększą się zbiory zbóż w Australii (z 32,7 do 34,5 mln ton, w tym 22,5 mln ton pszenicy). W Argentynie produkcja zbóż będzie wyższa niż w suchym 2009 r., ale znacznie niższa niż w 2008 r. Zbiory pszenicy wyniosą zaledwie 8,0 mln ton (wobec 8,4 mln ton w 2009 r. i 18 mln ton w 2008 r.), co wynika ze spadku powierzchni uprawy. Produkcja zbóż paszowych szacowana jest na 19,5 mln ton, wobec 16,4 i 27,0 mln ton odpowiednio w latach 2009 i 2008. Obniży się również produkcja zbóż paszowych w RPA (12,0, wobec 13,1 mln ton w 2009 r.)

Wysokie zbiory zbóż, przy dużych zapasach początkowych, wpływają na zwiększenie podaży ziarna i spadek cen. Od kilku miesięcy obserwuje się niewielką korektę cen w górę, nie jest jednak ona duża, a ceny nie powinny przekroczyć poziomu sprzed ro-

ku. Poziom cen będzie zachęcał rolników do sprzedaży zbóż na zakupy interwencyjne, które w obecnym sezonie nie obejmują kukurydzy, a w następnym będą ograniczone jedynie do pszenicy.

W pierwszych miesiącach sezonu 2009/10, po długim wzroście ceny pasz zaczęły spadać. Spadek jest jednak dużo wolniejszy niż ziarna zbóż, a mieszanki przemysłowe drożeją względem zbóż, podobnie jak w połowie 2005 r.

Spadek cen zbóż nie przekłada się na obniżki cen detalicznych produktów zbożowych. Spadek cen zbytu jest mniejszy niż spadek cen zbóż, natomiast ceny detaliczne nie są obniżane, ponieważ na ich poziom wpływają przede wszystkim wysokie pozasurowcowe koszty produkcji.

W pierwszych 4 miesiącach sezonu 2009/10 wyższe niż przed rokiem były przemiały ziarna (o 13%) oraz produkcja mąki pszennej i żytniej (o 30 i 17%), makaronów (o 15%) i pieczywa (o 17%); obniżyła się natomiast produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt (o 1%).

W ciągu 5 pierwszych miesięcy sezonu 2009/10 skupiono 3,3 mln ton zbóż (o jedną czwartą więcej niż przed rokiem). Najbardziej zwiększył się skup pszenżyta (o 84%), wyższy jest również skup żyta, pszenicy i jęczmienia (odpowiednio o 28,19-22,0%). W październiku i listopadzie 2009 r. skupiono ponadto 284 tys. ton kukurydzy (o 10% więcej niż rok wcześniej).

Tańszy niż przed rokiem złoty, a także przewaga podaży ziarna nad popytem w kraju sprzyja eksportowi ziarna zbóż. W pierwszych 4 miesiącach sezonu 2009/10 wyniósł on 845 tys. ton, tzn. prawie tyle samo ile w całym sezonie 2007/08, a ponad 3-krotnie więcej niż w analogicznym okresie 2008 r. Zboże sprzedajemy głównie do Niemiec, a także do Hiszpanii i innych krajów UE. Ważnymi odbiorcami polskiej pszenicy są kraje północnej Afryki. Import ziarna zbóż wyniósł 341 tys. ton i był ponad dwukrotnie niższy niż w okresie lipiec-październik 2008 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	skup				targowiska				
2007 I-XII	706,8	602,1	659,3	641,1	760,1	660,6	711,6	659,2	X
2008 I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	X
2008 I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	X
2009 I-VI	513,9	374,9	.	.	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2008 VII	689,7	556,3	745,7	640,3	933,9	771,7	866,6	782,8	X
VIII	573,6	479,5	705,9	648,2	837,4	690,0	778,5	707,1	X
IX	517,1	426,2	531,2	580,7	743,0	626,6	688,6	640,8	X
X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	X
XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009 I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03
VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	X
VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X
VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X
IX	462,4	283,8	481,5	396,9	537,5	420,6	487,8	446,8	X
X	456,3	284,6	410,4	384,9	532,8	404,5	478,2	434,5	X
XI	460,4	297,3	376,7	393,9	531,2	396,7	482,6	423,4	424,73
XII ^a	481,2	309,5	503,4	383,6	493,6	329,0	443,8	370,9	423,51

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2007 I-XII	3005,5	899,0	409,7	495,8	222,4	228,3	4213,0	1436,6	622,7
2008 I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2008 I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2009 I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2007/08	3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008/09	3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	656,7 ^b
2008 VII	193,2	55,7	42,9	70,6	31,1	22,4	329,6	113,1	24,8
VIII	751,2	192,4	151,4	186,8	22,5	76,5	1181,0	313,8	12,0
IX	403,3	120,2	65,9	59,9	27,3	35,6	571,4	196,0	10,4
X	250,0	73,6	28,2	22,6	9,4	13,1	315,4	104,6	109,4
XI	213,9	65,2	22,5	15,3	7,2	13,0	265,3	90,4	148,5
XII	227,7	52,1	26,4	16,5	7,3	18,3	289,9	84,0	81,6
2009 I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8
V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0
VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1
VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1
VIII	717,6	231,1	152,6	133,1	44,9	123,5	1149,8	421,6	18,0
IX	474,7	120,7	79,1	75,9	25,7	56,3	693,9	229,0	28,5
X	387,0	105,7	59,8	47,0	22,4	48,1	546,0	186,3	115,7
XI	328,5	97,9	69,1	45,4	17,4	45,5	492,8	180,4	168,1

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,1	746,3	113,1	5966,8
2008 I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2007 ^b I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2008 I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2009 I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2008 VII	134,8	115,8	9,78	64,2	9,61	551,9
VIII	129,1	108,8	9,42	63,5	8,68	458,2
IX	143,9	114,0	9,15	63,5	10,13	468,9
X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009 I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
VIII	147,9	137,1	9,94	74,1	9,61	465,3
IX	163,3	151,6	11,62	74,3	11,59	494,0
X	168,0	158,0	11,43	78,0	12,83	514,0
XI	.	151	11,6	.	11,7	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2008 I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2008 I-VI	96,8	9,6	5,7	13,1	141,2	570,4	38,5	168,3	495,6	1308,5
2009 I-VI	1139,1	274,6	9,5	100,7	1616,3	225,3	3,0	73,9	182,9	493,9
2007/08	429,6	68,9	146,9	126,5	851,2	716,9	49,2	222,9	567,0	1593,7
2008/09	1411,1	344,8	30,7	174,5	2079,2	809,5	19,3	192,2	522,7	1571,3
2008 VII	0,57	0,05	8,99	0,68	10,7	229,67	10,87	54,46	99,49	400,5
VIII	14,47	4,80	4,42	0,15	28,5	134,82	3,42	25,00	84,14	252,7
IX	61,10	16,43	2,68	0,59	92,0	95,12	1,53	16,10	25,59	139,8
X	60,11	41,18	3,02	19,10	126,1	38,64	0,18	4,45	28,90	73,8
XI	76,41	6,13	1,31	25,50	115,2	36,53	0,13	7,14	55,90	101,5
XII	65,98	3,44	0,71	27,86	99,0	49,69	0,11	11,11	48,11	111,7
2009 I	99,84	10,80	0,57	23,77	139,0	50,48	0,14	14,41	36,42	103,4
II	255,39	40,48	0,72	39,41	348,3	49,41	0,33	7,45	47,73	107,0
III	259,81	39,30	0,70	21,96	333,2	30,19	1,06	13,79	39,74	86,3
IV	153,34	43,58	1,35	9,22	222,7	28,95	1,05	11,04	16,36	58,8
V	151,98	62,25	1,92	3,35	242,3	34,37	0,13	19,34	18,90	73,6
VI	218,76	78,17	4,25	3,00	330,8	31,86	0,31	7,87	23,79	64,8
VII	108,66	25,39	28,70	1,45	172,0	43,20	0,47	17,38	18,85	81,5
VIII	189,74	52,11	15,78	2,09	282,0	57,10	0,05	12,19	20,50	90,7
IX	212,63	47,22	10,96	7,60	295,0	69,18	0,73	10,03	22,12	104,4
X	57,95	26,88	0,72	4,44	95,6	44,68	0,09	6,97	12,58	65,2

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2008 I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2008 I-VI	13,5	3,0	5,1	4,3	15,3	17,9	9,0	13,6	18,0	136,4
2009 I-VI	36,4	3,1	6,3	5,9	25,0	15,3	6,1	13,5	16,7	114,8
2007/08	19,3	5,1	10,2	8,9	23,9	37,4	16,6	31,0	35,8	254,6
2008/09	51,8	6,2	11,0	8,9	36,2	31,5	11,9	26,5	33,1	230,6
2008 VII	2,37	0,35	0,76	0,52	2,21	3,19	1,31	2,66	2,42	29,29
VIII	1,80	0,49	0,77	0,41	2,38	4,17	0,93	1,96	3,71	22,37
IX	2,21	0,86	0,71	0,55	3,09	3,30	1,49	2,29	1,95	20,09
X	3,12	0,39	0,94	0,78	2,09	3,11	1,19	2,47	4,48	16,75
XI	3,32	0,42	0,91	0,37	1,53	1,79	0,47	1,77	2,49	13,70
XII	2,82	0,51	0,67	0,58	1,52	1,34	0,38	1,81	1,58	13,58
2009 I	3,46	0,43	1,41	1,69	2,44	2,25	0,56	2,01	3,02	19,54
II	5,48	0,42	1,13	1,38	3,62	2,46	1,26	2,12	3,59	13,29
III	4,96	0,50	1,19	0,91	4,79	2,46	1,25	2,05	2,91	16,00
IV	7,07	0,59	0,88	0,67	4,96	1,82	1,10	2,01	3,65	19,08
V	7,25	0,53	1,00	0,43	4,47	2,42	1,10	2,94	1,86	24,94
VI	8,17	0,66	0,71	0,82	4,70	3,93	0,84	2,38	1,68	21,93
VII	8,00	0,68	1,18	0,86	3,89	2,19	0,91	2,26	2,41	24,51
VIII	7,33	0,49	0,87	0,57	2,89	2,43	0,28	2,06	2,30	18,55
IX	7,19	0,40	1,00	0,49	3,53	2,32	0,40	2,48	2,24	15,04
X	14,67	0,47	0,95	0,83	3,40	1,95	0,28	1,36	1,23	6,43

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2008 I-VI	4,6	32,6	107,0	50,0	47,2	26,1	7,0	43,3	127,6	50,9
2009 I-VI	9,4	33,8	102,0	65,6	27,4	35,0	7,5	41,4	150,9	80,9
2007/08	8,4	60,4	215,5	106,0	96,6	52,5	13,3	85,0	281,1	96,8
2008/09	13,5	66,0	212,1	119,2	65,8	76,5	14,0	90,5	210,3	108,5
2008 VII	0,90	6,02	17,29	9,54	6,53	4,81	1,52	8,04	22,68	8,50
VIII	0,80	4,23	17,45	9,08	5,72	3,99	1,08	7,82	24,23	8,28
IX	1,03	5,13	20,51	9,10	7,01	5,45	1,33	9,11	23,83	9,55
X	1,34	6,74	21,73	9,94	7,04	18,17	0,94	9,44	20,39	10,76
XI	0,92	5,19	18,76	9,07	6,57	5,39	1,11	8,98	16,59	8,75
XII	0,92	5,12	14,71	6,83	5,88	3,92	0,67	6,14	14,74	10,35
2009 I	1,15	6,23	14,94	6,30	4,71	4,61	0,94	6,95	17,34	8,71
II	1,46	5,45	16,30	6,94	3,48	4,46	1,10	6,80	13,29	8,37
III	1,81	6,49	18,71	22,17	4,73	4,90	1,46	7,77	14,71	10,01
IV	1,40	5,99	17,81	9,66	4,91	5,13	1,95	7,25	13,72	8,99
V	1,90	5,29	16,64	9,68	5,02	4,16	1,01	5,97	13,93	8,14
VI	1,68	4,35	17,56	10,90	4,50	11,76	1,01	6,63	15,20	8,22
VII	1,94	4,47	16,97	10,64	4,76	4,17	1,07	6,41	17,53	8,65
VIII	1,41	3,68	16,60	10,71	4,41	3,79	0,94	7,64	15,52	9,32
IX	1,67	4,00	18,03	11,83	6,07	3,68	0,89	6,20	18,32	7,47
X	1,61	3,07	15,37	10,28	5,62	3,10	0,59	4,20	11,30	4,05

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2008 I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2008 I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2009 I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2008 VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009 I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78
IX	0,84	1,92	1,30	3,64	3,16	3,76	4,11	4,77
X	0,84	1,90	1,27	3,60	3,15	3,78	4,10	4,78
XI	0,82	1,89	1,24	3,60	3,15	3,76	4,10	4,77

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2008 I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2008 I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2009 I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2008 VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009 I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9
IX	1157,1	1251,0	1814,7	980,5	1449,3	1262,4	1985,0
X	1147,7	1235,5	1800,6	958,3	1434,2	1245,2	1973,4
XI	1127,4	1225,1	1818,3	943,2	1430,3	1236,9	1972,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2008 VII	1,522	1,681	2,395	0,778	2,413	3,797	2,408
VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009 I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660
IX	2,331	2,696	4,719	0,757	2,351	4,760	2,560
X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

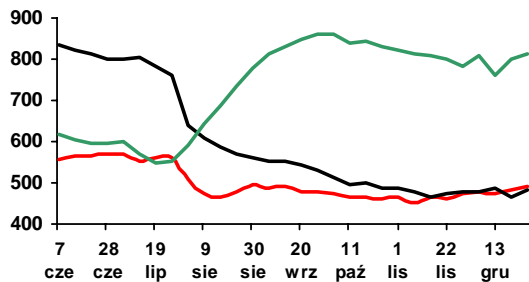
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008 IV	229	250	.	177	201	244	209	189	223
V	217	237	.	174	192	219	221	191	215
VI	204	238	189	167	173	206	206	194	208
VII	202	235	177	150	171	171	185	180	209
VIII	178	186	154	154	157	146	181	136	183
IX	161	163	142	138	138	129	173	102	141
X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009 I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.
IX	115	103	.	92	97	80	98	89	105
X	112	105	.	98	96	86	88	95	96
XI	118	107	.	100	99	80	90	101	98
XII	118	111	.	100	99	84	98	102	96

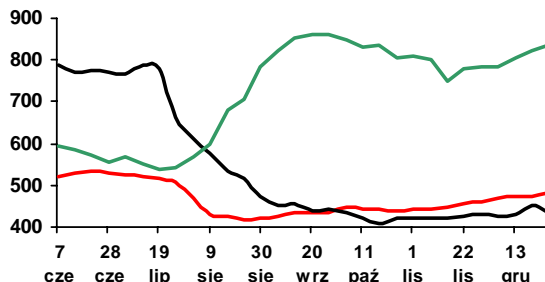
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

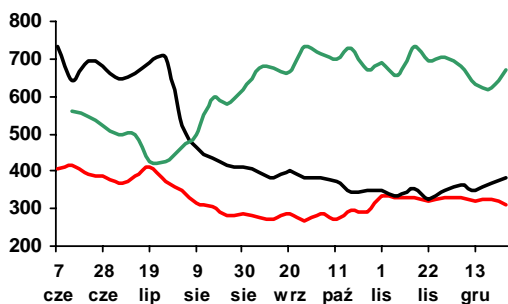
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

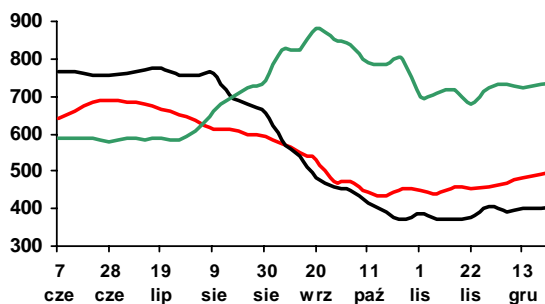
Rys. 2. Pszenica paszowa

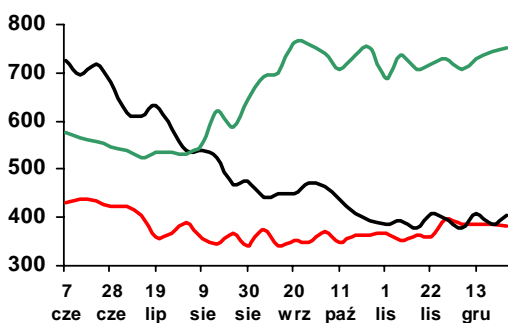
Rys. 3. Żyto paszowe

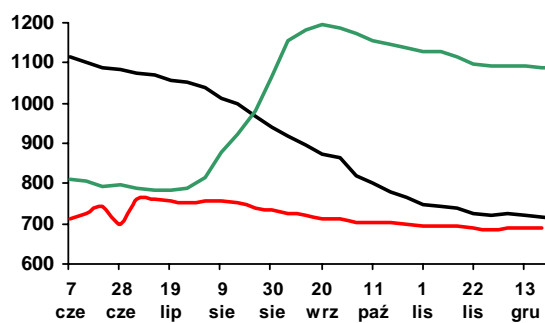
Rys. 4. Kukurydza paszowa

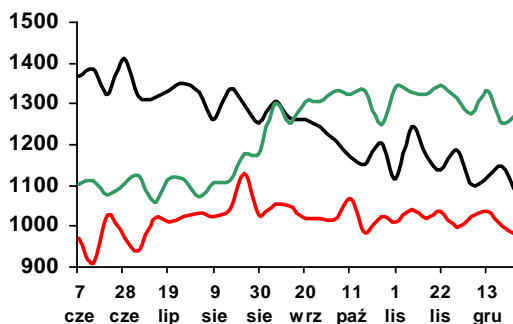
Rys. 5. Jęczmień paszowy

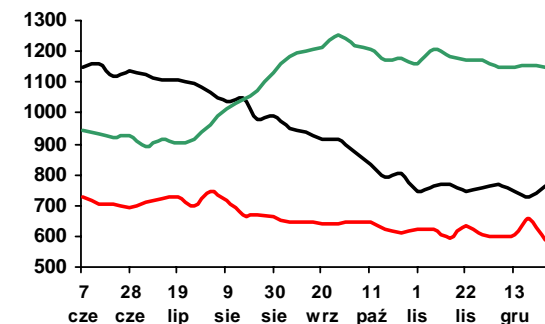
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2009 —

2008 —

2007 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2007-09; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wynosi 1405 tys. ton. Przemysł cukrowniczy zakontraktował surowiec na powierzchni 191 tys. ha. Według wstępnych szacunków średni plon wyniósł ok. 55 ton/ha i był o ok. 18% większy niż przed rokiem. Zbiory surowca osiągnęły poziom ok. 10,5 mln ton. W okresie od września do listopada br. produkcja cukru wyniosła 972 tys. ton i była o 19% większa niż przed rokiem. W skali całego sezonu 2009/2010 produkcja wyniesie ok. 1600 tys. ton cukru i będzie o 200 tys. większa od limitu produkcyjnego.

W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę i jest o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Cena minimalna przeliczana będzie na walutę krajową według kursu euro, który Europejski Bank Centralny wyznaczył na poziomie 4,1584 zł (w poprzedniej kampanii 3,3747 zł). Minimalna cena skupu buraków cukrowych o standardowej zawartości cukru 16% wynosi zatem 109,32 zł/tonę i jest o 16,5% wyższa niż przed rokiem. Uwzględniając wyższą rzeczywistą zawartość cukru w korzeniach, średnia cena skupu może wynieść ok. 110 zł/tonę i będzie o 6% wyższa niż przed rokiem. Reforma regulacji rynku cukru w UE przewiduje także rekompensatę spadku dochodów wynikającą z obniżki cen minimalnych. Polska w sezonie 2009/2010 może przeznaczyć na dopłaty bezpośrednie (tzw. płatności cukrowe) 159,4 mln EUR, co po przeliczeniu na walutę krajową po kursie z 30 września 2009 r. (4,2295 zł) spowoduje, że przeciętna płatność cukrowa będzie 36,5% większa niż przed rokiem i wyniesie 53,47 zł/tonę buraków kwotowych.

W 2009 r. krajowe zużycie cukru zmniejszyło się o ok. 2%, do 1585 tys. ton. W pierwszym półroczu 2009 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyła się ok. 3% pod wpływem wysokich cen detalicznych i pogarszającej się sytuacji dochodowej gospodarstw domowych. W skali całego roku spożycie może wynieść ok. 17,5 kg/osobę i będzie o 2% mniejsze niż przed rokiem. W 2009 r. w dużych i średnich przedsiębiorstwach zmniejszyła się produkcja niektórych artykułów spożywczych o dużej zawartości cukru, w tym słodczy, marmola-

dy i dżemów. Ocenia się, że przemysłowe zużycie cukru we wszystkich przedsiębiorstwach w całym roku spadnie do 845 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli wzrasta zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton).

Ceny cukru na rynku krajowym od marca wykazują tendencję spadkową. W listopadzie br. ceny zbytu cukru workowanego i paczkowanego wynosiły odpowiednio 2,22 zł/kg i 2,25 zł/kg i były o 4% niższe niż przed miesiącem. Czynnikiem decydującym o spadku cen jest wzrost produkcji w kraju, duża podaż cukru z importu oraz aprecjacja złotego względem euro. W listopadzie średni kurs waluty unijnej wynosił 4,2 zł, wobec 4,6-4,7 zł w pierwszym kwartale roku. Cena referencyjna cukru (404,4 EUR/tonę) w przeliczeniu na walutę krajową obniżyła się do 1,69 zł/tonę (bez VAT). W handlu detalicznym także utrzymała się spadkowa tendencja cen. Ceny detaliczne w listopadzie spadły o 4% do 2,89 zł/kg, ale wciąż są o 5% wyższe niż przed rokiem.

W okresie styczeń-październik 2009 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wyniosło 76 tys. ton. Eksport wyniósł 138 tys. ton i prawie w całości został skierowany na rynek unijny. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny były wyższe od ceny referencyjnej i wynosiły średnio 550 EUR/tonę. Import wzrósł do 214 tys. ton. Cukier importowano głównie z krajów UE (195 tys. ton), za który płacono 490-550 EUR/tonę. W skali całego 2009 r. ujemne saldo wymiany może wynieść ok. 100 tys. ton.

Na światowym rynku ceny cukru utrzymują się na rekordowo wysokim poziomie. W grudniu ceny cukru białego na giełdzie w Londynie wynosiły ok. 650 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) zdrożał do ok. 550 USD/tonę. Powodem wzrostu cen był 6,6% spadek światowej produkcji, przy wzroście popytu o 1,5%. W efekcie zapasy zmniejszyły się o 6% do 73,5 mln ton, co stanowi ok. 45,6% światowego spożycia.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	509,45	510,07	-	530,54	531,76	504,92

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

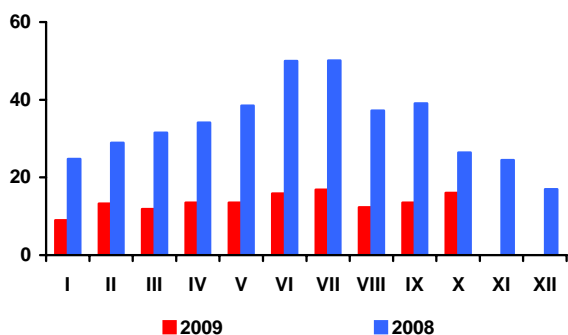
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17
	IX	2,42	2,39	2,25	3,06
	X	2,31	2,34	1,71	3,01
XI	2,22	2,25	1,69	2,89	

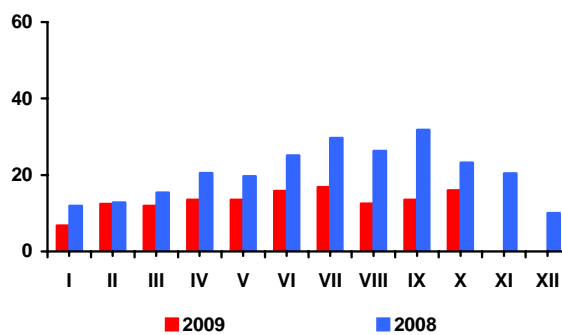
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

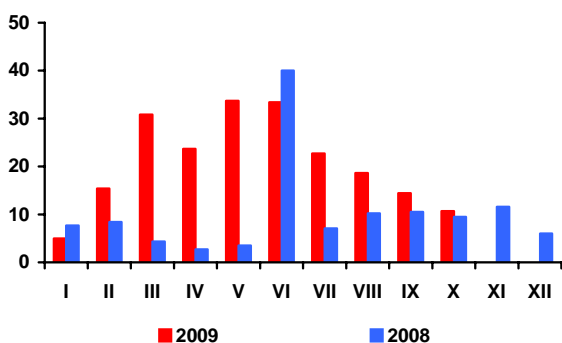
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

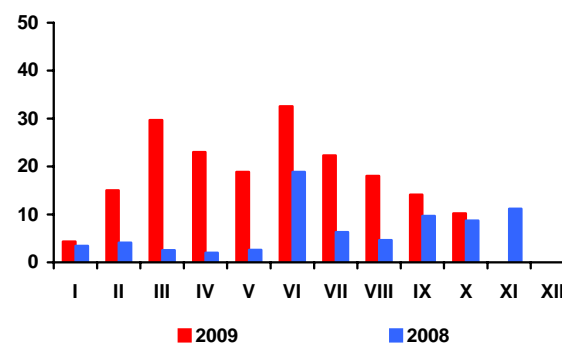
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

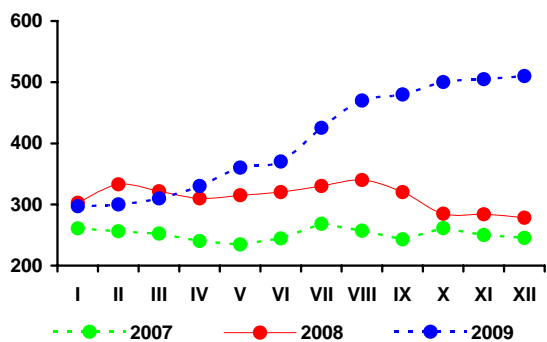
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

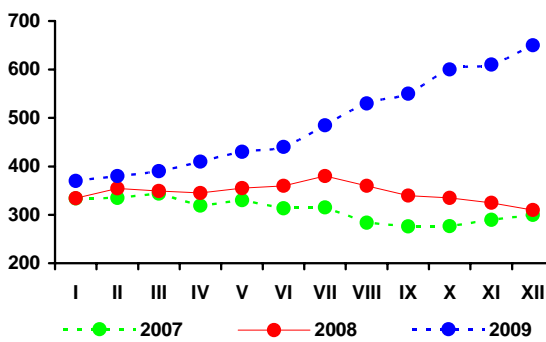
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

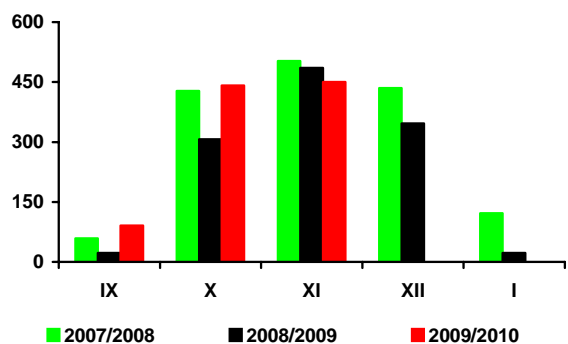
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Według najnowszych ocen światowe zbiory rzepaku (59,4 mln ton) będą większe niż w sezonie poprzednim (o 2,3%). Rekordowo wysokie zbiory w UE-27 (21,2 mln ton) i Chinach (12,8 mln ton) z nadwyżką zrekompensują ich duży spadek na Ukrainie, w Kanadzie i Australii. Przy rosnącym popycie na żywność i energię odnawialną, światowe zużycie przekroczy produkcję rzepaku, a zapasy rzepaku na koniec sezonu zmaleją. Mimo spadku pozostaną jednak relatywnie wysokie.

W UE-27 rekordowo wysokie zbiory rzepaku uzyskały: Niemcy (6350 tys. ton), Francja (5562 tys. ton) i Polska (2481 tys. ton). Większe też były w Szwecji i Danii. W pozostałych krajach Wspólnoty były niższe, w tym najbardziej zmalały w Rumunii i na Węgrzech. Nieco niższe też były w Wielkiej Brytanii i Czechach.

Zbiory rzepaku w Polsce wzrosły o 17,8% w porównaniu z rokiem poprzednim, w wyniku 5,0% powiększenia arealu jego uprawy (do 810 tys. ha) oraz wyższych o 12,1% plonów (30,6 dt/ha).

Na rynku europejskim w sezonie 2009/10 (lipiec/czerwiec) ceny rzepaku (426 USD/tonę – cif Hamburg), oleju rzepakowego (968 USD/tonę – fob ex-mill Holandia) i śruty rzepakowej (191 USD/tonę – fob ex-mill Hamburg) mogą być odpowiednio o 5, 3 i 9% niższe niż w sezonie poprzednim.

W listopadzie ceny rzepaku i produktów jego przerobu na rynku europejskim wzrosły w relacji do poprzedniego miesiąca. Za rzepak płacono średnio 402 USD/tonę, tj. o 12 USD/tonę więcej niż przed miesiącem, lecz nadal o 7 USD/tonę mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 928 USD/tonę i był o 32 USD/tonę droższy niż przed miesiącem, lecz w dalszym ciągu o 63 USD/tonę tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 197 USD/tonę i była o 9 USD/tonę wyższa niż przed miesiącem i o 42 USD/tonę wyższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym w grudniu przeciętna cena rzepaku (1141 zł/tonę) była o 2,0% wyższa niż w poprzednim miesiącu. Wzrosła też cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego (o 1,4% do 2792 zł/tonę) i śruty rzepakowej (o 4,4% do 471 zł/tonę). W re-

lacji do grudnia poprzedniego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego były niższe odpowiednio o 6,7 i 16,4%, natomiast cena śruty rzepakowej była o 7,3% wyższa.

W październiku znacząco wzrósł krajowy przerób rzepaku. Sektor olejarski (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukował 68 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 10,2% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 21,6% więcej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku; natomiast w pierwszych dziesięciu miesiącach 2009 r. łącznie 555 tys. ton, tj. o 19,3% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (341 tys. ton) była o 0,4% mniejsza, zaś margaryn (283 tys. ton) o 4,7% większa niż przed rokiem.

W październiku zmalał eksport surowców i produktów olejowych, zaś ich import wzrósł (z wyjątkiem margaryn, których eksport był większy, zaś import mniejszy niż przed miesiącem). W pierwszych jedenastu miesiącach 2009 r. łącznie wywieziono: 237 tys. ton rzepaku (o 7% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), 141 tys. ton oleju rzepakowego (o 6% więcej), 444 tys. ton śruty rzepakowej (o 24% więcej) i 71 tys. ton margaryn (o 4% mniej). Przywieziono: 1778 tys. ton śrut olejowych (o 9% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), 282 tys. ton olejów roślinnych (o 22% mniej), 34 tys. ton margaryn (o 11% mniej) oraz 324 tys. ton nasion olejowych (o 3% więcej), w tym 236 tys. ton rzepaku (o 5% więcej).

W listopadzie, w porównaniu z miesiącem poprzednim, olej rzepakowy konfekcjonowany podrożał u producenta, zaś w detalu jego ceny zmalały. Sala tego spadku była jednakże niewielka.

W listopadzie wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (o 1,1%) był większy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (0,7%), lecz znacznie mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych (7,0%). W porównaniu z listopadem roku poprzedniego margaryny i oleje roślinne były tańsze, odpowiednio o 0,4 i 2,0%, natomiast masło i „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (słonina, smalec) były droższe, odpowiednio o 11,9 i 6,5%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2008 X	56 061	44 644	23 289	77 416	2,00	41,5	72,4
XI	64 110	30 882	16 837	78 155	2,00	26,3	82,0
XII	58 306	25 746	20 673	63 379	1,70	35,5	92,0
2009 I	59 943	30 617	15 897	74 663	1,96	26,5	80,3
II	60 885	25 301	11 929	74 257	1,95	19,6	82,0
III	60 845	32 600	17 801	75 644	1,98	29,3	80,4
IV	59 246	26 946	13 705	72 487	1,90	23,1	81,7
V	32 952	31 869	20 837	43 984	1,15	63,2	74,9
VI	43 599	23 359	17 091	49 867	1,31	39,2	87,4
VII	42 341	29 262	11 195	60 408	1,58	26,4	70,1
VIII	65 318	28 579	22 856	71 041	1,86	35,0	91,9
IX	61 845	26 206	17 945	70 106	1,84	29,0	88,2
X	68 147	27 496	15 642	80 001	2,10	23,0	85,2
Zmiany w %							
X 2009 IX 2008	10,2	4,9	-12,8	14,1	14,1	x	x
X 2009 X 2008	21,6	-38,4	-32,8	3,3	3,3	x	x
X 2009 XII 2008	16,9	6,8	-24,3	26,2	26,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2008 X	56 061	4720	21 049	39 732	1,04	37,5	141,1
XI	64 110	4830	15 473	53 467	1,40	24,1	119,9
XII	58 306	1870	15 322	44 854	1,18	26,3	130,0
2009 I	59 943	2267	11 668	50 542	1,33	19,5	118,6
II	60 885	1572	9 373	53 084	1,39	15,4	114,7
III	60 845	3264	15 912	48 197	1,26	26,2	126,2
IV	59 246	1794	12 013	49 027	1,29	20,3	120,8
V	32 952	3330	18 884	17 398	0,46	57,3	189,4
VI	43 599	2162	15 244	30 517	0,80	35,0	142,9
VII	42 341	2742	9 475	35608	0,9	22,4	118,9
VIII	65 318	1069	20 442	45945	1,2	31,3	142,2
IX	61 845	1331	15 716	47460	1,2	25,4	130,3
X	68 147	3421	12 465	59103	1,5	18,3	115,3
Zmiany w %							
X 2009 IX 2008	10,2	157,0	-20,7	24,5	24,5	x	x
X 2009 X 2008	21,6	-27,5	-40,8	48,8	48,8	x	x
X 2009 XII 2008	16,9	82,9	-18,6	31,8	31,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2008 X	84 092	136 745	54 061	166 776	64,3	50,4
XI	96 165	223 482	74 286	245 361	77,2	39,2
XII	87 459	150 716	58 976	179 199	67,4	48,8
2009 I	89 915	168 759	53 285	205 389	59,3	43,8
II	91 328	141 207	45 488	187 047	49,8	48,8
III	91 268	204 587	53 500	242 355	58,6	37,7
IV	88 869	168 036	65 157	191 748	73,3	46,3
V	49 428	192 902	34 986	207 344	70,8	23,8
VI	65 399	203 104	38 825	229 678	59,4	28,5
VII	63 512	190 037	36 661	216 888	57,7	29,3
VIII	97 977	185 968	42 915	241 030	43,8	40,6
IX	92 768	129 375	75 816	146 327	81,7	63,4
X	102 221	193 796	48 676	247 341	47,6	41,3
Zmiany w %						
X 2009 IX 2008	10,2	49,8	-35,8	69,0	x	x
X 2009 X 2008	21,6	41,7	-10,0	48,3	x	x
X 2009 XII 2008	16,9	28,6	-17,5	38,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2008 X	94 178	475	36 923	57 730	39,2	163,1
XI	85 100	339	47 161	38 278	55,4	222,3
XII	84 092	561	50 786	33 867	60,4	248,3
2009 I	89 915	881	50 576	40 220	56,2	223,6
II	91 328	98	43 582	47 844	47,7	190,9
III	91 268	440	51 017	40 691	55,9	224,3
IV	88 869	2 756	62 850	28 775	70,7	308,8
V	49 428	206	33 313	16 321	67,4	302,8
VI	65 399	189	37 519	28 069	57,4	233,0
VII	63 512	532	34 632	29 412	54,5	215,9
VIII	97 977	1 017	36 990	62 004	37,8	158,0
IX	92 768	473	47 260	45 981	50,9	201,8
X	102 221	73	46 132	56 162	45,1	182,0
Zmiany w %						
X 2009 IX 2008	10,2	-84,6	-2,4	22,1	x	x
X 2009 X 2008	21,6	-87,0	-9,2	65,8	x	x
X 2009 XII 2008	16,9	-93,9	-15,9	66,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2008 X	30 332	3 241	10 389	23 184	0,61	34,3	130,8
XI	32 764	7 404	3 138	37 030	0,97	9,6	88,5
XII	25 362	2 397	6 719	21 040	0,55	26,5	120,5
2009 I	24 915	2 992	6 463	21 444	0,56	25,9	116,2
II	28 232	3 270	7 154	24 348	0,64	25,3	116,0
III	32 318	3 656	6 459	29 515	0,77	20,0	109,5
IV	28 136	3 542	8 055	23 623	0,62	28,6	119,1
V	22 426	3 669	5 506	20 589	0,54	24,6	108,9
VI	29 136	3 447	6 691	25 892	0,68	23,0	112,5
VII	24 371	3 787	6 959	21 199	0,56	28,55	114,96
VIII	26 493	3 355	5 947	23 901	0,63	22,4	110,8
IX	31 790	4 680	8 688	27 782	0,73	27,3	114,4
X	34 693	1 793	9 399	27 087	0,71	27,1	128,1
Zmiany w %							
<u>X 2009</u> <u>IX 2008</u>	9,1	-61,7	8,2	-2,5	-2,5	x	x
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	14,4	-44,7	-9,5	16,8	16,8	x	x
<u>X 2009</u> <u>XII 2008</u>	36,8	-25,2	39,9	28,7	28,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2007 I-XII	956,6	706,8	1,35
2008 I-XII	1268,2	643,3	1,97
2008 XI	1210,0	460,0	2,63
XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
V	1330,0	508,3	2,62
VI	1379,0	538,3	2,56
VII	1012,8	522,8	1,94
VIII	1073,5	451,4	2,38
IX	1075,3	462,4	2,33
X	1106,0	456,3	2,42
XI	1119,0	460,4	2,43
Zmiany w %			
<u>XI 2009</u> <u>X2009</u>	1,2	0,9	x
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	-7,5	0,1	x
<u>XI 2009</u> <u>XII 2008</u>	-8,5	-2,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2008 XI	4,51	x	5,98	6,16	6,87	7,61
XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
V	4,25	x	5,29	6,18	7,05	7,37
VI	4,32	x	5,28	6,17	7,14	7,32
VII	4,24	x	5,27	6,14	7,18	7,31
VIII	4,08	x	5,28	6,13	7,29	7,27
IX	4,12	x	5,27	6,08	7,33	7,27
X	4,00	x	5,25	6,01	7,44	7,19
XI	4,23	x	5,30	5,98	7,50	7,14
Zmiany w %						
<u>XI 2009</u> <u>X2009</u>	5,8	x	1,0	-0,5	0,8	-0,7
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	-6,2	x	-11,4	-2,9	9,2	-6,2
<u>XI 2009</u> <u>XII 2008</u>	-9,6	x	-12,7	-2,3	7,4	-6,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

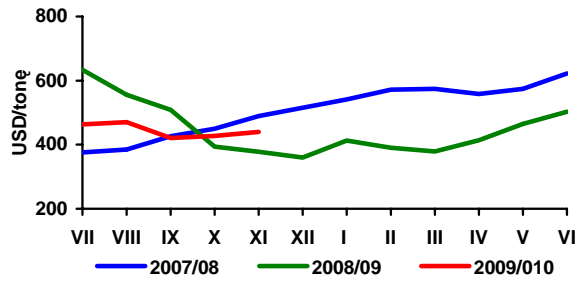
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	margaryna Palma w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryna Palma w op. 250 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2007 I-XII	4,40	7,16	13,15	2,78	5,16	12,18	16,90	4,40
2008 I-XII	6,12	x	13,08	3,76	8,52	13,45	18,45	5,16
2008 XI	6,44	x	12,41	4,48	9,28	13,95	17,60	5,84
XII	x	x	12,25	4,48	9,12	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	8,13	12,27	4,56	9,12	14,03	17,45	5,92
II	5,08	8,02	12,09	4,61	9,08	14,03	17,30	5,96
III	5,08	8,03	12,03	4,75	8,80	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	8,11	12,02	4,80	8,36	13,88	17,00	5,96
V	5,08	7,98	11,87	4,80	8,28	13,88	17,15	6,00
VI	5,08	8,10	11,88	4,83	8,40	13,83	17,10	5,96
VII	5,20	8,06	11,98	4,87	8,32	13,85	16,95	5,96
VIII	5,20	7,90	12,03	4,86	8,32	13,85	17,00	5,96
IX	5,16	7,98	12,30	4,81	8,28	13,85	17,10	5,92
X	5,12	8,04	13,69	4,81	8,20	14,05	17,85	5,92
XI	4,96	x	8,21	14,97	4,80	8,08	x	14,08
Zmiany w %								
<u>XI 2009</u> <u>X2009</u>	-3,1	x	2,1	9,3	-0,2	-1,5	x	0,2
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	-23,0	x	x	20,6	7,1	-12,9	x	0,9
<u>XI 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	x	x	22,2	7,1	-11,4	x	0,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

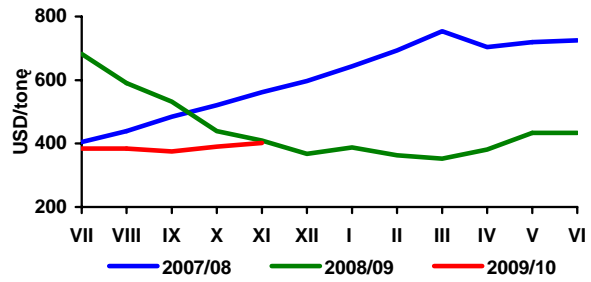
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

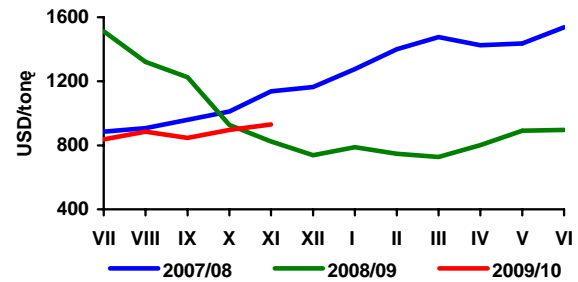
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

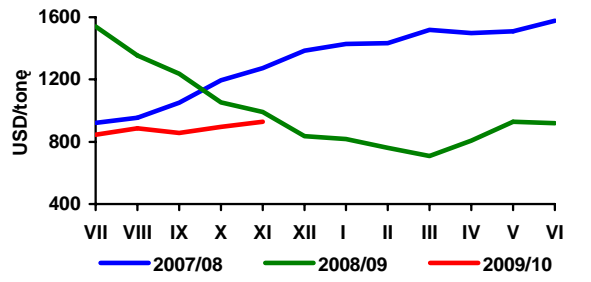
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

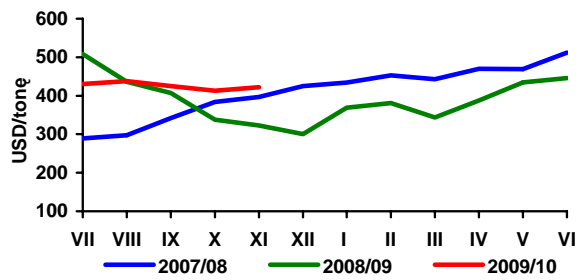
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

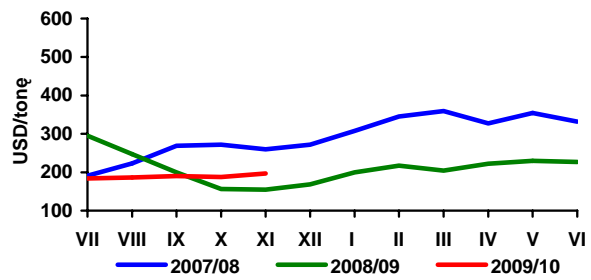
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

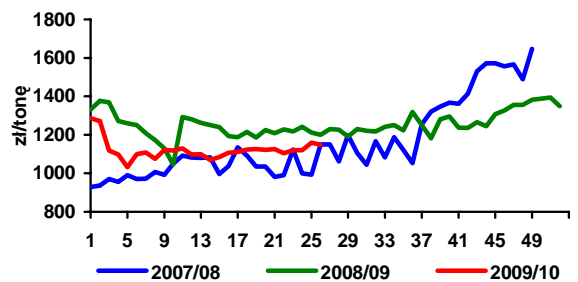
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

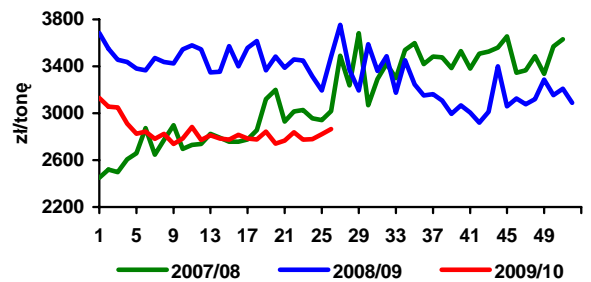
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

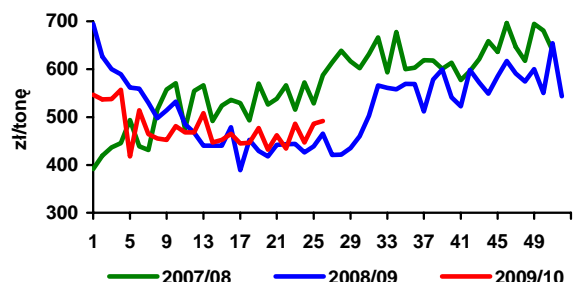
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

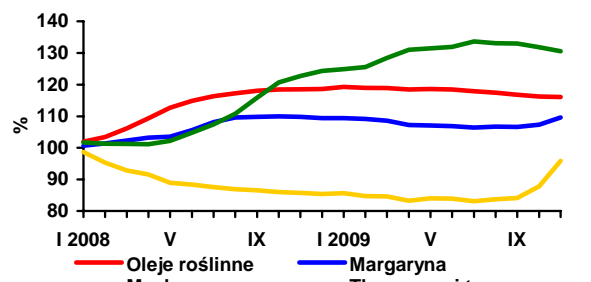
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Powierzchnia uprawy ziemniaków według ostatecznych szacunków wyniosła w 2009 r. 508 tys. ha, wobec 549 tys. ha w 2008 r. i 570 tys. ha w 2007 r., a udział ziemniaków w strukturze zasiewów obniżył się do 4,2%. Plony podobnie jak w roku poprzednim wyniosły 191 dt/ha i były wyższe o 11 dt/ha (o 6,1%) od średnich plonów z lat 2001-2005. Zbiory ziemniaków wyniosły więc 9,7 mln ton i były o 7,3% mniejsze niż w 2008 r.

W pierwszym trzech miesiącach bieżącego sezonu ceny ziemniaków na targowiskach były średnio o ok. 20% niższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W IV kwartale 2009 r. wzrosły one do 68-74 zł/dt i były zbliżone do cen z IV kwartału 2008 r. W okresie zimy i wczesną wiosną prawdopodobnie nastąpi silniejszy ich wzrost do 85-100 zł/dt. Przeciętny poziom cen na targowiskach w całym sezonie 2009/10 może być nieznacznie niższy, w porównaniu z sezonem poprzednim i wynieść ok. 81,5 zł/dt.

Podobnie w obrocie hurtowym, w pierwszych miesiącach bieżącego sezonu ziemniaki były tańsze i oscylowały w granicach 45-50 zł/dt, a w końcu roku wzrosły do 55-65 zł/dt. W I półroczu 2010 r. znaczniejszy wzrost cen może być hamowany zwiększoną podażą ziemniaków z importu. Obecnie ceny ziemniaków w krajach Zachodniej Europy są nawet kilkadziesiąt procent niższe niż na polskich giełdach rolno-spożywczych.

Utrzymuje się lekki wzrost cen spożywczych przetworów ziemniaczanych, natomiast odmienny przebieg mają zmiany cen skrobi ziemniaczanej. Jej cena zbytu w listopadzie kształtowała się na poziomie 1,36 zł/kg i była o 10% niższa niż w październiku, a w odniesieniu do analogicznego okresu 2008 r. spadek ten wyniósł 28%. W mniejszym stopniu do 3,89 zł/dt (o 1,3% w odniesieniu do poprzedniego miesiąca i 11,4% w porównaniu do poziomu sprzed roku) obniżyły się ceny mączki ziemniaczanej w sprzedaży detalicznej.

W pierwszych dziesięciu miesiącach 2009 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 88,7 tys. ton, wobec 83,8 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost, z 11,5 do 14,5 tys. ton, zanotowano też w eksporcie chipsów. Eksport suszu był wyższy o 0,8 tys. ton niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2008 r. i wyniósł 6,2 tys. ton. Zwiększyła się też sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi ziemniaczanej (z 29,6 do 40,2 tys. ton), natomiast zmniejszył się eksport pozostałych produktów skrobiowych. W dalszej części sezonu eksport przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie będzie nadal zwiększał się.

W okresie styczeń-październik 2009 r. import frytek wyniósł 31,9 tys. ton i był zbliżony do poziomu z poprzedniego roku. Zmniejszył się natomiast o 1/3, do 2,5 tys. ton import chipsów. Nieco niższy był też przywóz suszu z ziemniaków. W 2009 r. zanotowano wzrost importu produktów skrobiowych. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2009 r. sprowadzono 107,6 tys. ton syropów skrobiowych oraz 56,9 tys. ton dekstryn i preparatów wykańczalnych na bazie skrobi, wobec odpowiednio: 84,4 i 59,6 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu był niewielki i wyniósł zaledwie 10 tys. ton. Ziemniaki sprzedano głównie na rynki krajów WNP (Mołdawia, Ukraina, w mniejszym stopniu Rosja oraz Białoruś), których udział w strukturze eksportu w tym okresie stanowił ponad 90%. Natomiast ich import w tym okresie ukształtował się na poziomie 13,4 tys. ton i był trzykrotnie wyższy w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400	35 600	-	-	-
VI	10 200	35 100	33 000	-	-	-
VII	22 800	32 700	27 800	-	-	-
VIII	69 100	49 100	43 700	2 363	-	-
IX	298 500	223 400	249 400	28 984	21 975	24 818
X	303 300	341 400	299 300	35 730	38 712	40 781
XI	129 300	203 600	121 900	14 131	27 609	
XII	41 500	36 700		-	462	
RAZEM	864 500 ^b	886 900 ^c	738 900	81 208	88 758	65 599

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2007, ^c okres VII-XII 2008

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2008 VII	7	0	363	3 686	13	5 152	743	10 697	1 145	492
VIII	10	0	203	2 059	8	4 231	573	9 688	1 109	300
IX	0	1	2 529	2 367	47	4 135	489	8 595	1 043	586
X	4	-	5 749	2 734	30	3 710	475	8 127	1 189	397
XI	0	-	3 393	3 780	52	3 278	330	7 708	1 083	505
XII	0	168	1 639	2 059	2	2 389	173	7 751	1 091	451
2009 I	10	279	2 642	2 976	7	3 107	253	6 841	763	556
II	39	258	2 983	4 287	37	2 890	263	6 964	783	841
III	245	449	4 174	5 100	12	4 358	315	8 382	1 567	1 112
IV	249	881	4 557	3 880	8	2 863	258	8 637	1 745	360
V	251	100	4 595	3 874	6	4 553	266	8 410	1 196	688
VI	951	-	1 425	4 116	8	4 115	286	10 845	2 265	635
VII	205	0	2 229	4 325	14	4 860	259	10 944	2 106	624
VIII	87	-	1 012	3 733	5	4 083	312	10 422	2 123	466
IX	10	0	2 924	4 099	9	4 196	344	10 218	1 306	374
X	3	0	3 619	3 788	7	4 510	331	7 000	680	569

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2008 VII	482	856	977	2 448	2 842	8 528	5 894	3 355	346	212
VIII	186	-	380	1 041	2 855	7 524	6 204	3 476	353	117
IX	206	-	309	1 289	3 424	7 237	5 996	4 606	489	219
X	175	-	1 003	640	3 493	6 147	6 136	2 692	373	190
XI	192	24	1 258	627	3 149	5 669	4 697	2 424	260	110
XII	539	92	1 263	916	3 151	4 775	4 187	3 252	309	154
2009 I	486	95	2 078	828	4 559	7 991	5 902	2 824	296	69
II	1 013	456	2 411	561	4 504	8 706	5 873	2 924	318	187
III	1 932	4 329	3 875	357	5 055	10 758	6 164	3 065	246	153
IV	6 470	6 330	8 438	868	4 661	13 199	6 554	2 862	241	128
V	23 550	1 514	20 029	973	4 269	14 405	5 899	4 001	201	132
VI	7 776	242	10 092	954	4 218	12 438	6 073	3 289	167	96
VII	278	72	2 824	926	3 707	9 951	6 037	4 815	300	239
VIII	182	-	4 361	886	3 581	13 575	5 847	2 775	262	170
IX	10	-	2 783	948	2 879	8 872	5 061	3 379	285	119
X	11	-	2 902	440	2 530	7 720	3 472	1 870	169	264

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	21,6	20,5	20,9	25,2	116,7	.
	targowiskowa	71,2	69,1	67,9	71,6	100,6	105,4
	detaliczna (zł/kg)	0,98	0,87	0,87	0,92	93,9	105,7
	importowa	77,9	37,8	37,7	.	48,4	99,8
	eksportowa	36,1	34,0	29,8	.	80,4	87,7
Relacje cen	skup / targowisko	0,30	0,30	0,31	0,35	-	-
	targowisko / detal	0,73	0,79	0,78	0,78	-	-
	skup / detal	0,22	0,24	0,24	0,27	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	140,6	157,3	159,3	157,7	112,2	99,0
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,89	1,56	1,51	1,50	79,4	99,3
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,39	3,98	3,94	3,89	88,6	98,7
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,34	9,44	9,50	9,54	102,1	100,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	33,90	34,00	34,10	34,60	102,1	101,5
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,80	8,06	8,08	8,10	103,8	100,2
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,36	8,64	8,68	8,72	104,3	100,5

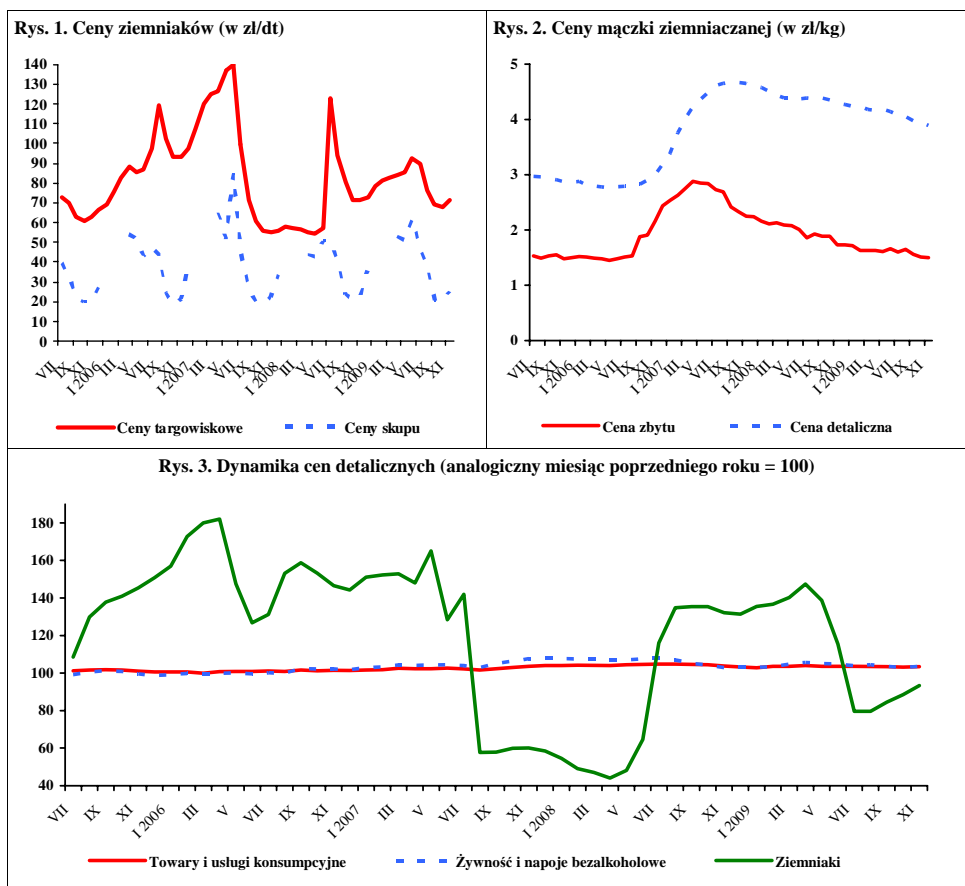
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

		2008	2009			wsk. zmian cen	
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	89,0	82,6	79,5	79,0	88,8	99,3
2	Kujawsko-pomorskie	84,1	69,8	67,6	73,1	86,9	108,2
3	Lubelskie	53,1	66,6	61,8	63,7	119,9	103,1
4	Lubuskie	91,6	73,8	75,2	81,2	88,6	107,9
5	Łódzkie	64,3	59,4	56,9	61,1	95,0	107,3
6	Małopolskie	62,9	64,4	64,2	66,7	106,1	103,8
7	Mazowieckie	61,7	71,2	70,5	71,7	116,3	101,7
8	Opolskie	91,0	75,3	74,4	80,8	88,8	108,6
9	Podkarpackie	74,1	68,9	69,2	74,6	100,7	107,9
10	Podlaskie	53,3	74,1	74,0	75,3	141,2	101,8
11	Pomorskie	74,4	75,8	73,2	76,0	102,1	103,8
12	Śląskie	75,3	69,0	70,2	78,4	104,1	111,6
13	Świętokrzyskie	48,9	52,7	51,7	59,3	121,1	114,7
14	Warmińsko-mazurskie	68,5	82,2	82,5	87,3	127,4	105,8
15	Wielkopolskie	85,3	65,5	63,4	67,8	79,5	106,9
16	Zachodniopomorskie	84,6	75,8	73,7	73,6	86,9	99,8
maksimum		91,6	82,6	82,5	87,3	x	
minimum		48,9	52,7	51,7	59,3		
różnica w %		87,2	56,8	59,5	47,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W grudniu 2009 r. w porównaniu z listopadem ceny skupu wielu gatunków warzyw nie zmieniły się, bądź wzrosły w niewielkim stopniu. Spośród warzyw kierowanych do konsumpcji bezpośredniej była to cebula, w zakładach przetwórczych – kapusta biała, marchew, buraki, pietruszka i kalafiorzy różyczkowane, a w skupie warzyw przeznaczonych na eksport – kapusta biała, czerwona i marchew. Firmy skupujące warzywa na zaopatrzenie rynku detalicznego podniosły ceny pomidorów szklarniowych (o 16%), kapusty białej (o 6%), buraków ćwikłowych (o 4%), ale obniżyły ceny marchwi (o 3%) i pieczarek (o 2%). W przetwórstwie wzrosły ceny brokułów różyczkowanych (o 7%) i cebuli obieranej (o 5%). Spośród warzyw kierowanych na eksport podrożała cebula (o 11%), pory (o 10%) oraz kapusta pekińska i buraki (po 6%), a potaniały selery (o 28%) i pietruszka (o 12%). W handlu hurtowym o 18% wyższowała cena pomidorów i w niewielkim stopniu obniżyły się ceny buraków i marchwi.

W relacji do grudnia 2008 r. więcej płacono producentom za: cebulę (w skupie na eksport nawet o 31%) i kapustę białą (w skupie do bezpośredniej konsumpcji 2,5-krotnie) oraz pieczarki (o 10%). Spośród produktów przeznaczonych na rynek świeży podrożała marchew (o 11%) i buraki (o 19%), ale ich ceny w przetwórstwie i w firmach eksportujących były niższe. Zakłady przetwórcze o 14% podniosły ceny pietruszki. Firmy eksportujące więcej płaciły za pietruszkę (o 46%), pory (o 9%) i kapustę czerwoną (o 6%), ale obniżyły ceny kapusty pekińskiej (o 15%) i selerów (o 11%). Na rynkach hurtowych o 6% podrożała cebula i o 2% buraki ćwikłowe, a marchew potaniała o 14% i pomidory o 5%.

W listopadzie 2009 r., w porównaniu z październikiem wzrosły ceny detaliczne papryki (o 48%), pomidorów i kalafiorów (po 17%) oraz kapusty białej (o 5%). W niewielkim stopniu potaniała: cebula, marchew, selery, pory i pieczarki, a nie zmieniła się cena buraków. W tym czasie utrzymały się na tym samym poziomie (lub zmieniły w małym stopniu o 1-2%) ceny detaliczne przetworów warzywnych. W relacji do listopada 2008 r. spośród warzyw świeżych najbardziej podrożała: kapusta biała (o 26%) i kalafiorzy (o 21%) oraz pieczarki, pory i cebula. Obniżyła się

o 11% cena pomidorów i w niewielkim stopniu marchwi, buraków, selerów oraz papryki. Wzrosły ceny detaliczne większości przetworów warzywnych, a najbardziej: ogórków konserwowych (o 7%), mrożonego szpinaku i mieszanek warzywnych (po 6%) oraz mrożonych kalafiorów i keczupu (po 5%). Zniżkowały o 19% ceny koncentratu pomidorowego, a nie zmieniła się cena soku wielowarzywnego.

W październiku 2009 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze podniosły produkcję marynat o 22%, warzyw mrożonych o 12% i konserw warzywnych o 9%. Produkcja soku pomidorowego obniżyła się o 11%.

W październiku 2009 r. wyeksportowano 30,6 tys. ton warzyw świeżych o wartości 12,3 mln EUR. W stosunku do października 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych obniżył się o 18%, a jego wartość o 44%. Powodem spadku eksportu warzyw świeżych była niższa o 54% sprzedaż kapusty, o 40% pomidorów, o 16% kalafiorów i o 6% ogórków. Ponad dwukrotnie wzrósł eksport marchwi i o 23% cebuli. W październiku 2009 r. sprzedano 33,9 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 23,1 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do października 2008 r. o 21%, a jego wartość o 32%. Na spadek sprzedaży przetworów warzywnych wpłynął niższy o 27% eksport suszy, o 24% konserw i po 22% marynat i mrożonek.

Import warzyw świeżych w październiku 2009 r. wyniósł 8,2 tys. ton, a jego wartość 3,8 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 53%, a jego wartość spadła o 67%. Zakup cebuli był niższy o 69%, pomidorów o 65%, ogórków o 53%, papryki o 38% i czosnku o 25%. Ponad sześciokrotnie więcej zaimportowano kapusty i o 63% więcej marchwi. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 9,1 tys. ton, a ich wartość 8,9 mln EUR. W relacji do października 2008 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych oraz ich wartość zmniejszyły się o 42%. O 72% mniej zakupiono konserw, o 66% mrożonek, o 62% suszy i o 36% marynat, a wzrósł o 30% import koncentratu pomidorowego.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 X	0,60	1,22	0,23	0,55	0,45	-	-	-	3,05	1,79	5,01
XI	0,49	1,12	0,22	0,56	0,43	-	-	-	3,16	-	4,45
XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
IX	0,67	1,42	0,32	0,72	0,51	2,05	1,73	1,00	1,92	2,24	5,13
X	0,60	1,21	0,38	0,65	0,49	-	-	-	2,74	1,35	4,69
XI	0,63	1,20	0,49	0,64	0,49	-	-	-	3,22	-	4,92
XII	0,63	1,20	0,52	0,62	0,51	-	-	-	3,73	-	4,80
Wskaźnik zmian w %											
XII 2009 XI 2009	100	100	106	97	104	x	x	x	116	x	98
XII 2009 XII 2008	129	109	248	111	119	x	x	x	82	x	110

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2008 IX	0,77	0,28	0,29	0,26	0,90	0,69	1,26	0,89	-	0,50	0,33
X	0,78	0,28	0,28	0,25	-	-	1,26	0,89	-	0,50	0,33
XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
IX	0,78	0,30	0,25	0,20	-	0,77	1,32	0,97	2,10	0,67	0,35
X	0,75	0,30	0,23	0,20	-	-	1,34	0,98	-	0,63	0,34
XI	0,78	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,40	0,99	-	-	-
XII	0,82	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,50	1,00	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
XII 2009 XI 2009	105	100	100	100	100	x	107	101	x	x	x
XII 2009 XII 2008	109	128	85	80	114	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2008 X	3,76	-	0,83	0,23	0,41	3,49	0,57	1,20	1,19	0,45	1,00	0,43	0,46
XI	3,30	-	0,76	0,19	0,33	3,50	0,56	1,31	0,88	0,42	1,00	0,40	0,40
XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
IX	1,89	1,12	0,78	0,33	0,40	2,76	0,52	1,96	0,81	0,39	-	0,34	-
X	3,03	-	0,70	0,38	0,40	2,56	0,45	1,85	0,85	0,36	1,05	0,31	-
XI	-	-	0,53	0,39	0,38	2,50	0,46	1,91	1,05	0,46	0,99	0,31	-
XII	-	-	0,56	0,39	0,38	-	0,46	1,68	0,76	0,51	1,09	0,33	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	x	x	106	100	100	x	100	88	72	111	110	106	x
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	x	85	205	106	x	85	146	89	131	109	80	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2008 VI	2 655	22 980	7 061	2 155
VII	3 190	30 029	18 567	8 597
VIII	3 685	47 816	18 037	11 169
IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477 193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
II	3 348	36 021	4 106	2 796
III	4 217	32 413	6 583	3 176
IV	4 118	27 545	6 067	2 426
V	3 464	25 624	3 155	2 297
VI	2 492	19 876	4 995	1 984
VII	3 178	26 758	16 062	8 113
VIII	4 608	37 228	10 063	14 397
IX	4 525	64 650	17 710	9 076
X	2 702	67 460	11 816	6 316
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	89	112	109	122

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009												X 2009 X 2008 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	40594	40979	37439	26077	23024	467446	27976	27216	31290	31513	34293	32967	30256	25434	31055	30640	82								
Cebula	7245	9491	9469	8702	6412	126863	10310	10477	10016	7332	8155	5501	4469	7875	5815	11667	123								
Kapusta	1560	3219	4522	2816	2659	72003	4143	4826	5809	13954	9167	3842	1566	1742	2736	2061	46								
Marchew	698	605	694	1578	1321	42212	1237	1408	1864	1288	1034	884	3210	904	1450	1473	212								
Ogórki	5376	1186	269	301	571	15543	76	65	598	874	1319	1371	1233	1506	884	253	94								
Pomidory	16368	14437	10409	1825	627	87247	754	659	607	672	7696	12972	11488	7477	10844	6241	60								
Kalafiory	4124	4546	4121	2006	182	27086	117	278	387	276	277	3654	3733	1839	3645	3444	84								
Przetwory ogółem	29626	36095	43048	36742	33274	465180	40504	43767	52135	37824	33838	34000	27447	27758	36891	33945	79								
Susze	1495	1425	1528	1799	1029	19411	1709	1394	1673	1307	1347	1477	1679	1506	1517	1122	73								
Marynaty	2568	3200	3760	2894	2864	35094	2338	2475	3004	2451	1926	1936	2050	2484	2954	2923	78								
Konserwy	2359	3960	5959	4932	4302	44264	4645	3910	5937	5450	4349	5059	4377	4339	5248	4502	76								
-kapusta kwasz.	489	605	892	1270	1157	11957	1239	961	1294	939	488	386	370	562	701	841	94								
Mrożonki	20379	23871	27292	24318	21728	324361	27445	31675	35864	24369	22392	22140	16130	16401	23503	21326	78								
Pieczarki i ich przetwory	10246	11883	15063	14500	15386	175232	13750	12411	15959	13512	12404	12015	10277	10352	10383	12235	81								
Warzywa ogółem	19671	21688	22103	10943	8733	201177	9101	9078	11057	9774	15230	16926	14631	11727	14652	12277	56								
Cebula	3003	3875	4384	3540	2319	42781	3609	3767	3135	2105	2430	1571	1380	2373	1779	2438	56								
Kapusta	241	395	576	322	367	15155	512	534	738	2008	1428	699	238	225	366	290	50								
Marchew	193	131	156	257	237	7044	244	268	380	373	341	260	852	170	156	207	133								
Ogórki	2692	841	228	260	448	9152	93	87	1071	812	932	801	654	847	507	151	66								
Pomidory	8787	9969	10353	1440	627	65312	522	438	549	717	5154	8647	6864	4816	6925	5087	49								
Kalafiory	1543	1880	2165	743	67	11755	81	141	205	152	178	1500	1198	870	1663	1564	72								
Przetwory ogółem	21281	28243	33944	26731	24572	312037	28721	30789	34776	26602	24023	26892	22088	22407	26719	23137	68								
Susze	2339	2647	3059	2984	1803	33257	3016	2550	2825	2040	1878	2125	2467	2421	2301	2064	67								
Marynaty	2662	3398	4143	3015	3093	33729	2024	2292	2538	2188	1654	1849	1938	2302	2722	2762	67								
Konserwy	2911	4600	5890	4358	3744	40632	5115	4696	6863	6982	5623	8304	7221	7031	6601	4604	78								
-kapusta kwasz.	213	259	462	517	476	4899	454	388	420	340	252	207	143	184	245	332	72								
Mrożonki	10712	14076	16293	13890	12651	167070	14546	17063	18155	11933	11399	11193	7654	7781	11557	9800	60								
Pieczarki i ich przetwory	15661	18447	24754	22048	23376	262870	20802	18663	22409	19103	17382	16599	13680	14246	14124	15728	64								

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celniej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009								X 2009 X 2008 (%)	
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X						
tony	7793	9934	17327	28206	37264	391979	34785	36563	45864	43309	33484	31431	18320	12755	6805	8166	47					
Warzywa ogółem	3581	4537	6047	3669	5565	71869	3499	4000	3931	4579	6502	9859	4788	2030	1698	1851	31					
Cebula	0	50	50	94	106	6701	135	123	270	1423	1026	0	0	0	0	312	622					
Kapusta	297	255	305	577	1024	41838	2666	3072	3801	4717	6066	8420	3094	706	303	499	163					
Marchew	1311	2447	3826	5165	5553	46742	4317	3375	4391	4092	1877	1902	3026	5738	1964	1789	47					
Ogórki	447	659	2046	9675	13324	108494	13084	13365	14751	12016	7602	4663	3171	2363	422	711	35					
Pomidory	634	441	2227	3136	3802	32722	3473	3521	4428	3666	3567	3401	2678	863	1387	1390	62					
Papryka	722	456	551	574	661	6889	455	392	733	623	242	617	300	488	539	415	75					
Czosnek	12602	14247	15751	13462	15798	194133	12607	12793	16294	12052	11881	14578	12272	11074	12839	9079	58					
Przetwory ogółem	3014	3463	3474	2354	2645	38567	2532	3032	3423	2261	2302	1844	1702	1196	2242	1197	34					
Mrożonki	1749	1738	1932	1043	2091	18214	1240	491	1039	909	996	1485	1135	965	816	744	38					
Susze	1298	1615	1755	1292	1181	16192	1401	1166	1656	1293	1075	1190	1198	1454	1437	1131	64					
Marynaty	2784	3261	4269	3552	3685	55749	2714	2396	4244	2311	2596	2793	2279	2258	3006	1186	28					
Konserwy	1503	1747	2091	1678	1955	17655	1188	1085	2209	1233	992	1066	1159	1095	1598	195	9					
-kukurydza	2309	2435	2792	2962	4660	45793	3466	4050	3948	3665	3710	5719	4557	3701	3410	3631	130					
Koncentrat pomid.	3409	4454	11558	22360	36417	288444	33936	32198	40639	36504	22219	14111	7748	4743	2959	3770	33					
Warzywa ogółem	370	449	656	375	547	9082	402	507	812	494	648	1033	521	177	121	207	32					
Cebula	0	10	10	38	44	3105	59	62	105	594	304	0	0	0	0	43	452					
Kapusta	147	95	94	158	279	13740	702	874	1386	1757	2988	2742	587	139	71	112	119					
Marchew	570	1294	2778	3959	5338	33893	6004	5473	3333	2132	997	873	1148	1823	753	823	30					
Ogórki	556	680	2662	9049	15793	105893	12872	10952	16525	16338	7920	3018	1645	1124	407	608	23					
Pomidory	504	444	2526	3661	5735	49417	5254	5105	6599	5386	4424	3695	2504	509	705	795	31					
Papryka	454	369	502	428	380	5352	295	279	494	495	313	648	346	477	523	405	81					
Czosnek	11363	13937	15402	12631	15596	159688	13121	12894	16402	12769	12081	14529	12238	11053	12673	8903	58					
Przetwory ogółem	2373	2798	2859	1943	2412	31493	2131	2558	2661	1856	1695	1547	1309	856	1603	899	31					
Mrożonki	1913	2222	2027	848	1991	22832	2443	1096	2166	2323	1718	2169	1873	1876	1693	1674	83					
Susze	932	1361	1592	957	1064	13296	1077	1040	1356	1096	860	1081	957	1204	1149	875	55					
Marynaty	3170	3971	4894	3878	4123	40665	3146	2856	4540	2553	2819	3025	2590	2537	3369	1596	33					
Konserwy	1448	1734	2011	1517	1822	15934	1065	1022	1777	991	840	898	949	1015	1490	154	8					
-kukurydza	1689	2006	2486	2832	4529	34308	3041	3666	3854	3461	3857	5252	4218	3276	3260	2879	116					
Koncentrat pomid.																						

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 VIII	0,37	0,18	0,28	0,51	0,54	0,34	1,65	0,94	0,51	0,55
IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,20	1,20	0,68	0,69	1,56	0,85	0,37	0,48
II	0,36	0,11	0,19	1,37	0,65	0,50	1,54	0,90	0,40	0,49
III	0,31	0,11	0,20	1,80	0,90	0,52	1,45	0,82	0,32	0,49
IV	0,29	0,14	0,28	0,93	1,05	0,55	1,44	0,84	0,36	0,49
V	0,30	0,15	0,33	0,71	0,67	0,65	1,39	0,79	0,52	0,54
VI	0,29	0,18	0,29	0,60	0,67	0,40	1,41	0,83	0,54	0,49
VII	0,31	0,15	0,27	0,53	0,60	0,32	1,34	0,86	0,39	0,52
VIII	0,30	0,13	0,19	0,56	0,64	0,47	1,37	0,88	0,33	0,46
IX	0,31	0,13	0,11	0,57	0,64	0,46	1,42	0,82	0,35	0,49
X	0,21	0,14	0,14	0,59	0,82	0,45	1,32	0,84	0,39	0,41
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2009</u> <u>IX 2009</u>	68	106	127	104	128	98	93	102	111	84
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	49	93	61	80	86	94	78	88	64	66

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2008 VI	1,83	2,75	1,81	1,10	-	-	1,78	3,38	-
VII	1,06	1,61	1,32	1,03	1,65	-	1,30	2,49	1,73
VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
X	0,61	1,54	0,69	0,63	4,12	1,63	3,18	2,66	1,80
XI	0,72	1,44	0,69	0,69	-	-	5,81	3,25	-
XII	0,72	0,54 ^b	0,68	0,67	-	-	-	3,84	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	100	x	99	97	x	x	x	118	x
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	106	x	86	102	x	x	x	95	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2008 IX	3,33	9,77	3,17	3,08	3,24	6,32	2,05
X	3,44	9,97	3,28	3,21	3,21	6,40	2,07
XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
VIII	3,59	10,92	3,32	3,43	3,23	6,72	2,00
IX	3,56	10,78	3,33	3,42	3,18	6,74	2,00
X	3,52	10,63	3,27	3,37	3,17	6,78	1,98
XI	3,53	10,85	3,35	3,39	3,28	6,80	1,97
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2009</u> X 2009	100	102	102	101	103	100	99
<u>XI 2009</u> XI 2008	102	103	100	103	101	105	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2008 IX	1,70	1,13	1,69	1,53	3,78	4,42	4,30	2,95	3,40	2,74	6,94
X	1,54	0,84	1,59	1,42	3,34	4,08	5,27	4,25	5,48	3,22	6,92
XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
VIII	2,13	1,80 ^a	1,97	1,59	4,40	4,86	5,39	3,45	3,32	3,71	7,00
IX	1,76	0,88	1,71	1,44	3,65	4,46	4,48	3,33	3,42	3,49	7,08
X	1,54	0,91	1,58	1,36	3,20	4,02	4,34	3,98	4,24	2,94	6,87
XI	1,50	0,96	1,54	1,36	3,17	3,84	6,43	4,67	-	3,45	6,80
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2009</u> X 2009	97	105	97	100	99	96	148	117	x	117	99
<u>XI 2009</u> XI 2008	101	126	99	99	99	104	99	89	x	121	102

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 IX	4,81	16,86	8,02	6,26	8,04	6,76	9,35	3,80	5,90	8,74	4,30
X	4,91	17,00	8,00	6,28	8,04	6,80	9,45	3,80	5,88	8,69	4,31
XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I-XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
VIII	5,27	13,80	8,28	6,54	8,42	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
IX	5,30	13,85	8,28	6,50	8,42	7,14	9,90	3,85	6,00	8,89	4,32
X	5,36	13,90	8,32	6,56	8,48	7,14	9,95	3,84	6,03	9,00	4,32
XI	5,34	13,85	8,40	6,64	8,54	7,28	9,95	3,84	6,00	8,91	4,29
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{XI\ 2009}{X\ 2009}$	100	100	101	101	101	102	100	100	100	99	99
$\frac{XI\ 2009}{XI\ 2008}$	107	81	104	106	105	106	105	102	102	103	100

^a w zł/l, ^b/ cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

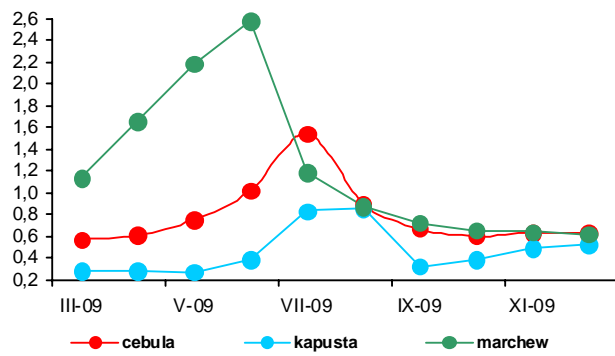
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

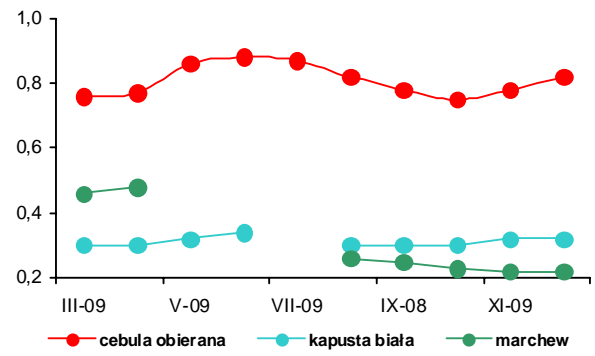
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2008 II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62
IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
V	48	70	52	28	53	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50
VIII	43	68	55	29	-	-
IX	46	71	54	27	-	-
X	49	72	45	28	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

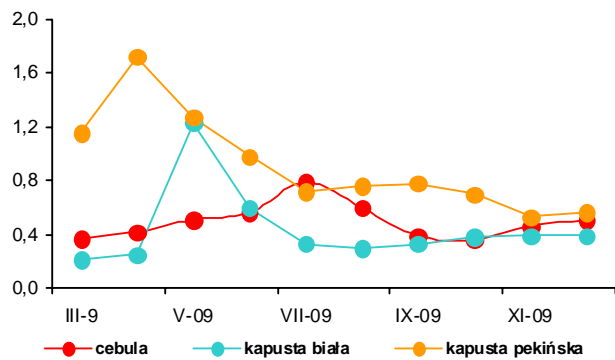
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

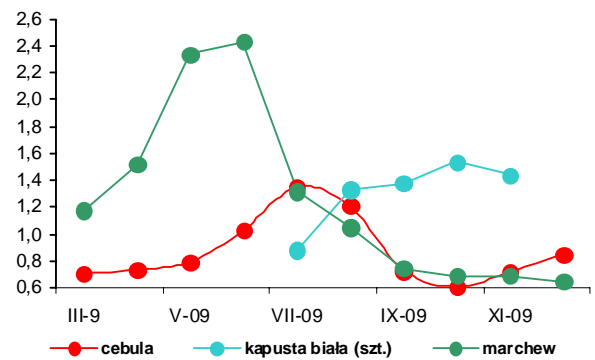
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

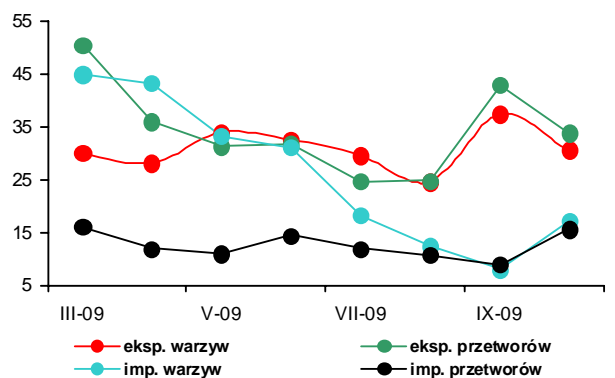
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

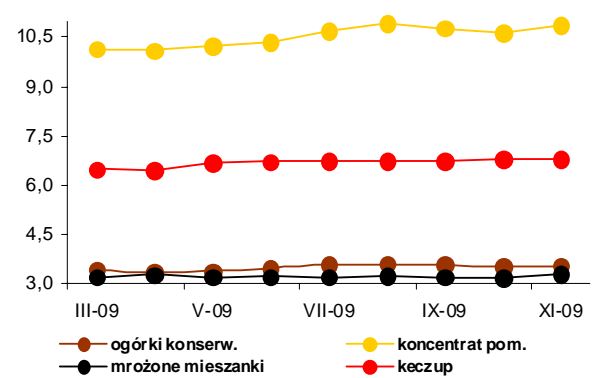
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

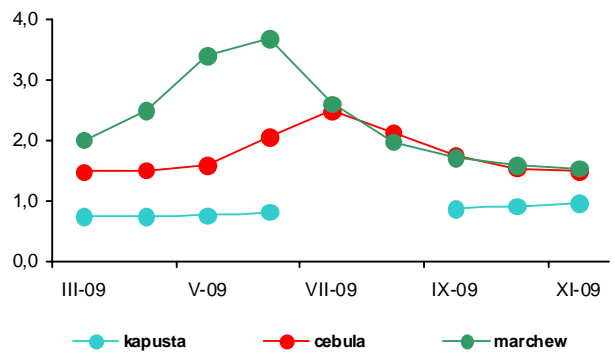
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

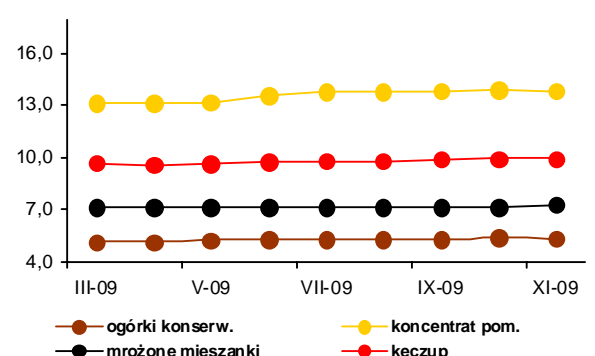
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W grudniu 2009 r. ceny hurtowe jabłek były niższe o 2% w porównaniu z grudniem 2008 r. W skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze jabłka potaniały o 5%, a w firmach eksportowych o 3%. Ceny oferowane przez przemysł były wyższe o 12%. Gruszki na rynkach hurtowych potaniały o 26%, w spółdzielniach ogrodniczych o 31% i w skupie na eksport o 21%. Na rynkach hurtowych podrożały wszystkie owoce południowe: winogrona (o 33%), pomarańcze (o 11%), cytryny (o 11%), mandarynki (o 10%) i banany (o 9%).

W grudniu 2009 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny hurtowe jabłek spadły o 5%, w skupie w spółdzielniach ogrodniczych o 9%, natomiast w skupie na eksport podrożały o 5%. W handlu hurtowym potaniały banany i owoce cytrusowe (mandarynki o 15%, cytryny o 6% i pomarańcze o 4%). Podrożały natomiast winogrona (o 37%) i gruszki (o 3%). Wyższe o 32% były ceny oferowane za gruszki w firmach eksportowych i o 12% w spółdzielniach ogrodniczych.

W listopadzie 2009 r. w relacji do listopada roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 2,9%. Owoce południowe podrożały o 9,9%, a przetwory owocowe o 7,7%. Ceny owoców jagodowych spadły o 1,8%, wiśni i czereśni o 2,9%, orzechów o 5,5%, a gruszek o 21,2%. Nie zmieniły się ceny jabłek. Natomiast średnie ceny owoców cytrusowych były wyższe o 8,8%, a bananów o 13,3%. Wzrosły ceny detaliczne większości przetworów, a najbardziej brzoskwiń i ananasów w puszkach (o 11 i 6%) oraz soku jabłkowego (o 3%). Droższe były również mrożone truskawki i dżemy. Obniżyły się natomiast ceny soku pomarańczowego. Średnie ceny owoców i ich przetworów wzrosły o 4,3%, przy wzroście cen żywności o 3,4%. W listopadzie wyższe niż w październiku 2009 r. były ceny winogron (o 24%) oraz pomarańcz i gruszek. Obniżyły się ceny detaliczne jabłek (o 5%), cytryn (o 10%) i mandarynek (o 14%). Potaniały też banany i sok pomarańczowy. Nie zmieniły się ceny dżemów i truskawek mrożonych. Nieznacznie podrożał sok jabłkowy oraz ananasy i brzoskwinie w puszkach.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w październiku 2009 r. wobec października roku poprzedniego o 3,5%, dżemów (o 5%), owoców mrożonych (o 6%), a kompotów oraz

owoców pasteryzowanych o 11%. Niższa była natomiast produkcja soków zagęszczonych (o 47%). W październiku 2009 r. zmniejszyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 5%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 7%), dżemów (o 11%) i owoców mrożonych (o 47%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 65%. W okresie I-X 2009 r. wobec tego samego okresu roku poprzedniego produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła o 7%. Wyższa o 18% była produkcja kompotów oraz owoców pasteryzowanych. Produkcja dżemów obniżyła się o 39%, soków zagęszczonych o 34%, a owoców mrożonych o 4%.

W październiku 2009 r. wolumen eksportu owoców świeżych obniżył się w porównaniu z październikiem roku poprzedniego o 55%, a przetworów owocowych o 42%. Zmniejszył się eksport jabłek (o 67%) i malin (o 8%), a wyższy był eksport gruszek (o 50%) i śliwek (o 69%). Niższa była zagraniczna sprzedaż wszystkich przetworów owocowych, a najbardziej obniżyła się – zagęszczonego soku jabłkowego (o 60%). Mniejszy był również eksport truskawek w puszkach (o 27%), mrożonek (o 26%), wiśni w puszkach (o 25%) i dżemów (o 23%). Z powodu obniżenia cen eksportowych niemal wszystkich przetworów owocowych (najbardziej potaniał zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży przetworów owocowych obniżyły się bardziej niż wolumenu eksportu i wyniosły 43,5 mln EUR. Wpływy z eksportu owoców świeżych obniżyły się podobnie jak wolumen ich sprzedaży i wyniosły 10,7 mln EUR. Zmniejszył się przywóz niemal wszystkich owoców i ich przetworów. Wartość przywozu całej grupy towarowej obniżyła się o 48% do 59,5 mln EUR. Ujemne saldo obrotów wyniosło 5,2 mln EUR, wobec 6,3 mln EUR w październiku 2008 r. W miesiącach I-X 2009 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 114,5 mln EUR, wobec 12,2 mln EUR w analogicznym okresie 2008 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2008 X	1,01	1,96	-	-	-	-	1,52
XI	0,90	1,95	-	-	-	-	-
XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
IX	1,11	1,43	-	-	-	1,33	1,09
X	0,98	1,28	-	-	-	-	1,27
XI	0,95	1,37	-	-	-	-	1,05
XII	0,86	1,54	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
XII 2009 XI 2009	91	112	x	x	x	x	x
XII 2009 XII 2008	95	69	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2008 X	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,90
XI	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	3,14	0,62	-	-	0,56
X	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	0,75
XI	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
XII 2009 XI 2009	119	x	x	x	x	x	x	x	x	x
XII 2009 XII 2008	112	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2008 X	0,67	0,80	-	0,63	0,70	0,60	0,61	1,51	1,48	-	-	-	1,98
XI	0,63	0,85	0,80	0,54	0,57	0,54	0,56	1,68	1,66	-	-	-	-
XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
IX	0,61	0,87	-	-	-	-	0,66	1,26	1,40	-	-	-	0,97
X	0,58	0,88	1,05	-	0,59	0,59	0,60	1,00	0,95	-	-	-	1,68
XI	0,56	0,83	0,94	0,49	0,51	0,52	0,53	1,04	1,02	-	-	-	-
XII	0,59	0,85	1,03	0,53	0,50	0,52	0,54	1,37	1,28	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	105	102	110	108	98	100	102	132	125	x	x	x	x
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	97	100	116	91	91	95	96	79	77	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owoce i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 IX	5 603	8 544	30 257	33 420	23 667	3 790	1 385
X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
IV	8 983	15 537	25 754	2 222	10 434	3 591	1 714
V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
VII	5 730	10 661	22 749	7 388	80 506	3 616	3 410
VIII	12 759	19 500	28 048	12 214	46 336	3 883	3 550
IX	7 518	10 436	28 440	20 152	23 070	3 505	1 531
X	7 182	12 987	23 826	33 224	12 227	3 110	1 418
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2009</u> <u>IX 2009</u>	96	124	84	165	53	89	93
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	116	130	90	56	106	105	111

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2009*												X 2009 X 2008 (%)				
	2008						2009*										
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Owoce świeże	47 023	58 401	64 985	77 310	96 770	644 737	118 798	130 095	170 318	109 102	85 524	55 497	50 264	32 865	30 207	29 223	45
Jabłka	9 151	24 762	48 383	63 266	82 277	407 347	108 068	122 090	160 741	100 864	78 797	32 478	8 548	4 686	6 529	16 196	33
Gruszki	512	1 751	2 846	1 240	793	9 289	455	503	368	306	251	128	193	1 012	3 660	4 272	150
Truskawki	162	118	8	67	2	13 248	2	15	178	105	271	11 800	2 741	228	189	8	105
Śliwki	8 618	11 072	2 042	86	36	22 835	6	18	19	14	12	57	869	4 343	6 956	3 457	169
Maliny	9 660	9 063	834	180	13	31 776	76	274	221	43	2	335	6 011	8 085	6 205	767	92
Wiśnie	3 631	20	-	-	-	12 380	21	-	21	-	84	1 118	8 860	295	59	-	x
Przetwory owocowe	65 717	65 315	80 071	81 177	58 457	703 434	55 763	52 593	63 656	55 863	55 081	60 632	59 980	57 179	54 492	46 390	58
Zagęszczony sok jabłkowy	18 839	20 545	42 157	48 074	24 788	232 329	21 881	17 111	21 296	18 812	19 140	19 446	18 062	15 539	16 004	17 072	40
Truskawki w puszkach	677	774	636	667	663	11 836	451	724	821	712	601	863	696	635	514	465	73
Wiśnie w puszkach	935	731	751	519	433	7 231	881	448	820	677	435	423	525	622	752	566	75
Dżemy	2 085	2 575	2 326	2 325	2 145	26 424	2 107	2 216	2 659	2 463	1 731	2 742	2 779	2 661	2 113	1 792	77
Mrożonki	28 380	26 425	21 324	17 307	15 849	255 519	18 521	21 426	26 486	22 531	21 493	22 307	23 047	22 941	22 072	15 776	74
Owoce świeże	35 547	33 462	23 669	25 101	28 679	320 562	35 491	38 562	48 813	34 159	29 655	29 312	34 965	24 932	20 960	10 722	45
Jabłka	3 367	6 807	12 233	15 711	18 676	131 946	28 082	32 499	41 331	28 141	24 459	11 017	2 784	1 321	1 559	3 177	26
Gruszki	294	914	1 562	775	445	4 998	334	364	241	152	121	68	109	530	1 891	2 107	135
Truskawki	296	228	16	54	4	13 405	4	14	167	155	402	9 632	2 279	377	193	16	103
Śliwki	3 927	4 703	1 199	40	19	10 438	6	14	15	11	9	43	497	1 784	2 759	1 622	135
Maliny	13 605	11 720	1 172	264	33	44 624	92	332	232	63	4	346	5 495	6 681	5 500	624	53
Wiśnie	1 788	17	-	-	-	7 074	34	-	34	-	115	1 325	6 964	244	53	-	x
Przetwory owocowe	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	63 315	61 034	67 886	57 314	56 906	61 789	64 486	55 870	56 162	43 517	45
Zagęszczony sok jabłkowy	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	17 320	12 302	14 442	12 600	12 806	13 949	12 101	10 352	10 719	11 396	12
Truskawki w puszkach	1 051	1 144	941	970	1 006	16 610	616	1 033	1 094	999	838	1 121	877	798	665	559	59
Wiśnie w puszkach	1 010	883	862	587	492	8 383	811	513	823	721	455	470	530	601	944	622	72
Dżemy	3 625	4 372	4 171	3 461	3 070	43 390	3 273	3 046	3 968	3 580	2 376	4 185	4 013	3 768	2 963	2 374	57
Mrożonki	37 193	38 710	32 435	24 244	21 422	354 375	24 749	28 154	31 689	25 878	24 349	22 924	22 533	21 268	22 398	15 629	48

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*												X 2009 X 2008 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	109 735	82 118	92 702	102 870	126 346	1 195 113	109 810	84 243	85 789	75 746	73 934	66 956	112 606	110 464	62 536	58 562	63								
Banany	17 186	16 169	23 330	22 073	19 277	254 066	25 598	18 662	20 075	22 108	22 501	14 747	13 842	15 205	11 555	16 679	71								
Owoce cytrusowe	10 018	15 731	27 947	50 225	85 750	426 080	69 850	51 702	44 410	29 403	19 401	11 328	10 637	16 540	9 380	18 903	68								
Brzoskwinie i nekt.	20 380	12 695	2 803	59	26	81 349	57	79	145	44	2 308	10 268	27 090	25 244	12 892	1 634	58								
Winoogrona	20 369	16 747	18 711	11 842	5 849	113 193	2 243	2 828	5 742	7 408	5 321	1 035	3 717	13 045	11 639	11 098	59								
Arbuzy	25 372	3 071	482	356	370	102 509	270	388	735	1 269	6 707	15 579	40 269	25 438	4 079	284	59								
Jabłka	858	1 871	1 572	344	226	35 342	298	570	485	1 502	4 579	5 202	5 269	1 003	591	191	12								
Przetwory razem	18 133	20 907	22 125	24 374	24 969	273 079	17 137	16 689	24 050	30 446	18 112	17 388	18 607	15 870	17 783	16 007	72								
Soki zagęszczone	5 246	7 004	6 250	7 000	9 829	94 628	7 327	7 648	8 715	15 235	8 769	7 802	8 209	6 309	6 749	5 849	94								
-sok pomarańczowy	2 015	2 691	2 497	2 510	3 703	33 785	2 321	1 860	3 243	3 793	2 751	2 396	3 804	2 730	2 727	1 271	51								
Mrożonki	3 444	2 758	2 487	1 955	2 222	32 028	1 532	1 814	2 510	2 120	1 610	1 717	3 968	3 202	2 255	1 315	53								
Susze	749	1 170	1 939	1 694	988	13 482	748	983	974	938	387	562	574	578	1 174	1 124	58								
Dżemy	962	779	1 455	495	491	11 083	408	514	677	2 642	351	463	412	316	455	259	18								
Przetwory puszkow.	7 683	8 993	9 845	12 984	11 290	120 117	6 940	5 624	11 060	9 395	6 789	6 781	5 372	5 430	7 009	7 307	74								
-ananasy	1 578	1 835	2 303	2 962	2 967	26 889	1 421	707	2 231	1 489	1 464	1 387	867	892	1 516	1 373	60								
-brzoskwinie	1 979	2 284	3 003	4 744	3 126	32 278	1 332	1 199	3 511	2 916	1 278	1 468	1 106	1 513	1 777	2 041	68								
Owoce świeże	75 700	66 484	83 097	77 166	89 072	949 261	75 648	60 522	64 341	54 861	52 321	44 401	56 672	53 607	43 306	42 998	52								
Banany	10 539	10 023	13 650	12 028	11 315	156 937	15 141	12 222	16 001	14 295	13 856	9 817	7 173	7 693	6 273	9 193	67								
Owoce cytrusowe	6 914	11 051	21 537	29 997	50 865	306 415	42 693	30 735	24 974	15 060	9 280	6 790	6 185	5 829	6 948	13 136	61								
Brzoskwinie i nekt.	18 204	9 907	1 901	36	46	71 551	74	90	168	70	2 431	8 494	17 823	14 251	7 422	1 077	57								
Winoogrona	17 856	14 241	17 666	11 363	7 602	121 409	3 437	4 215	6 624	8 530	6 601	1 838	4 212	9 730	8 396	8 759	50								
Arbuzy	4 015	635	293	183	188	27 145	136	242	365	1 154	3 548	4 570	6 993	3 964	617	162	55								
Jabłka	600	815	448	165	178	24 559	224	436	341	871	1 973	2 226	2 154	491	327	119	27								
Przetwory razem	24 185	27 900	31 253	31 610	33 269	348 342	22 096	23 395	28 493	37 578	19 270	21 900	21 593	18 470	23 396	16 487	53								
Soki zagęszczone	6 666	9 599	9 093	8 489	11 951	119 713	8 282	8 814	9 298	16 996	7 819	7 632	6 497	5 426	5 603	3 931	43								
-sok pomarańczowy	2 438	3 494	3 730	3 651	5 205	42 509	3 060	2 236	3 407	3 417	2 397	1 962	2 463	1 961	2 000	1 135	30								
Mrożonki	5 028	4 159	4 092	3 055	3 107	45 440	2 075	2 546	3 169	3 164	1 914	2 267	5 731	4 641	3 374	1 786	44								
Susze	1 604	2 488	4 477	4 381	2 333	29 358	1 659	2 432	2 200	2 083	891	1 345	1 185	984	2 141	1 860	42								
Dżemy	1 256	872	1 490	940	1 024	14 632	704	1 058	1 194	4 520	627	926	787	664	873	356	24								
Przetwory puszkow	9 510	10 456	11 861	14 385	14 601	136 659	9 171	8 385	12 431	10 639	7 831	9 550	7 226	6 660	11 179	8 125	68								
-ananasy	1 237	1 539	2 046	2 721	2 637	20 806	1 139	576	1 610	1 128	1 094	992	628	609	1 094	810	40								
-brzoskwinie	1 371	1 593	2 181	3 100	2 366	21 879	866	845	2 249	1 895	922	982	750	939	1 035	1 187	54								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2008 IX	0,31	0,53	1,76	1,19	1,29	1,61	1,33	0,87	1,09	1,52	1,22
X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2008 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,54	-	1,21	1,62	1,28	0,77	0,87	1,37	0,92
II	0,27	0,72	0,97	1,71	1,21	1,74	1,21	0,78	0,83	1,43	1,14
III	0,26	0,66	0,94	0,68	1,05	1,61	1,07	0,75	0,76	1,33	1,00
IV	0,28	0,50	1,47	-	1,47	1,60	1,00	0,74	0,76	1,40	1,06
V	0,31	0,48	1,49	0,50	1,85	1,36	1,01	0,77	0,79	1,40	1,05
VI	0,34	0,54	0,82	0,59	1,03	1,18	0,90	0,74	0,84	1,30	1,11
VII	0,33	0,56	0,83	0,56	0,91	0,79	0,86	0,68	0,78	1,26	1,01
VIII	0,28	0,52	1,65	0,79	0,83	0,83	0,82	0,62	0,78	1,26	0,97
IX	0,24	0,52	1,02	1,28	0,89	0,89	0,88	0,65	0,73	1,29	1,26
X	0,20	0,49	2,06	1,44	0,81	-	0,84	0,63	0,72	1,20	1,10
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{X\ 2009}{IX\ 2009}$	83	94	202	113	91	x	95	97	99	93	87
$\frac{X\ 2009}{X\ 2008}$	71	88	148	148	57	x	58	72	85	80	81

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 X	1,17	1,07	1,15	1,22	1,10	2,67	7,45	-	-	4,26	3,12	4,48	5,19	3,48	4,56
XI	1,04	1,00	1,10	1,06	1,08	2,62	9,63	-	-	4,38	3,24	4,22	3,89	3,61	4,89
XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	1,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
IX	1,28	1,22	1,28	1,31	1,20	1,89	6,72	-	-	1,50	3,69	5,79	5,92	4,21	4,24
X	1,17	1,10	1,20	1,20	1,15	1,90	9,13	-	-	1,42	3,59	4,57	5,71	4,45	4,50
XI	1,03	1,05	1,07	1,06	1,05	1,88	-	-	-	2,61	3,64	4,38	4,89	4,36	6,39
XII	0,98	1,00	0,99	1,01	0,99	1,94	-	-	-	-	3,62	4,12	4,15	4,20	8,77
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{XII\ 2009}{XI\ 2009}$	95	95	93	95	94	103	x	x	x	x	99	94	85	96	137
$\frac{XII\ 2009}{XII\ 2008}$	98	95	94	98	90	74	x	x	x	x	109	111	110	111	133

^a truskawki spod oston wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2008 IX	8,27	7,23	8,27	3,36	1,83	2,11
X	8,37	7,47	8,50	3,38	1,77	2,10
XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
VIII	5,97	6,70	6,40	3,59	1,62	1,95
IX	6,00	6,50	6,43	3,45	1,61	1,99
X	6,00	6,70	6,37	-	1,59	1,92
XI	5,93	6,53	6,37	-	1,62	1,92
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	99	97	100	x	102	100
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	79	87	78	x	93	92

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 IX	2,40	4,35	2,58	-	-	12,66	5,81	4,04	5,28	5,73	6,66
X	2,10	4,12	3,60	-	-	-	6,02	4,08	5,00	5,97	6,54
XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	14,16	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
VIII	3,01	5,35	3,48	-	-	12,48	7,30	4,93	5,78	5,63	7,74
IX	2,37	3,72	2,59	-	-	12,20	6,06	4,82	5,64	7,15	7,59
X	2,05	3,37	2,64	-	-	-	6,16	4,73	5,59	6,57	7,28
XI	1,95	3,46	-	-	-	-	7,65	4,66	5,69	5,94	6,24
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	95	103	x	x	x	x	124	99	102	90	86
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	100	81	x	x	x	x	114	113	115	97	121

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 IX	12,14	4,38	3,50	4,33	14,62	6,24	5,07
X	12,22	4,38	3,52	4,31	14,76	6,32	5,04
XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
VIII	12,25	-	3,69	4,35	15,00	6,78	5,52
IX	12,31	-	3,66	4,31	15,00	6,72	5,55
X	12,25	-	3,66	4,32	15,08	6,74	5,54
XI	12,31	-	3,68	4,29	15,14	6,82	5,64
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2009</u> X 2009	100	x	101	99	100	101	102
<u>XI 2009</u> XI 2008	101	x	103	99	103	106	111

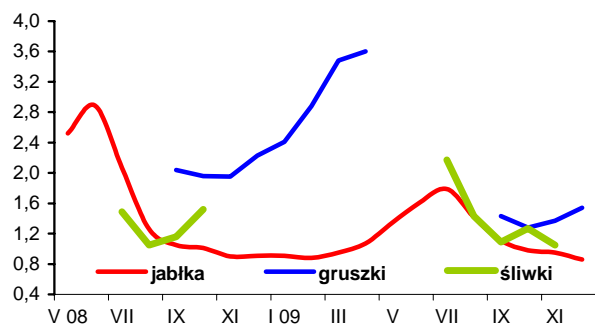
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

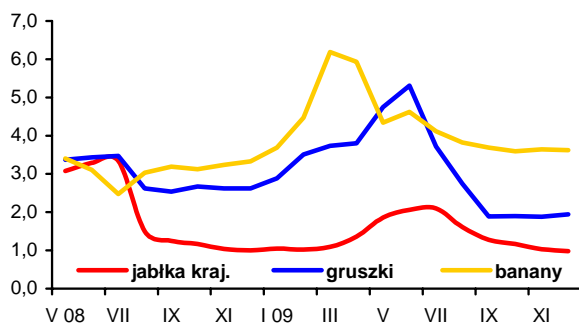
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2007 XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-
IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-
IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-
VII	65	74	-	68	54	-
VIII	58	76	-	72	49	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

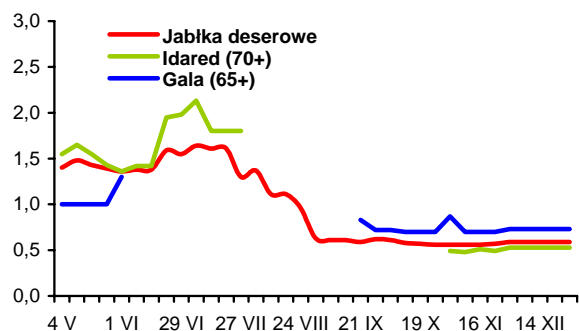
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008 - 2009 r. (zł/kg)

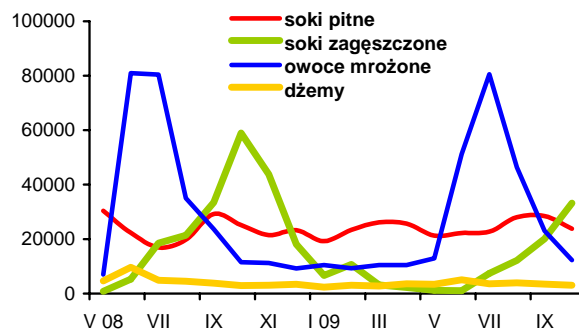
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008-2009 (zł/kg)

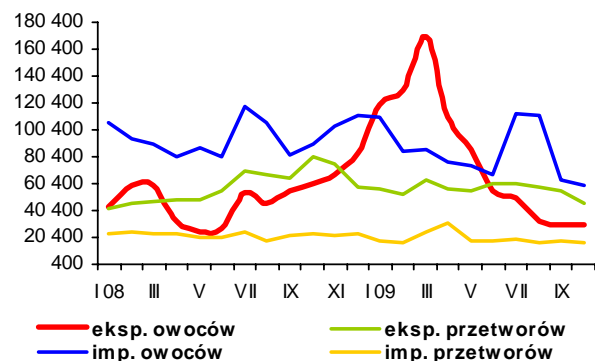
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od V 2009 r. do XII 2009 r. (zł/kg)

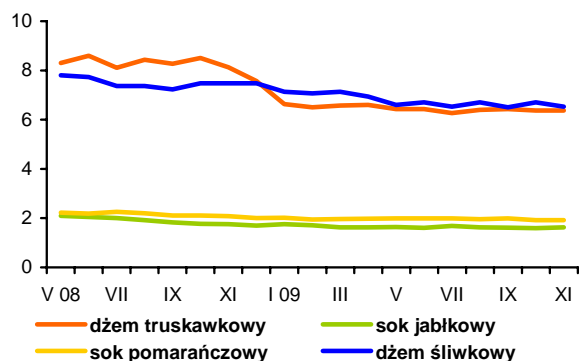
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2008 i w 2009 r. (tony)

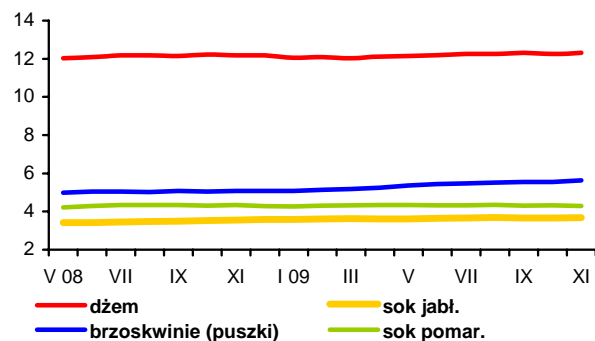
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

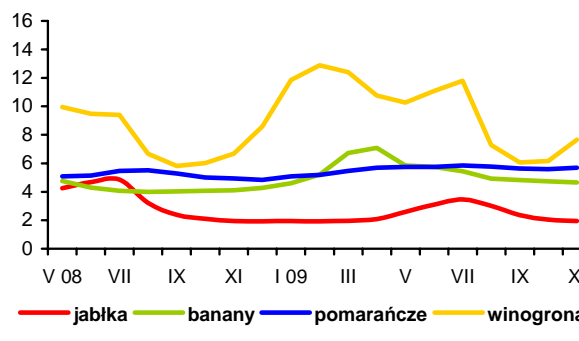
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W listopadzie 2009 r. przeciętna cena skupu mleka gwałtownie wzrosła do 99,35 zł/100 l, tj. o 8,1% w porównaniu z miesiącem poprzednim, a cena mleka o standardowych parametrach do 105,25 zł/100 kg, czyli o 7,7%. Nieznacznie zdrożało bydło mleczne. Ceny jałówek cielnych wzrosły z 2300-2350 zł/szt. w listopadzie do 2350-2544 zł/szt. w grudniu, a ceny krów mlecznych pozostały na tym samym poziomie 2295-2378 zł/szt.

Po znacznych podwyżkach w poprzednich dwóch miesiącach w grudniu krajowe ceny zbytu podstawowych wyrobów mleczarskich utrzymywały się na zbliżonym poziomie. Za mleko spożywcze 2% na ogół płacono 160-168 zł/100 kg, jedynie w m. zachodnim ok. 140 zł/100 kg. Najniższe ceny mleka UHT 2% notowano w m. centralnym (ok. 175 zł/100 kg), a najwyższe w m. północnym (182 zł/100 kg). Ceny jogurtu naturalnego 2% utrzymywały się na poziomie 300-315 zł/100 kg. Ceny kefiru 2% były bardziej zróżnicowane, od ok. 215 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 285 zł/100 kg w m. centralnym. Za śmietanę 10-29% płacono od ok. 490 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 510 zł/100 kg w m. centralnym.

Masło w blokach staniało przeciętnie w kraju z 1397 do 1315 zł/100 kg, szczególnie w m. południowo-wschodnim z 1412 do 1272 zł/100 kg i w m. północnym z 1351 do 1256 zł/100 kg. Natomiast ceny masła konfekcjonowanego utrzymywały się na zbliżonym poziomie 1420-1450 zł/100 kg, jedynie w m. zachodnim płacono poniżej 1400 zł/100 kg.

Ceny pełnego mleka w proszku charakteryzowały się dużym zróżnicowaniem regionalnym, od ok. 830 zł/100 kg w m. północnym do ok. 1000 zł/100 kg w m. zachodnim i południowo-wschodnim oraz ponad 1130 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku były mało zróżnicowane i wahały się od 774 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 850 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim.

Ceny serów dojrzewających pozostawały na podobnym poziomie, przy czym obserwowano regionalne ich zróżnicowanie. Za ser Edam płacono od ok. 1040 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 1100 zł/100 kg w m. zachodnim oraz ok. 1220 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny sera Radamer, notowane jedynie w skali krajowej, w grudniu wykazywały słabe tendencje wzrostowe, z ok. 1340 zł/100 kg w pierwszej dekadzie do ok. 1430 zł/100 kg w trzeciej. Sery i twarogi świeże staniały w m. centralnym z 1002 zł/100 kg na początku grudnia do ok. 960 zł/100 kg w ostatnim tygodniu miesiąca oraz w m. zachodnim z 823 do ok. 770 zł/100 kg. W pozostałych makroregionach notowano słaby wzrost cen twarogów.

W krajach Wspólnoty Europejskiej w pierwszej połowie grudnia 2009 r. notowano na ogół stabilizację bądź nieznaczne zmiany cen trwałych wyrobów mleczarskich. Ceny masła w Niemczech zmalały z 3550 EUR/t w listopadzie do 3450 EUR/t w połowie grudnia. We Francji ceny masła utrzymały się na poziomie 3120 EUR/t, we Włoszech 3300 EUR/t oraz w Holandii 3380 EUR/t. W Polsce masło staniało z 3400 do 3382 EUR/t, a w Wielkiej Brytanii cena utrzymała się na poziomie 3787 EUR/t.

Ceny pełnego mleka w proszku utrzymały się na dotychczasowym poziomie w Niemczech (2560 EUR/t), we Francji (2600 EUR/t) i w Holandii (2580 EUR/t). W Polsce PMP znacznie zdrożało, z 2522 do 3496 EUR/t. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku wzrosły w Niemczech z 1900 do 1930 EUR/t oraz w Polsce z 1903 do 1916 EUR/t, natomiast w Holandii pozostały na poziomie 2200 EUR/t.

Serwatka w proszku zdrożała w Niemczech i we Francji z 670 do 680 EUR/t, staniała natomiast w Holandii z 680 do 670 EUR/t.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.
2008 I-XII	8 686,4	102,58	.
2008 X	711,9	90,80	97,15
XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
V	834,6	86,84	92,71
VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
VIII	796,2	85,58	92,77
IX	737,6	87,64	94,42
X	700,6	91,93	97,77
XI	648,5	99,35	105,25
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2009</u> X 2009	92,6	108,1	107,7
<u>XI 2009</u> XI 2008	100,2	110,1	109,7

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 408,4	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008 I-XII	2 343,4	120,0	47,9	368,7	371,5	182,5	335,1	281,9
2008 ^a IX	176,4	10,7	2,6	28,4	30,4	15,7	25,7	24,8
X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 ^a I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	31,9	23,7
IV	213,6	8,7	2,7	35,9	29,4	13,8	27,7	22,4
V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
VII	215,2	11,3	3,1	37,1	32,5	15,1	26,9	24,9
VIII	212,5	10,1	3,1	37,3	31,4	14,7	26,0	23,1
IX	210,4	7,4	2,7	37,8	27,3	13,8	26,9	23,6
X	205,7	6,5	2,4	38,0	28,1	14,2	28,9	22,9
Wskaźnik zmian w %								
<u>X 2009</u> IX 2009	97,8	87,8	88,9	100,5	102,9	102,9	107,4	97,0
<u>X 2009</u> X 2008	114,4	61,3	133,3	124,6	95,9	91,0	108,6	92,7

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 X	1,51	1,82	7,53	9,00	11,26	11,19	0,79	5,48	8,68	11,37
XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V	1,49	1,73	7,36	8,62	10,77	10,82	0,79	5,50	8,58	10,93
VI	1,49	1,71	7,41	8,72	10,85	10,92	0,78	5,49	8,58	10,87
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,65	11,14	0,77	5,44	8,56	10,87
VIII	1,49	1,70	7,28	8,79	10,73	11,14	0,78	5,38	8,54	10,85
IX	1,49	1,72	7,36	8,80	10,89	.	0,77	5,34	8,53	11,07
X	1,50	1,75	7,82	9,35	12,72	.	0,77	5,38	8,54	11,83
XI	1,50	1,74	8,59	9,96	14,77	.	0,77	5,45	8,57	12,46
XII ^a	1,62	1,81	8,01	10,19	13,15	14,20	.	4,98	8,44	11,80
Wskaźnik zmian w %										
XI 2009 X 2009	100,0	99,4	109,8	106,5	116,1	.	100,0	101,3	100,4	105,3
XI 2009 XI 2008	100,0	97,2	116,9	110,2	136,6	.	96,3	99,5	99,2	112,5

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 21-27 XII 2009 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 X	2,05	2,72	12,93	3,07	3,54	0,71	1,14	1,59	11,83	17,56
XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
V	2,04	2,69	12,77	3,11	3,43	0,70	1,10	1,57	11,74	16,46
VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,34
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	16,32
VIII	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,69	1,11	1,58	11,87	16,06
IX	2,04	2,68	12,75	3,11	3,42	0,69	1,11	1,57	11,83	16,07
X	2,03	2,68	12,70	3,11	3,57	0,69	1,10	1,57	11,83	16,24
XI	2,03	2,67	12,71	3,11	3,90	0,69	1,10	1,57	11,88	16,62
Wskaźnik zmian w %										
XI 2009 X 2009	100,0	99,6	100,1	100,0	109,2	100,0	100,0	100,0	100,4	102,3
XI 2009 XI 2008	99,5	98,2	98,8	101,3	110,8	97,2	98,2	98,7	100,3	95,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2008 IX	11,2	12,5	1,5	25,7	8,2	2,5	2,5	0,5	4,5	3,0
X	12,2	12,7	2,2	26,9	8,1	1,4	2,8	0,7	4,4	1,9
XI	8,4	12,5	1,9	24,5	7,9	1,2	3,8	0,5	3,5	1,8
XII	10,3	11,3	1,1	23,0	6,0	1,6	3,1	0,6	6,1	1,5
2009 I	13,2	10,9	2,2	21,9	9,5	1,1	2,9	0,5	6,5	2,4
II	10,1	11,1	1,9	22,6	8,7	2,3	2,2	0,5	4,7	1,9
III	12,8	12,6	1,3	22,5	9,5	3,9	2,7	0,6	6,0	2,1
IV	9,4	11,8	1,5	13,2	7,8	1,8	3,7	0,4	5,0	2,7
V	7,1	11,3	1,7	23,7	8,2	2,7	3,1	0,4	4,7	2,5
VI	11,4	12,5	2,1	31,1	7,6	2,0	3,0	0,5	3,2	1,9
VII	9,8	12,1	1,8	28,8	7,6	2,1	3,5	0,8	1,6	1,2
VIII	9,7	11,2	0,8	27,4	8,8	1,5	3,3	0,7	4,2	1,5
IX	9,1	11,9	0,7	22,1	9,4	2,1	2,9	0,8	2,8	1,1
X	7,3	10,0	0,4	16,7	9,7	0,6	2,4	0,7	2,4	1,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2009</u> <u>IX 2009</u>	80,2	84,0	57,1	75,6	103,2	28,6	82,8	87,5	85,7	90,9
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	59,8	78,7	18,2	62,1	119,8	42,9	85,7	100,0	54,5	52,6

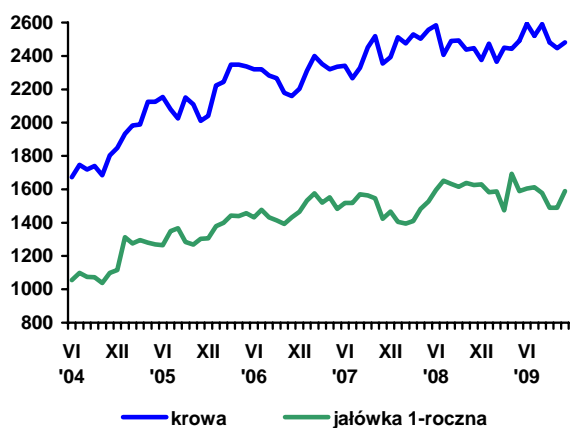
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

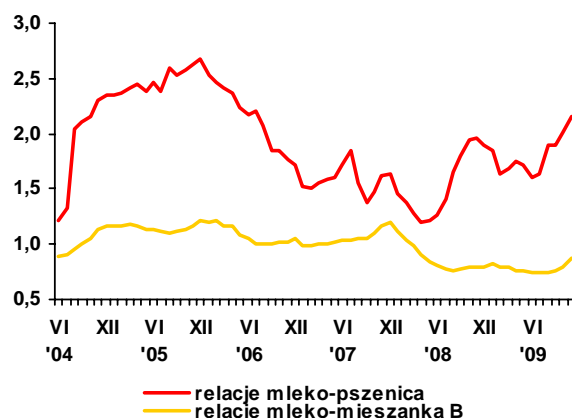
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2008 IX	1 657	3 146	2 626	594	1 228	2 942	3 762	3 328	823	1 119
X	2 130	3 203	2 563	564	1 236	2 947	3 688	3 376	803	1 223
XI	1 689	2 911	2 266	442	1 124	2 728	2 350	2 613	702	1 168
XII	1 663	2 930	2 360	389	1 128	2 406	2 833	2 663	639	1 142
2009 I	1 377	2 707	2 131	367	1 004	2 420	3 072	2 863	537	999
II	1 233	2 697	2 306	373	1 005	1 609	3 219	2 879	622	1 053
III	1 163	2 542	2 003	332	908	1 191	2 888	2 523	479	1 136
IV	1 342	2 477	2 025	450	924	2 279	2 244	2 459	419	1 160
V	1 384	2 446	2 076	383	953	1 135	2 646	2 604	387	1 111
VI	1 414	2 518	2 246	424	948	1 507	2 761	2 515	540	1 153
VII	1 198	2 317	2 107	368	904	1 481	2 609	2 438	831	1 142
VIII	1 416	2 407	2 260	427	955	2 536	2 682	2 560	472	1 162
IX	1 512	2 535	2 522	436	957	1 698	2 980	2 600	712	1 240
X	1 595	2 619	2 996	500	995	1 105	2 882	2 994	798	1 249
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2009</u> <u>IX 2009</u>	105,5	103,3	118,8	114,7	104,0	65,1	96,7	115,2	112,1	100,7
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	74,9	81,8	116,9	88,7	80,5	37,5	78,1	88,7	99,4	102,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

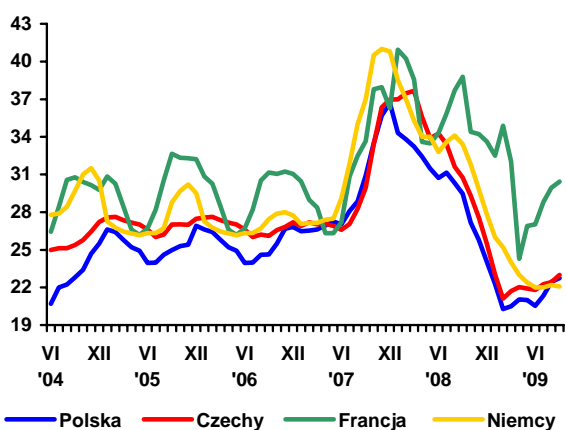
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

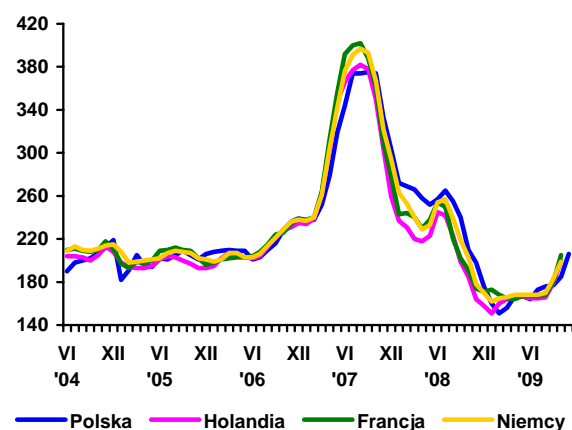
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

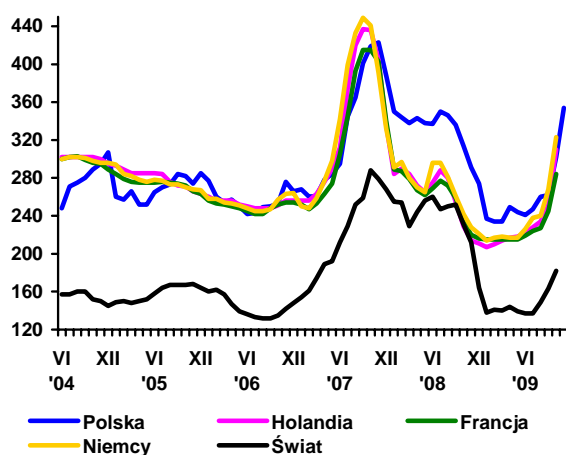
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

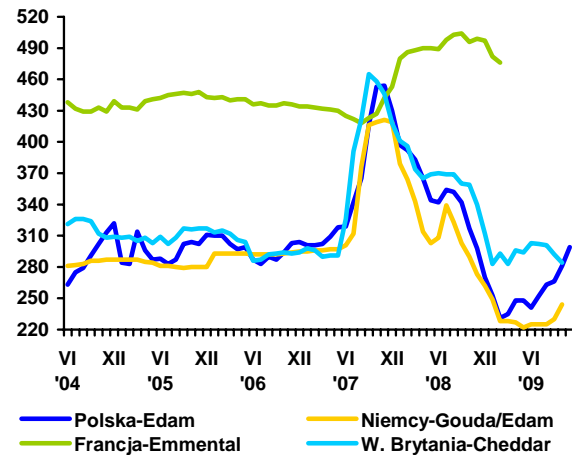
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W ciągu 11 miesięcy 2009 r. średnia cena skupu bydła wzrosła o ponad 12% (do 4,56 zł/kg w. ż) w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. W grudniu ub. roku kontynuowany był trend wzrostowy cen skupu bydła. Jego średnia cena zakupu wzrosła w ciągu miesiąca o ok. 5% (z 4,56 do 4,77 zł/kg w. ż). Jest to cena płacona przez zakłady mięsne na bazie franco zakład łącznie z premiami.

Cena referencyjna wołowiny w UE-27 będzie w I kwartale 2010 r. prawdopodobnie niższa niż przed rokiem. Spadek cen referencyjnych wołowiny wystąpił już w II półroczu 2009 r. W listopadzie ub. roku w UE-27 wynosiła ona 316,48 euro/100 kg tuszy i była o 3,1 % niższa niż w analogicznym miesiącu 2008 r. Ceny wołowiny na rynku krajowym będą zależały od cen użytkiwanych w eksporcie oraz od kursu euro. W sytuacji umocnienia złotego możliwy jest spadek cen skupu bydła.

W 2010 r. w UE-15 będzie kontynuowany trend spadkowy w produkcji wołowiny. We Francji może ona obniżyć się o 2,5%, w Holandii o 4,6%, w Portugalii o 2,8%, w Niemczech o 0,4%. Wyższej produkcji tego gatunku żywca można oczekiwać w Danii (o 3%), w Hiszpanii (o ok. 1,6%), Irlandii (o 2%). Państwa piętnastki są głównymi rynkami zbytu polskiej wołowiny. W ciągu 10 miesięcy 2009 r. eksport mięsa wołowego wyniósł ok. 194 tys. ton i był o ok. 24 tys. ton większy niż przed rokiem. Wzrost wpływów z jego sprzedaży (o 4%) rekompensował spadek wpływów z eksportu żywca wołowego. Eksport bydła wyniósł 79,1 tys. sztuk, a cieląt 289,4 tys. sztuk. Wpływy z ich sprzedaży obniżyły się z 95,9 mln EUR w miesiącach styczeń-październik 2008 r. do 91,8 mln EUR w analogicznym okresie 2009 r. W rezultacie wartość eksportu żywca i mięsa wołowego wyniosła 588,5 mln EUR i były o 17,6 mln EUR większa niż w ciągu 10 miesięcy 2008 r.

Wzrost eksportu mięsa wołowego był możliwy dzięki większym ubojom bydła. W ciągu 11 miesięcy 2009 r. wyniosły one 1238,6 tys. sztuk i były o 5,3% większe niż przed rokiem. Największy był wzrost ubojów jałówek (o 15,6%), a najmniejszy krów (o 3%). Ubój tych dwóch kategorii bydła był o 39,1 tys. sztuk większy niż w roku poprzednim. W ubojach bydła największy udział miały byki (47,7%). W 2010 r. uboje bydła będą prawdopodobnie zbliżone do poziomu z roku poprzedniego, a eksport mięsa wołowego nie będzie wykazywał tak silnej tendencji do wzrostu.

Ceny w eksporcie i kurs złotego do EUR wpływają na krajowe ceny zbytu mięsa wołowego. W ciągu 11 miesięcy 2009 r. średnia cena zbytu rostbefu wynosiła 19 zł/kg i była ok. 10% wyższa niż przed rokiem. Święta Bożego Narodzenia spowodowały krótkookresowy wzrost cen sprzedaży ćwierci wołowych z buhajków z 10,8 do 10,9-11,1 tys. zł/tonę. Ceny sprzedaży ćwierci z krów utrzymywały się na poziomie ok. 7,4 tys. zł/tonę i w końcu grudnia 2009 r. nastąpił ich spadek do 7,2 tys. zł/tonę. W II półroczu ub. roku zakłady mięsne obniżyły ceny sprzedaży ćwierci wołowych, gdyż były niższe ceny tego gatunku mięsa na rynkach UE i nastąpiło powolne umacnianie złotego do EUR.

W 2009 r. ceny detaliczne mięsa wołowego rosły sukcesywnie. W I półroczu ub. roku cena detaliczna rostbefu wynosiła 19,27 zł/kg i była o 7,1% wyższa niż w I półroczu 2008 r. Od lipca do listopada 2009 r. wzrosła ona o ok. 10% (do 20,2 zł/kg) w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	V	13,8	16,8	2,1	14,7	0,7
	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
2009	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
	I	11,1	13,0	1,6	10,4	0,5
	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
	V	13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
	VI	11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
	VII	12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
	VIII	9,2	13,0	1,3	10,1	0,9
	IX	10,8	14,0	1,2	11,4	0,7
X	11,8	13,0	1,3	10,0	1,4	
IX	10,6					

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	V	4,08	7,51	17,16	18,10	4,21	4,44
	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
2009	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
	V	4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
	VI	4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
	VII	4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
	VIII	4,56	8,83	19,37	20,14	4,25	4,42
	IX	4,59	8,98	19,40	20,19	4,23	4,39
X	4,50	9,01	19,27	20,24	4,28	4,49	
IX	4,49	9,48	19,10	20,30	4,25	4,52	
w % ceny	sprzed roku	110,0	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,9	-	-	-	-	-

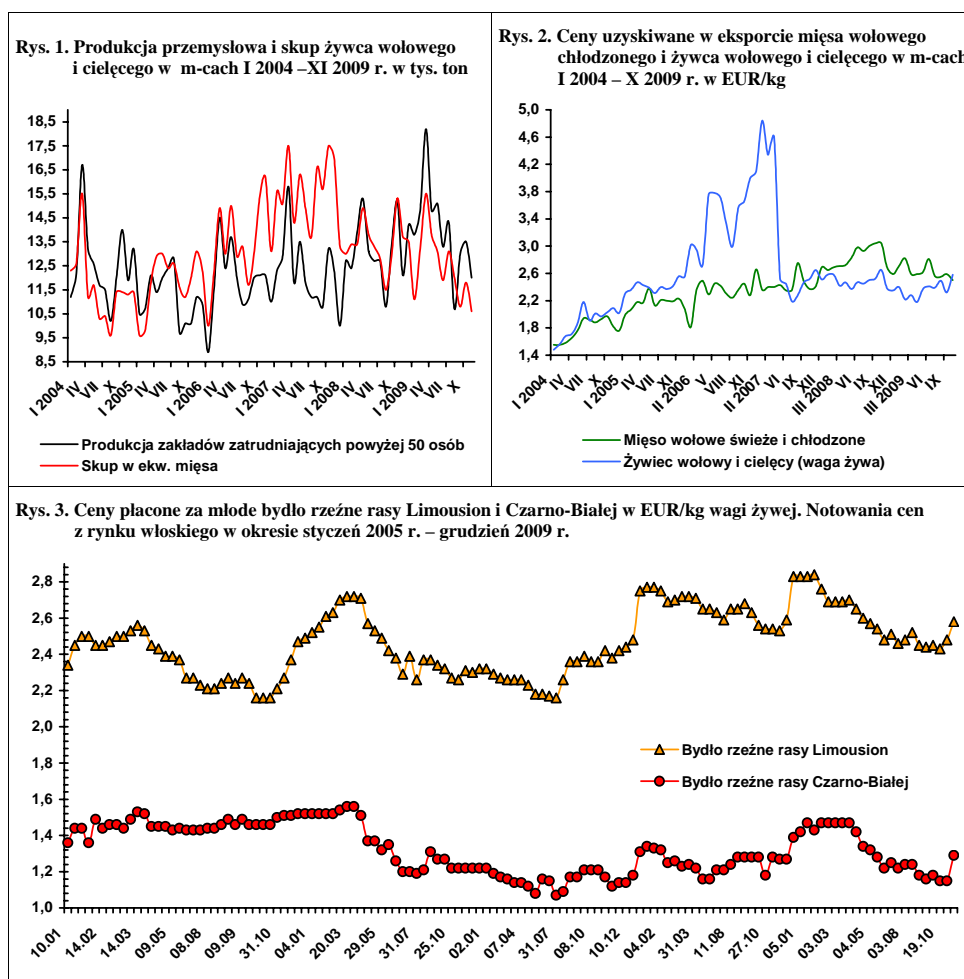
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,81	4,92	5,12	4,81	4,84	4,77	4,55	4,68	4,77
Buhaje	5,32	5,49	5,82	5,73	5,57	5,51	5,32	5,52	5,71
Krowy	3,92	3,95	4,17	3,80	3,81	3,67	3,49	3,52	3,41
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,31	9,04	9,28	9,36	8,94	9,06	9,51	9,75	10,35
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	11 357	11 398	11 370	11 172	10 880	10 810	10 723	10 796	10 963
Ćwierci z krów rzeźnych	9 016	9 165	9 375	8 169	8 196	7 842	7 571	7 578	7 272
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	322,98	317,7	308,2	312,8	310,52	314,19	307,60	310,18	314,7
Polska	239,8	243,2	246,2	261,3	259,08	257,95	246,57	254,08	258,7

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W numerze grudniowym pisaliśmy, że świąteczne zakupy mięsa wieprzowego i przetworów nie będą tak kosztowne jak to się wydawało w połowie, a zwłaszcza na początku 2009 r., mimo około 15% spadku produkcji. Spadek ten został bowiem zrekompensowany w wysokim stopniu mniejszym eksportem i zwiększonym importem. Oceny te potwierdzają dane CAAC według których eksport mięsa wieprzowego w ciągu dziesięciu miesięcy 2009 r. był o 45% mniejszy niż w tym samym okresie 2008 r., a import był o 12% większy. Ujemne saldo handlu zagranicznego wieprzowiną zwiększyło się więc ze 150 tys. ton do 295 tys. ton.

W rezultacie w ostatnich miesiącach 2009 r. ceny detaliczne wieprzowiny malały z miesiąca, na miesiąc, podczas gdy w poprzednich miesiącach rosły. W październiku mięso wieprzowe było droższe o 5,4% niż rok wcześniej, a w listopadzie już tylko o 4,4%. W grudniu 2009 r. w porównaniu z grudniem poprzedniego roku wzrost cen był prawdopodobnie jeszcze mniejszy, ponieważ w okresie tym nastąpił nieoczekiwanie duży spadek cen skupu trzody (w stosunku do listopada o 8% i o 15% w stosunku do grudnia 2008 r.).

Korzystny dla konsumentów rozwój cen skupu trzody w IV kwartale jest niestety niekorzystny dla producentów trzody chlewnej. W pierwszych ośmiu miesiącach 2009 r. mieliśmy do czynienia z dalszym wzrostem cen skupu trzody rozpoczętym w 2008 r. i spadkiem cen zbóż po zbiorach 2008 r. W rezultacie relacje cen trzoda: pasze kształtowały się w okresie letnio-jesiennym 2009 r. znacznie powyżej poziomów granicznych i gwarantowały umacnianie się wzrostowej tendencji chowu. Po spadku cen trzody w ostatnich miesiącach 2009 r. i stabilizacji cen pasz, opłacalność chowu istotnie osłabła, bo relacje te istotnie zawężyły się.

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej o cenach skupu trzody w Polsce decydują w większym niż dotychczas stopniu ceny trzody w Unii Europejskiej. Ceny te od początku II kwartału 2009 r. wykazują tendencję spadkową, mimo niewielkiego spadku produkcji wieprzowiny w UE-27, ale znacznego zmniejszenia eksportu do krajów trzecich. W I kwartale 2009 r. przeciętna w UE-27 cena trzody klasy E utrzymała się jeszcze na poziomie z I kwartału 2008 r., ale w II i III kwartale była ona niższa odpowiednio o 5 i 10% niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku. W IV kwartale przeciętna cena w Unii Europejskiej była prawdopodobnie o 12% niższa niż rok wcześniej i wyniosła około 134 EUR/100 kg wagi poubojowej.

W Polsce podobnie, ceny trzody wyrażone w euro od II kwartału 2009 r. charakteryzują się tendencją spadkową. W I kwartale br. cena trzody klasy E była zbliżona do ceny z I kwartału 2008 r., lecz w II i w III kwartale była niższa odpowiednio o 6,5 i 14% niż rok wcześniej. W IV kwartale przeciętna cena trzody w Polsce wyrażona w euro była o 16% niższa niż w IV kwartale 2008 roku i kształtowała się na poziomie zbliżonym do przeciętnego poziomu cen w UE-27. W grudniu po raz pierwszy od wielu miesięcy cena w Polsce wyrażona w euro była o 5% niższa niż przeciętna cena unijna. Stan ten prawdopodobnie nie potrwa długo, gdyż Komisja Europejska przewiduje dalszy spadek cen trzody w I i II kwartale 2010 r., który z pewnością wpłynie obniżająco na poziom cen trzody w Polsce.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	Tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2007	2210,0	101,5	289,5	88,4	257,5	140,5	32,0
I-XII	1127,6	109,4	155,7	99,2	107,8	51,9	47,9
2008	1931,2	87,4	399,0	137,8	514,0	199,6	-115,0
I-XII	128,9	91,4	36,9	116,0	30,3	131,7	6,6
III	126,1	105,3	44,7	166,7	28,6	190,5	16,1
IV	111,6	84,6	37,3	131,7	40,0	246,9	-2,7
V	103,3	95,6	42,3	148,4	37,8	169,1	4,5
VI	1027,0	91,1	204,0	131,0	212,0	196,7	-8,0
I-VI	107,5	91,5	38,8	167,8	47,8	191,5	-9,0
VII	98,1	83,3	36,9	148,8	47,9	164,3	-11,0
VIII	104,8	99,3	39,1	156,5	52,5	213,2	-13,4
IX	116,3	86,6	38,5	147,9	46,9	187,3	-8,4
X	102,6	77,4	29,8	104,9	45,1	191,1	-15,3
XI	108,8	96,2	23,2	91,2	41,3	193,1	-18,1
2009	99,8	82,7	26,9	101,5	43,1	135,1	-16,2
I	88,1	72,8	31,3	81,7	32,2	111,8	-0,9
II	97,7	75,8	26,4	71,5	47,2	155,8	-20,8
III	92,0	72,9	29,7	66,4	42,4	148,3	-12,7
IV	84,0	75,3	29,4	78,8	41,1	102,8	-11,7
V	87,3	87,5	29,5	69,7	47,7	126,2	-18,2
VI	857,4	83,5	151,0	74,0	259,0	122,2	-108,0
I-VI	87,4	81,3	25,3	65,2	48,7	101,9	-23,4
VII	85,6	87,3	23,8	64,5	46,6	97,3	-22,8
VIII	92,7	88,5	30,0	76,7	39,4	75,0	-9,4
IX	99,1	85,2	24,7	64,2	26,1	55,7	-1,4
X	95,8	93,4	x	x	x	x	x
XI							

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2008								
VI	4,31	5,5	5,0	117,73	3,7	184,50	2,3	99
VII	4,46	5,8	5,1	117,47	3,8	184,85	2,4	101
VIII	4,51	6,5	5,8	116,19	3,9	184,36	2,4	108
IX	4,64	7,4	6,7	111,50	4,2	183,53	2,5	124
X	4,32	7,2	6,8	108,13	4,0	181,59	2,4	129
XI	4,28	7,9	7,2	104,38	4,1	179,87	2,4	140
XII	4,50	8,6	7,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009								
I	4,43	8,6	7,5	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	8,9	7,7	102,18	4,4	186,37	2,4	159
III	4,78	9,3	8,2	101,34	4,7	189,65	2,5	176
IV	4,88	9,5	8,6	102,52	4,8	193,06	2,5	184
V	4,81	10,1	8,8	100,51	4,8	195,21	2,5	181
VI	5,06	11,1	9,6	100,57	5,0	198,68	2,5	187
VII	5,08	11,3	9,8	100,54	5,1	200,42	2,5	188
VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0

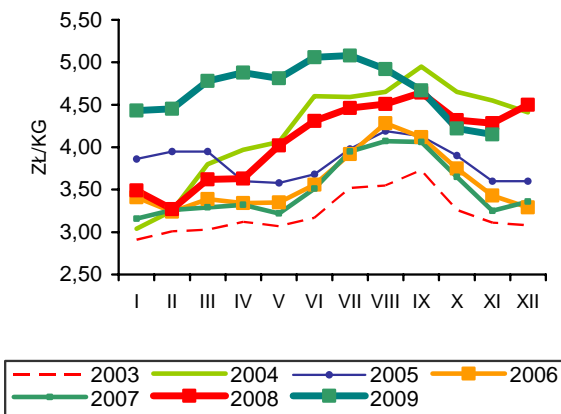
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

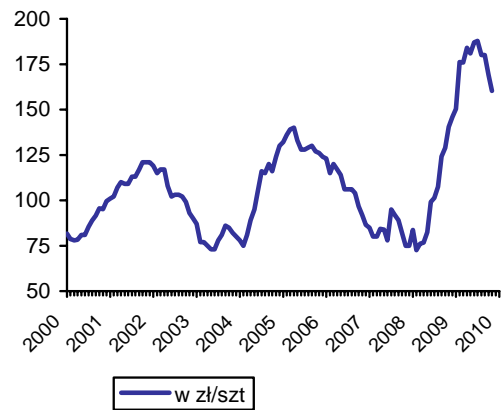
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2007 X	134,70	133,31	140,42	121,42	94,9	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	97,8	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06		95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	116,4
X	136,24	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,98	133,50	137,60	117,20	100,0	97,0	113,9
XII	132,09	125,81	134,34	113,78	95,3	93,7	110,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

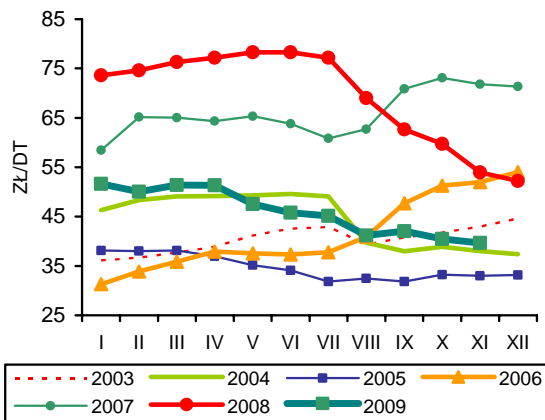
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

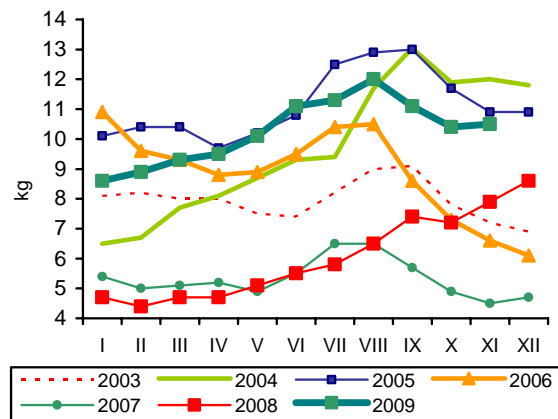
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

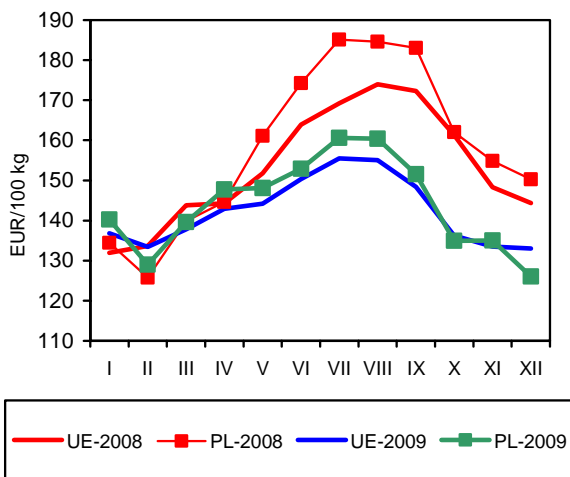
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

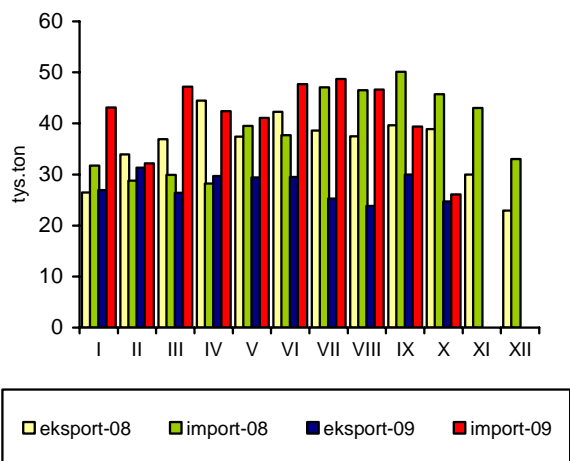
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od czerwca do listopada 2009 r., produkcja mięsa drobiowego w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników, utrzymywała się na poziomie wyższym niż w poprzednich miesiącach. Łącznie w okresie od stycznia do końca listopada bieżącego roku wyniosła ona 1110 tys. ton i była o 1,2% większa niż w tym samym okresie 2008 r.

W pierwszych 10 miesiącach 2009 r. eksport mięsa drobiowego, według danych wstępnych, był o 10% niższy niż w tym samym czasie roku poprzedniego. W pierwszych miesiącach roku spadek eksportu w stosunku do roku poprzedniego był znacznie głębszy niż w drugim kwartale. W trzecim kwartale eksport 2009 r. zdecydowanie przewyższał poziom z tego samego okresu poprzedniego roku. W październiku ponownie wyraźnie zmalały obroty handlowe drobiu z zagranicą, w tym eksport zmalał o prawie 11%, a import o około 27% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku. Największym rynkiem zbytu były Niemcy, choć ich udział zmniejszył się zarówno pod względem wielkości jak i wartości sprzedaży. Obniżyła się sprzedaż do niemal wszystkich głównych odbiorców unijnych, z wyjątkiem Czech, Litwy i Słowacji. Intensywnie rośnie natomiast sprzedaż do Hongkongu.

W ostatnich latach zmniejszał się import mięsa drobiowego do Polski. W 2008 r. jego wolumen stanowił tylko 60% wielkości przywozu roku poprzedniego. Od początku 2009 roku notuje się wzrost wielkości przywozu. W czasie trzech kwartałów bieżącego roku przyrost ten wyniósł 7,2% w stosunku do analogicznego okresu 2008 roku.

Na rynku pasz dla kurcząt w 2009 r. można wyróżnić dwa okresy, charakteryzujące się odmiennymi trendami cenowymi. Od stycznia do końca lipca pełnoporcjowe mieszanki dla kurcząt podrożały o 18%, po trwającym dziewięć miesięcy silnym trendzie spadkowym. Od sierpnia 2009 r. pasze dla drobiu tanieją. W listopadzie średnia cena mieszanki dla kurcząt obniżyła się o 7,6% w stosunku do poprzedniego miesiąca.

Od lipca br. także ceny skupu kurcząt obniżyły się. W listopadzie spadły one o 4,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca oraz o 21,5% w relacji do czerwca 2009 r. Okołoświąteczny

wzrost popytu przyczynił się do wzrostu cen skupu i poprawy relacji cenowych na korzyść hodowców. W grudniu żywiec w skupie podrożał o ponad 2% w stosunku do listopada, przy równocześnie malejących w kosztach pasz. W pierwszym półroczu 2009 r. ceny skupu kurcząt wzrastały i w czerwcu 2009 r. żywiec był o 27% droższy niż w końcu 2008 r.

W pierwszych miesiącach 2009 r., opłacalność chowu rosła, pomimo drożejących pasz. Korzystne dla hodowców relacje, z krótkookresowymi wahaniami, utrzymywały się do sierpnia. Od września, pomimo taniejących pasz, opłacalność chowu pogarszała się.

W grudniu 2009 r. średnia cena zbytu kurcząt wzrosła o 14% w relacji do poprzedniego miesiąca. Od lipca br. ceny zbytu i marże przetwórcze malały. W listopadzie bieżącego roku tuszka kurczęcia była o 28,8% tańsza niż w czerwcu, podczas gdy w czerwcu tuszki kurcząt były o 32% droższe niż w grudniu 2008 r.

Ceny żywca indyczego w zakładach przetwórczych, rosły od stycznia do lipca 2009 r. (7,7%). Od sierpnia minionego roku brak wyraźnych tendencji cenowych – ceny skupu wahały się, osiągając w grudniu poziom znacząco niższy niż w miesiącach poprzednich.

Ceny mięsa indyków w pierwszych siedmiu miesiącach 2009 r., zwiększyły się o 7,7%. Od lipca br. ceny mięsa indyczego wahały się, nie wykazując trwałych tendencji. W listopadzie spadły one o 1,0% w stosunku do poprzedniego miesiąca. W grudniu znacząco powiększyła się marża przetwórcza, bowiem przy malejących cenach skupu, ceny zbytu mięsa indyczego wzrosły o 11%.

W listopadzie 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły podobnie jak przed rokiem 68% przeciętnej ceny unijnej. Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania oraz od początku bieżącego roku – Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	98,1
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	99,0
V	77,8	91,6	96,2	99,1	97
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	101,5
VII	82,9	91,3	93,4	105	107,0
VIII	86,3	94,4	97,4	96	101,0
IX	87,3	94,9	95,6	101	105,0
X	91,4	101	109,0	108	113,0
XI	91,6	97,2	99,9	93	105,0
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	1110

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	3701	22212	19802
II	2261	2713	22846	19921
III	2074	3789	20585	22646
IV	2350	3708	22596	21421
V	2548	2517	21662	24568
VI	2508	2992	21109	24431
VII	3487	3317	19766	25018
VIII	3949	2645	17456	22384
IX	3777	2524	22218	29054
X	3269	2383	24632	21972
XI	3021		21685	
XII	3495		21289	
RAZEM	35293	30288	258056	231218

^a dane nieostateczne (na dzień 05.01.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	1,40	1,41	1,42	0,22	0,20	0,21
II	1,42	1,44	1,46	0,21	0,21	0,21
III	1,46	1,48		0,22	0,21	
IV	1,48	1,58		0,21	0,21	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	I	1245	1020	1,19	1,17	2,92	3,05	3,90	4,81	5,95
II	1270	1119	1,20	1,19	3,22	3,32	5,27	5,70	6,02	6,72
III	1289	1149	1,21	1,21	3,24	3,46	5,27	5,91	6,36	7,12
IV	1304	1151	1,23	x	3,16	3,50	4,82	5,42	6,21	7,28
V	1293	1163	1,22	1,25	3,25	3,40	5,16	5,69	6,35	6,95
VI	1279	1204	1,22	1,25	3,27	3,76	5,34	6,24	6,32	7,39
VII	1263	1209	1,22	1,26	3,22	3,64	5,26	5,78	6,51	7,33
VIII	1225	1183	1,22	1,25	3,30	3,65	5,24	5,73	6,51	7,22
IX	1139	1151	1,21	1,26	3,18	3,37	4,80	5,10	6,37	6,90
X	1082	1117	1,20	1,26	3,04	3,08	4,58	4,59	6,11	6,47
XI	1037	1032	1,18		2,94	2,95	4,47	4,44	5,93	
XII	1024		1,17		2,95	3,02	4,72	5,07	5,83	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	5,60	5,00	4,25	4,37	6,53	7,32
II	5,60	5,50	4,20	4,67	6,57	7,72
III	5,60	5,60	4,36	4,94	7,54	7,70
IV	5,60	x	4,52	5,35	6,33	7,88
V	6,00	5,60	4,62	5,47	6,57	7,97
VI	6,00	5,60	4,56	5,44	6,86	7,86
VII	6,00	5,60	4,25	5,48	6,71	7,61
VIII	6,00	5,60	4,09	5,07	6,70	7,49
IX	5,50	5,50	4,11	4,95	6,78	7,57
X	5,50		4,23	5,01	7,21	7,60
XI	5,10		4,17	4,75	7,07	7,53
XII	5,00		4,25	4,56	7,30	8,37

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

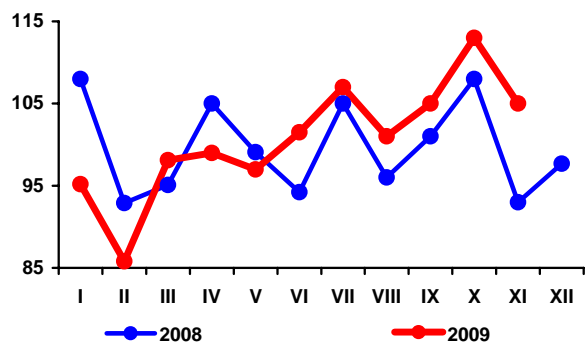
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

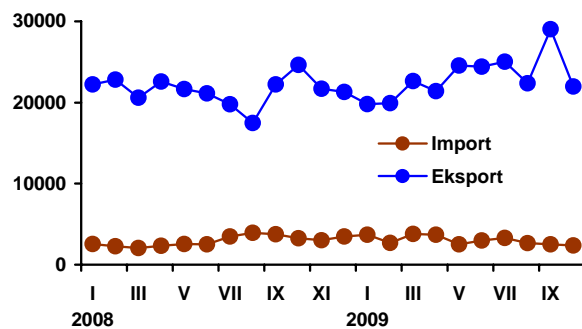
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2008 IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58
V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25
VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32

Źródło: Dane MRiRW.

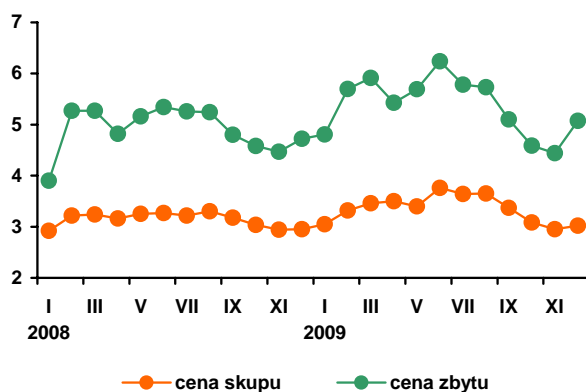
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

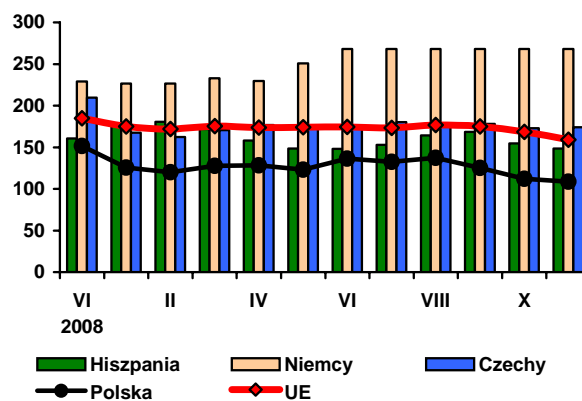
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W grudniu 2009 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 34,4zł/100 sztuk i była o 31,2% wyższa niż w styczniu 2009 r. i o 26,60% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W stosunku do poprzedniego miesiąca podrożały jaja klasy XL – o 4,3% oraz M – o 6,5%. Potaniały jaja klasy wagowej L – o 3,5% oraz S – o 3,8%. W 2009 r. przeciętne ceny zbytu jaj konsumpcyjnych były o 19,7% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji do poprzedniego roku, najsilniej podrożały jaja najmniejsze S (25,7%) oraz M (25%). Jaja klasy L były w 2009 r. o 18,6% i jaja XL o 13,5% droższe niż w 2008 r. Rynek jaj konsumpcyjnych w 2009 r. charakteryzował się silnymi sezonowymi wahaniami cen ze zdecydowaną tendencją wzrostową w relacji rocznej.

Podobnie na rynku jaj do przetwórstwa. Po krótkim okresie spadków cenowych w miesiącach letnich, ceny jaj kierowanych do przetwórstwa ponownie rosły. W grudniu zwiększyły się one o 2,4% w stosunku do listopada. Od stycznia do grudnia 2009 r. średnie ceny skupu wzrosły o 27%. Na rynku jaj skupowanych przez przemysł, sezonowe wahania cen są jeszcze silniejsze niż

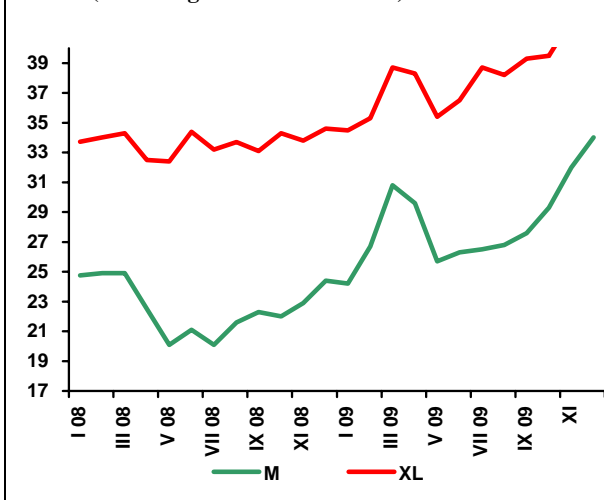
na rynku jaj konsumpcyjnych. Cena minimalna i maksymalna w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. wynosiła od 3181 tys. zł/tonę na początku roku do 4498 tys. zł/tonę w marcu.

W pierwszych 10 miesiącach 2009 r. o 16% wzrósł import jaj świeżych w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku, natomiast eksport zmalał o ponad 6%. Eksport jaj w kolejnych miesiącach wahał się od 10 do 13 tys. ton, a import natomiast od ok. 1,0 do 2,8 miesięcznie.

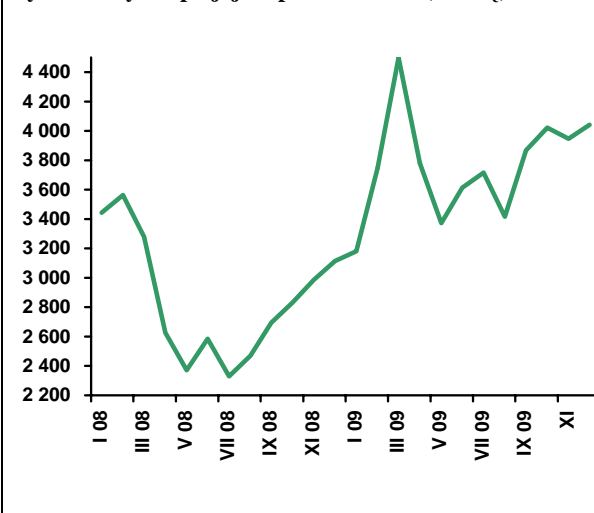
W 2009 r., obniżyły się obroty przetworami z jaj. Import w okresie 10 miesięcy b. r., zmalał o prawie 38%, a eksport o 9% w odniesieniu do tego samego okresu 2008 r.

Od początku bieżącego roku ceny jaj w UE wykazują duże wahania. W listopadzie ceny wzrosły zarówno w Polsce, jak i średnio w Unii. W Polsce jaja podrożały średnio o 7,1% w relacji do poprzedniego miesiąca, podczas gdy w UE o 3,9%. W listopadzie 2009 r. polska cena wyrażona w EUR była o 8,7% wyższa niż przeciętna cena unijna.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a
I	1224	2684	11473	10678	430	291	1292	1205
II	1226	1781	9584	9953	414	236	1198	997
III	1141	916	10074	11839	303	225	1066	1193
IV	2051	2254	8500	10622	219	212	909	927
V	1314	1078	9220	12383	226	234	963	855
VI	1475	2109	9580	12731	380	215	1032	1296
VII	1563	2555	11945	11584	334	218	1083	1034
VIII	1343	2822	8946	11232	400	242	728	1312
IX	2168	2851	7845	10747	267	358	1068	1015
X	1973	2120	12317	9176	595	335	1163	1385
XI	1599		12031		361		958	
XII	1224		6732		186		850	
RAZEM	18301	21170	118248	110947	4114	2565	12311	11219

^a dane nieostateczne (na dzień 05.01.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	33,71	34,50	28,25	28,30	24,76	24,20	23,84	18,90
II	34,00	35,30	28,60	31,30	24,90	26,70	23,80	25,60
III	34,30	38,70	28,80	34,40	24,90	30,80	23,40	27,00
IV	32,50	38,30	24,80	31,80	22,50	29,60	22,70	27,70
V	32,40	35,40	24,30	27,30	20,10	25,70	18,50	24,40
VI	34,40	36,50	26,10	30,30	21,10	26,30	17,20	24,80
VII	33,20	38,70	24,50	30,40	20,10	26,50	15,50	25,50
VIII	33,70	38,20	26,00	29,30	21,60	26,80	16,90	23,40
IX	33,10	37,70	27,70	32,90	22,30	27,60	16,80	24,30
X	34,30	39,50	27,80	34,50	22,00	29,30	17,70	21,80
XI	33,80	41,90	28,30	37,40	22,90	32,00	19,10	26,20
XII	34,60	43,70	28,50	36,10	24,40	34,00	19,05	25,20

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2008 IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34
V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	93,44	107,57	80,84	117,93
XI	133,25	110,94	93,44	119,66	87,18	122,58

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

Tak jak przypuszczano, w grudniu 2009 r. przeciętna cena jagniąt w Unii Europejskiej była nieco wyższa niż w grudniu 2008 r. i wyniosła około 714 EUR/100 kg wagi poubojowej. Wyższa niż przed rokiem była w grudniu także cena owiec ciężkich. Ukształtowała się ona na poziomie około 457 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 10% wyższa niż w grudniu 2008 r. W Polsce przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 385,4 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 39% wyższa niż przed rokiem o tej porze.

Ceny owiec ciężkich wywierają ostatnio znaczny wpływ na ceny skupu żywca baraniego w Polsce ze względu na duży ich udział w sprzedaży. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że owce o wadze 36-40 kg stanowiły w listopadzie 2009 r. połowę skupionych owiec, a drugą połowę owce o wadze 31-35 kg. W listopadzie przeciętna cena skupu żywca baraniego w Polsce wyniosła 5,88 zł/kg i była o 13% wyższa niż w listopadzie 2008 r.

W okresie od stycznia do listopada, UE-27 zakupiła w krajach trzecich łącznie 237 tys. ton baraniny i jagnięciny, a więc nieco więcej niż rok wcześniej. W Nowej Zelandii zakupiono w tym okresie 207 tys. ton, tj. mniej więcej tyle samo co przed rokiem. Kwotę przyznaną poszczególnym krajom na bezcłowy eksport do Unii Europejskiej w najwyższym stopniu, bo w około 90% wykorzystywała, jak dotychczas, Nowa Zelandia.

W 2009 r. mamy w Polsce do czynienia z niewielkim spadkiem eksportu i dużym wzrostem importu. W okresie od stycznia do października polski eksport owiec i żywca baraniego wyniósł 790 ton, wobec 818 ton rok wcześniej. Import w tym czasie wzrósł 2,5-krotnie do 436 ton. Większy import jest wyrazem wzrostu popytu na baraninę na polskim rynku. Dotychczas spożycie baraniny i jagnięciny w Polsce jest jednak najniższe w Unii Europejskiej.

W dniu 16 grudnia 2009 r. ukazało się rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1234/2009 otwierające wspólnotowe kontyngenty taryfowe w odniesieniu do owiec, kóz, mięsa baraniego i koziego na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. Zgodnie z nim w 2010 r. do krajów Unii Europejskiej bez cła można przywieźć z krajów trzecich łącznie 284,6 tys. ton mięsa baraniego i koziego w ekwiwalencie tusz. Jest to nieznacznie więcej niż w 2009 r., gdyż o 200 ton powiększony został kontyngent przyznany Chile, który zgodnie z porozumieniem o wolnym handlu między Unią Europejską a Chile jest od 2004 r. corocznie zwiększany o 10%. Pozostałe kontyngenty, w tym największy dotyczący Nowej Zelandii (228 tys. ton w ekwiwalencie tusz), nie uległy zmianie.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1309	95,3
II półrocze	901	1113	1050	94,0
Rok	2339	2486	2359	95,0

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	25,5	42,2	297,9	35,6	44,0	108,6	71,4	85,9	39,2	33,3	23,3	114,0	920,9
2009	48,8	53,4	196,7	169,1	95,9	55,6	66,9	43,9	47,7	11,8	x	x	900^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	191,3	126,5	66,0	475,0	218,0	51,2	93,7	51,1	121,7	35,4	x	x	98,0
Import 2008	16,6	32,3	38,2	8,6	14,9	10,0	16,0	10,0	18,6	14,7	10,5	8,8	199,2
2009	73,3	2,9	84,4	22,0	62,5	52,1	124,4	14,2	50,5	41,1	x	x	500^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	441,6	9,0	220,9	255,8	419,5	521,0	777,5	142,0	271,5	279,6	x	x	251,0

** Prognoza IERiGŻ-PIB*

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2007/2008	6,62	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57	4,79	4,68	4,84	5,20
2008/2009	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49	6,12	6,14	5,88
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,3	108,8	117,6	114,4	151,6	155,0	127,4	136,5	135,5	130,8	126,9	113,0

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
XI	-	-	-	-	5,04	1,35	10,7	2,66
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74
III	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90
V	-	-	-	-	5,98	1,33	12,7	2,82
VI	-	-	-	-	6,12	1,36	13,0	2,89
VII	-	-	-	-	5,68	1,32	12,1	2,81
VIII	-	-	-	-	5,74	1,39	12,2	2,95
IX	-	-	-	-	5,94	1,41	12,6	2,99
X	-	-	-	-	5,99	1,44	12,7	3,04
XI	-	-	-	-	7,64	1,83	16,3	3,91

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61	41,83	42,04	41,51	41,14	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	104,2	109,3	111,2	111,1	120,6	119,1	117,0	x

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2007/2008	628,1	558,5	578,2	526,6	508,5	527,0	572,9	602,0	645,2	687,6	741,4	701,7
2008/2009	677,0	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	649,5	705,3	737,4	710,1	714,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,8	107,6	96,0	106,0	109,0	107,1	108,3	107,9	109,3	107,2	95,8	101,8
Włochy												
2007	690,9	596,2	699,4	556,0	557,8	615,9	613,1	622,9	666,8	662,1	667,6	599,8
2008	534,3	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	644,7	695,4	666,8	666,8	638,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	77,3	92,7	81,3	107,6	101,8	97,7	103,6	103,5	104,3	100,7	93,6	106,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
UE-25												
2007/2008	390,4	413,7	438,3	442,1	479,8	459,1	422,3	415,8	424,1	419,9	415,1	415,8
2008/2009	439,2	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	417,6	421,5	413,5	434,4	457,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,5	109,8	102,6	108,9	102,6	102,4	100,3	100,4	99,4	98,5	104,6	110,0
Wielka Brytania												
2007	312,3	364,5	391,2	406,1	476,0	444,1	368,9	355,9	362,7	347,8	324,3	355,9
2008	365,0	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	368,1	360,2	340,5	382,5	413,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,9	113,9	104,2	111,3	100,0	100,5	99,9	103,4	99,3	97,9	117,9	116,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2007/2008												
NZD/100 kg cwe	54,00	51,55	50,49	49,75	50,36	56,23	61,55	65,88	70,76	77,23	80,10	82,54
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	74,00	73,50	75,30	78,81	82,20	84,62	88,02	88,90	89,73	88,26	85,12	82,99
miesiąc roku poprzedniego = 100	137,0	142,6	149,1	158,4	163,2	150,5	143,0	134,9	126,8	114,3	106,3	100,5

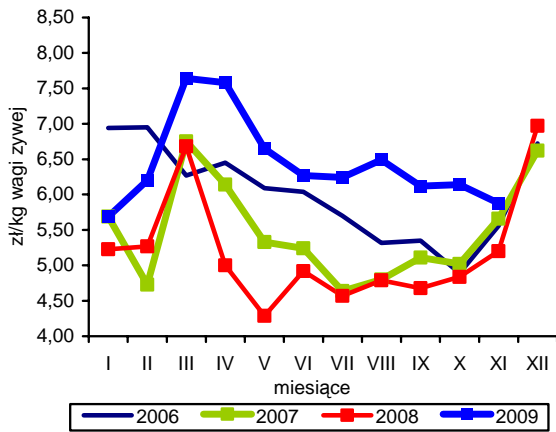
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

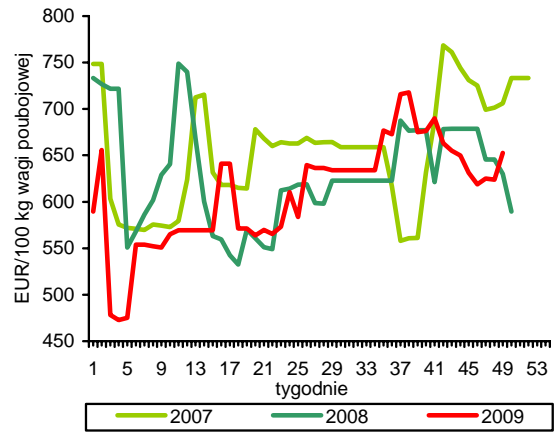
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2007/2008												
AUD/100 kg cwe	351	379	345	354	361	392	332	335	342	303	323	350
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	365	406	439	395	391	398	385	372	384	394	381	393
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,0	107,1	127,2	111,6	108,3	101,5	116,0	111,0	112,3	130,0	118,0	112,0

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

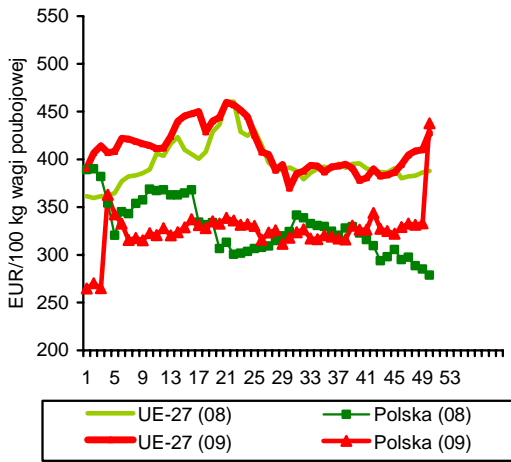
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

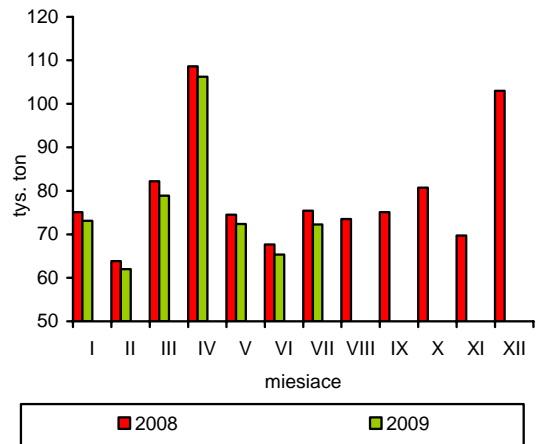
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

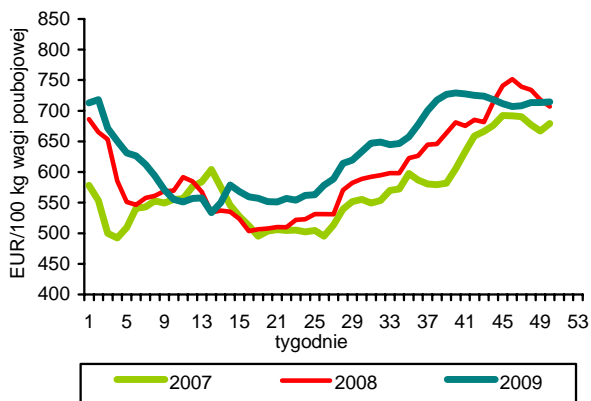
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

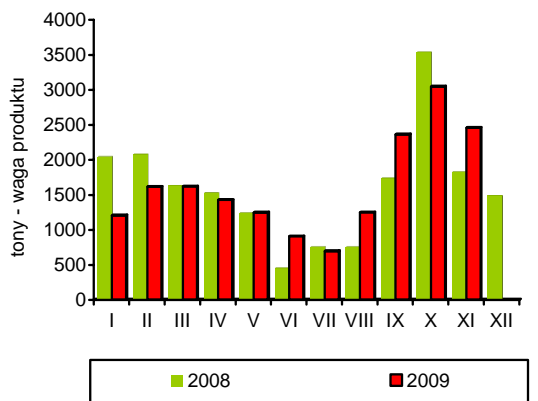
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowy bałtyckie w 2009 r. szacowane są na ponad 110 tys. ton i będą o ok. 20 tys. ton wyższe niż w 2008 r. Zdecydowały o tym głównie zwiększone wyładunki szprotów paszowych w portach duńskich oraz wzrost zaangażowania w połowy śledzi jednostek nie poławiających dorszy. Wzrost cen skupu i poprawa techniki połowowej wpłynęły także na ok. 2-krotnie większe wyładunki ryb łososiowatych. Znaczny wzrost połowów wpłynął na poprawę wykorzystania dostępnych Polsce limitów do ok. 60%. W 2009 r. skokowo zwiększyły się połowy floty dalekomorskiej (2-krotnie do 75 tys. ton) w wyniku wprowadzenia do użytkowania dwóch dużych trawlerów wyposażonych w mroźnię oraz rozpoczęcie eksploatacji nowych łowisk na południowym Pacyfiku. W sumie polskie połowy morskie wyniosły w 2009 r. blisko 190 tys. ton i były o ok. 50% wyższe niż rok wcześniej. W rybactwie śródlądowym przewidywany jest w 2009 r. wzrost połowów i produkcji ryb do ponad 53 tys. ton. Większa będzie produkcja ryb w akwakulturze (o 4% do 36,4 tys. ton), przy spadku połowów w wodach otwartych (o 2,3% do 16,8 tys. ton).

W październiku 2009 r. produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób wyniosła 25,7 tys. ton i była o 0,3% mniejsza niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. O ponad 50% zwiększyła się wielkość produkcji wędzonych łososi oraz łososi wysokoprzetworzonych i konserwowanych. Przetwórstwo pozostałych ryb wędzonych, mrożonego mięsa z ryb morskich, solonych filetów oraz przetworów i konserw z makreli wzrosło o ponad 10%. Na bardzo niskim poziomie utrzymuje się przetwórstwo śledzi. W październiku br. produkcja marynat, prezerw, konserw i pozostałych wyrobów przetworzonych ze śledzi była o blisko 1/3 niższa niż przed rokiem. Dużo niższa była także produkcja mrożonych filetów z ryb morskich, ryb morskich mrożonych, ryb suszonych i solonych oraz przetworzonych sardynek (od 10 do 40%). W okresie styczeń–październik 2009 r. produkcja sektora rybnego wyniosła 220,1 tys. ton, wobec 218,0 tys. ton rok wcześniej. We wrześniu i październiku ponownie szybko zaczęła rosnąć wartość wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego – odpowiednio o 0,8 i 1,2% (w stosunku do miesiąca poprzedniego), a w okresie roku zwiększyła się ona o 9,5%.

W okresie styczeń–październik 2009 r. eksport sektora rybnego wyniósł 191,9 tys. ton o wartości 2,61 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego oznacza spadek wolumenu obrotów o 2,3%, przy wzroście wpływów o 19,5%. Podobne tendencje występowały także w imporcie, ale skala spadku była większa. W okresie 10 miesięcy sprowadzono o 8,0% mniej ryb i przetworów rybnych niż rok wcześniej (310,4 tys. ton), ale ich wartość wzrosła o 16,8% do 2,76 mld zł. Wzrost cen wynikający przede wszystkim ze słabego złotego wyraźnie wpłynął na ograniczenie popytu ze strony rynku wewnętrznego i mimo poprawy sytuacji cenowej w ostatnim kwartale roku ryby nadal będą o kilkanaście procent droższe niż w 2008 r. Średnio w okresie styczeń–październik 2009 r. średnia cena transakcyjna w imporcie wyniosła 5,29 zł/kg wagi żywej i była o 30% wyższa niż rok wcześniej. Wyższe ceny poprawiły jednocześnie opłacalność eksportu, gdzie uzyskiwano w tym okresie średnio 8,33 zł/kg wagi żywej (wzrost o 22%).

W listopadzie 2009 r. ceny detaliczne ryb i ich przetworów wzrosły w porównaniu z miesiącem poprzednim o 0,3% i były o 9,5% wyższe niż przed rokiem. Po kilkuletniej stabilizacji cen oraz relatywnego tania ryb względem większości grup produktów żywnościowych, w 2009 r. relacje te uległy zmianie. Tempo wzrostu cen ryb i ich przetworów było blisko 3-krotnie wyższe niż całej żywności i 1,5-krotnie wyższe niż mięsa, którego ceny także silnie rosły w analizowanym okresie. Największy wzrost cen detalicznych w porównaniu z listopadem 2008 r. odnotowano w przypadku ryb morskich świeżych, chłodzonych i mrożonych (średnio o 14,4%), konserw rybnych (o 9,7%) oraz ryb morskich wędzonych i suszonych (o 9,4%). Najwolniej rosły ceny ryb słodkowodnych (o 2,5%), owoców morza (o 3,6%) i ryb solonych (o 5,1%).

Na rynku europejskim obserwowano w grudniu 2009 r. poprawę sytuacji popytowej i wzrost zainteresowania konsumentów rybami w stosunku do roku poprzedniego. Sprzyjają temu niższe ceny zakupu ryb na rynkach światowych.

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 IX	569	2 644	234	1 077	409	4 933	1 739	8
X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	6 015	864	1 343	1 444	63	9 729	13 843	1 178
II	11 275	1 035	1 043	1 288	26	14 667	15 491	1 002
III	22 656	1 352	1 394	785	143	26 330	13 159	962
IV	16 351	2 790	1 527	200	553	21 421	7 715	680
V	6 562	2 750	1 002	322	295	10 931	1 750	283
VI	2 417	2 109	850	464	245	6 085	1 055	28
VII	400	1 945	161	1 132	290	3 928	2 618	22
VIII	13	2 858	172	872	405	4 320	2 855	13
IX	832	2 245	556	566	416	4 615	2 375	101
X	827	558	486	157	64	2 092	1501	94
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2009}{X\ 2008}$	120,0	27,6	101,0	14,2	25,5	46,0	32,0	73,4
$\frac{I-X\ 2009}{I-X\ 2008}$	129,0	122,5	92,1	87,8	93,5	119,0	241,3	189,8

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 IX	1 229	2 633	5 675	14 171	9 412	972	677	23 708
X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 139	7 495	15 368	9 314	1 148	779	28 901
IV	709	4 169	5 886	11 383	6 104	733	727	22 147
V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
VII	456	1 895	5 140	9 185	5 353	533	434	16 640
VIII	334	1 367	5 595	10 490	5 699	692	615	17 786
IX	700	3 339	6 106	13 420	7 965	930	618	23 565
X	903	2 971	8 420	13 405	7 582	671	808	25 699
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2009}{X\ 2008}$	113,0	90,7	128,3	88,5	75,7	53,6	117,3	99,7
$\frac{I-X\ 2009}{I-X\ 2008}$	65,5	96,7	123,1	96,3	83,0	82,5	103,8	101,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008 I-XII	232,46	90,92	42,23	31,94	14,75	425,04	191,63	77,70	45,23	84,09
2008 IX	17,39	8,25	3,56	2,32	0,86	34,90	17,59	6,69	4,05	4,08
X	19,40	9,25	3,80	2,81	1,32	50,54	27,46	9,45	4,33	7,18
XI	16,20	8,15	3,19	2,95	0,79	44,89	22,29	8,12	3,87	8,58
XII	19,83	9,38	3,50	3,94	1,19	42,64	20,02	6,20	4,37	9,26
2009 ^b I	19,44	7,97	3,65	2,41	1,10	36,24	16,50	7,21	2,85	7,32
II	21,96	7,92	3,49	2,62	1,49	35,56	14,83	8,86	3,22	6,83
III	30,38	7,66	4,81	1,64	1,87	37,03	14,44	7,63	3,75	8,77
IV	26,79	6,97	3,80	2,68	1,32	24,86	9,94	5,67	2,57	4,28
V	16,61	6,38	3,61	2,66	1,06	27,21	9,72	5,16	1,71	8,43
VI	16,63	6,52	4,14	1,11	1,15	24,01	9,98	5,18	2,28	3,74
VII	14,99	6,59	2,91	2,42	1,22	26,25	10,81	4,68	2,30	5,78
VIII	12,34	6,18	2,73	1,58	0,86	26,94	11,60	5,11	2,77	5,42
IX	16,61	7,95	3,51	2,99	0,68	36,28	16,02	7,42	3,45	6,82
X	16,11	7,50	3,32	3,31	0,64	36,00	18,52	6,06	2,63	7,29
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	83,1	81,1	87,3	117,6	48,5	71,2	67,4	64,2	60,7	101,5
<u>I-X 2009</u> <u>I-X 2008</u>	97,7	97,6	101,2	93,5	89,2	92,0	88,6	99,4	74,4	97,6

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	8,22	8,84	12,02	10,01
2008 IX	3,85	3,71	5,15	4,40	3,66	5,32	8,38	9,40	12,22	9,98
X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,17	9,67	9,74	11,67	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,08	4,40	5,72	10,73	10,62	11,70	13,58
XII	4,24	3,81	4,52	5,04	4,56	6,64	10,93	10,61	12,30	13,31
2009 ^a I	3,96	3,58	5,16	5,03	4,09	6,92	12,54	10,37	13,60	11,44
II	4,41	4,00	5,61	5,11	4,67	8,54	13,33	12,16	14,68	12,96
III	4,51	4,12	5,33	5,12	4,71	8,64	13,59	11,25	16,07	11,88
IV	4,26	3,83	5,27	4,59	3,99	8,33	13,11	11,23	15,97	10,57
V	4,23	3,75	5,18	4,35	4,31	8,00	15,37	9,63	16,20	10,31
VI	3,85	3,56	5,58	4,42	4,38	8,10	12,30	8,41	16,71	10,52
VII	4,53	3,68	5,26	5,12	-	8,51	12,79	8,85	16,27	10,47
VIII	4,23	3,70	5,15	3,53	4,26	6,24	11,53	8,20	15,11	9,53
IX	3,92	3,71	4,47	4,97	4,52	6,36	11,75	8,19	12,96	9,22
X	3,72	3,70	5,07	4,41	4,44	5,49	11,13	7,96	13,81	9,27
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2009</u> <u>X 2008</u>	99,0	101,1	146,0	92,3	110,5	106,2	115,1	81,7	118,3	77,6
<u>I-X 2009</u> <u>I-X 2008</u>	119,5	115,4	132,9	116,9	118,0	152,1	160,5	115,1	125,8	112,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2008 IX	6,40	18,18	17,60	19,74	31,19	32,29	36,65	6,34	0,42
X	6,70	18,15	18,99	20,55	35,67	32,29	37,15	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,98	37,95	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,72	18,38	18,48	19,72	41,69	35,28	42,33	9,85	0,55
2009 ^a I	8,78	17,77	18,85	17,65	34,04	37,27	42,21	11,04	0,52
II	8,60	17,70	16,05	25,54	44,16	40,23	48,12	11,39	0,55
III	10,28	17,56	16,96	22,61	43,85	41,60	49,26	11,28	0,50
IV	8,65	17,51	17,48	29,68	43,63	36,85	46,50	10,32	0,46
V	8,80	15,89	16,95	30,63	40,44	38,58	47,94	-	0,35
VI	9,44	15,94	15,49	20,16	45,50	38,98	51,27	10,98	0,32
VII	8,73	15,15	14,16	17,71	43,87	37,94	49,88	10,33	-
VIII	8,50	14,27	19,17	21,63	45,99	35,96	43,89	9,93	-
IX	8,36	15,54	15,28	23,09	42,33	35,72	47,84	10,00	-
X	8,00	14,78	13,37	18,68	42,05	36,35	46,09	9,68	-
Wskaźnik zmian (%)									
X 2009 X 2008	119,5	81,4	70,4	90,9	117,9	112,6	124,0	100,9	x
I-X 2009 I-X 2008	130,6	79,6	89,0	101,4	127,0	120,3	97,2	118,1	131,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 X	9,25	-	9,30	56%	9,92	69%	7,45	58%	5,63	66%	6,94	66%
XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60	73%	7,85	71%
VIII	9,36	-	10,42	60%	10,66	61%	8,64	55%	6,59	72%	7,91	71%
IX	9,34	-	10,39	59%	10,59	61%	8,50	54%	6,71	73%	7,90	71%
X	9,60	-	10,40	58%	10,64	61%	8,70	55%	6,69	73%	7,81	70%
XI	9,32	-	10,40	58%	10,61	61%	8,25	52%	6,70	73%	7,73	69%
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2009 XI 2008	99,0	x	108,0	x	103,3	x	109,9	x	115,9	x	106,6	x
I-XI 2009 I-XI 2008	100,7	x	107,7	x	109,5	x	112,5	x	118,9	x	109,2	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 X	14,36	12,71	12,86	17,86	63,10	9,14	13,36	15,58	14,70	22,71	10,52	13,32
XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	15,50	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	15,80	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	15,95	25,29	11,09	-
VIII	17,35	13,41	15,62	19,37	68,10	9,98	14,92	17,19	16,15	25,18	11,10	-
IX	17,39	13,39	15,71	19,41	68,50	10,05	14,97	17,35	16,25	25,47	11,17	-
X	17,34	13,26	15,83	19,60	69,60	10,09	14,95	17,48	16,35	25,59	11,19	13,58
XI	17,38	13,12	15,89	19,96	70,60	10,12	14,96	17,55	16,40	25,65	11,22	13,36
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2009 XI 2008	119,1	101,4	119,8	110,5	111,0	108,9	111,1	111,3	111,6	111,5	105,8	100,5
I-XI 2009 I-XI 2008	118,6	101,5	119,3	108,5	106,1	110,6	110,2	109,9	108,8	111,5	105,1	102,2

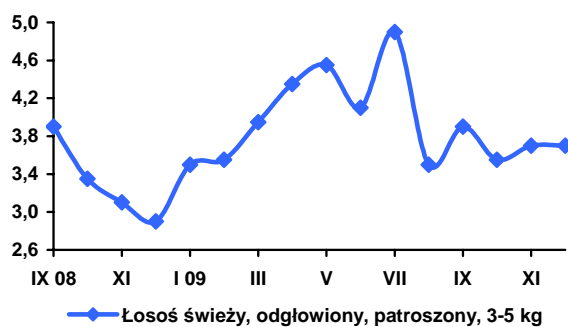
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

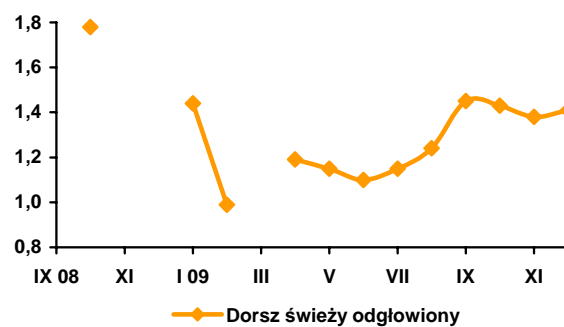
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
I-VI 2008	2,43	1,20	0,39	0,29	0,25	0,30
I-VI 2009	2,48	1,12	0,40	0,32	0,26	0,38
Wskaźnik zmian (%)						
I-VI 2009 I-VI 2008	102,1	93,3	102,6	110,3	104,0	126,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

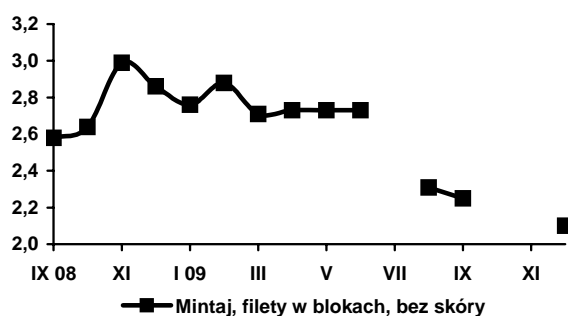
Rys. 1. Cena łосоsi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

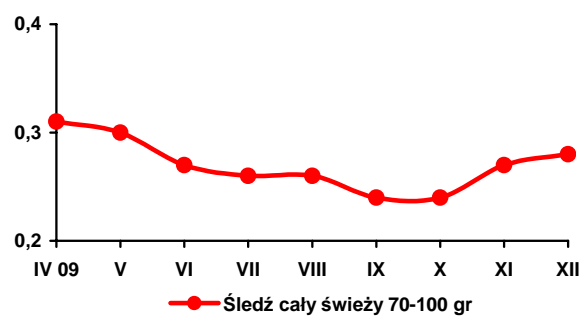
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski FOB (EUR/kg)

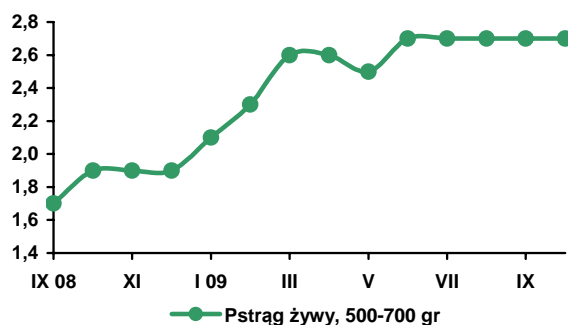
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

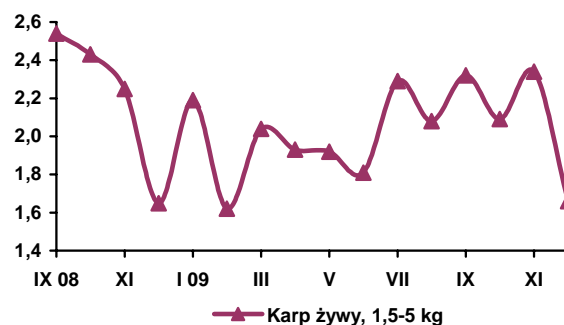
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski DES (EUR/kg)

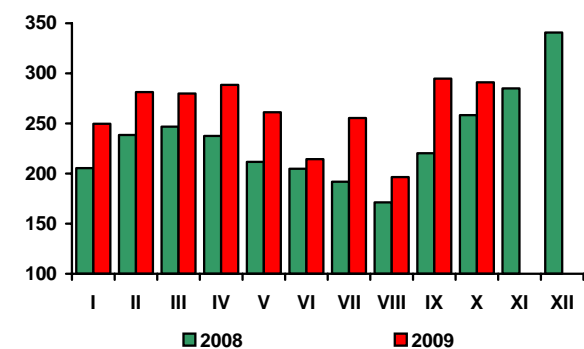
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

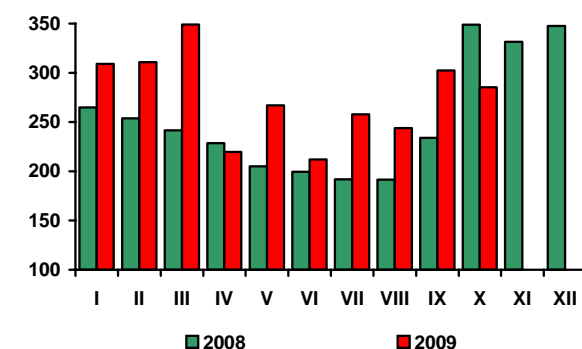
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

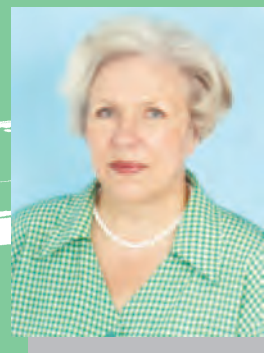
Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W listopadzie br. odnotowano przyspieszenie dynamiki wzrostu cen żywności. W porównaniu z poprzednim miesiącem łączne ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,7%, tj. w tempie ponad dwukrotnie większym niż w październiku br. (0,3%). Zdecydował o tym głównie sezonowy wzrost cen warzyw (o 7,5%), owoców (o 3,3%) i jaj (o 1,6%). Sezonowy spadek podaży i wzrost krajowych cen surowca mlecznego oraz wzrost cen na rynkach światowych przyczyniły się do wzrostu cen detalicznych produktów mleczarskich (o 0,5%), w tym zwłaszcza masła (o 9,1%) i serów dojrzewających (o 1,3%). Spośród warzyw istotnie podrożały warzywa świeże, w tym ogórki (o 42,2%), sałata (o 29,2%), pomidory (o 16,9%) i ziemniaki (o 5,3%), a spośród owoców – owoce jagodowe (o 11,8%), przy spadku cen jabłek i owoców południowych (po ok. 4,5%). W ślad za wzrostem cen masła zwiększyły się ceny margaryn (o 2,1%). Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili także za dżemy i marmolady (o 0,5%), czekoladę (o 0,4%) oraz miód, ryby, pieczywo i wołowinę (po 0,3%). Spadek cen skupu trzody chlewnej i drobiu znalazł odzwierciedlenie w obniżce cen detalicznych mięsa wieprzowego (o 1,7%) i drobiowego (o 3,6%) oraz tłuszczów wieprzowych (o 1,0%). Utrzymała się, obserwowana od maja br. spadkowa tendencja cen detalicznych cukru, za który w listopadzie konsumenci płacili o 3,5% mniej niż w poprzednim miesiącu. Tańsze niż w październiku były także: mąka (o 0,8%), ryż (o 0,6%) i wyroby cukiernicze (o 0,2%).

W listopadzie br. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 3,4% wyższe niż w listopadzie 2008 r. W podobnym stopniu wzrosły łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych (o 3,3%). W grupie żywności najbardziej wzrosły ceny jaj (o 12,7%), masła (o 11,9%) oraz ryb i przetworów rybnych (o 9,5%). Za tłuszcze wieprzowe oraz mięso i przetwory mięsne należało zapłacić średnio po ok. 6,5% więcej, niż rok wcześniej, w tym za wołowinę o 12,0%, drób o 6,3%, a wieprzowinę o 4,4%. Wzrost cen owoców w porównywanym okresie wyniósł 4,2%, w tym bananów 13,3% i cytrusów 8,8%. Łączne ceny cukru, miodu, dżemów, czekolady i wyrobów cukierniczych zwiększyły się o 4,0%, w tym cukru o 5,5%. Pieczywo i produk-

ty zbożowe podrożały średnio o 1,8%, głównie za sprawą wydatnego wzrostu cen płatków (o 4,0%), makaronów (o 3,7%) i wyrobów ciastkarskich (o 3,6%), przy znaczącej redukcji cen mąki (o 8,0%). Tańsze niż przed rokiem były artykuły mleczarskie (o 1,4%), warzywa (o 1,3%) i tłuszcze roślinne (o 1,0%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-listopad 2009 r., w stosunku do analogicznego okresu 2008 r. wyniósł 4,1% i był o 0,6 pkt. proc. wyższy od stopy inflacji. Dotyczył on wszystkich podstawowych grup żywności, z wyjątkiem artykułów mleczarskich, masła i owoców.

Przewiduje się, że w grudniu 2009 r., w porównaniu z listopadem 2009 r., ceny żywności mogą się zwiększyć o 0,5%–0,8%. Oznacza to, że w końcu br. mogą być one o ok. 3,5%–4,0% wyższe niż w grudniu 2008 r., wobec wzrostu o 3,2% odpowiednio rok wcześniej. Istotnym czynnikiem stymulującym wzrost cen żywności będzie wzrost pozasurowcowych kosztów przetwórstwa i obrotu, związany głównie ze wzrostem cen paliw oraz utrzymujący się względnie wysoki poziom eksportu i popytu krajowego, co potwierdzają m.in. dane GUS o sprzedaży detalicznej żywności. Stabilizacji krajowego popytu na żywność sprzyja poprawa sytuacji dochodowej emerytów i rencistów oraz wzmocnienie zakupów przez obcokrajowców w strefach przygranicznych z uwagi na wysoką konkurencyjność cenową polskich produktów. W grudniu br. należy się liczyć z dalszym wzrostem cen artykułów mleczarskich i masła oraz jaj, margaryn, owoców, i warzyw. Pod wpływem rosnących kosztów transportu, mogą zwiększyć się nieco ceny pieczywa. Odnotowany w listopadzie br., w stosunku do października, spadek cen skupu trzody chlewnej i drobiu wskazuje na możliwość dalszej redukcji cen detalicznych artykułów mięsnych, w tym zwłaszcza mięsa wieprzowego i drobiowego.

Z prowadzonych przez GUS badań dotyczących aktualnej i oczekiwanej w ciągu najbliższego miesiąca koniunktury gospodarczej w przedsiębiorstwach produkcyjnych i handlowych wynika, że jednostki branży żywnościowej przewidują wzrost sprzedaży, przy jednoczesnym wzroście cen i formułują najbardziej korzystne, wśród badanych przedsiębiorstw, oceny ogólnego klimatu koniunktury.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2009 r.

Wyszczególnienie	XI 2009			I-XI 2009
	X 2009=100	XII 2008=100	XI 2008=100	I-XI 2008=100
O G Ó Ł E M	100,3	103,5	103,3	103,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,7	102,9	103,4	104,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	108,0	108,3	109,5
Odzież i obuwie	100,0	94,4	93,8	92,5
Mieszkanie	100,1	104,9	105,0	107,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	105,6	105,8	108,8
W tym nośniki energii	100,1	105,7	105,9	110,9
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	102,0	102,0	102,0
Zdrowie	100,1	103,1	103,3	103,1
Transport	100,9	107,6	103,0	96,8
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	102,4	114,0	103,7	91,6
Łączność	99,6	99,4	99,3	99,7
Rekreacja i kultura	99,9	102,5	102,8	102,2
Edukacja	100,1	102,7	102,8	103,5
Restauracje i hotele	100,2	104,0	104,4	105,1
Inne towary i usługi	100,1	103,2	103,5	102,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2009 r.

Wyszczególnienie	XI 2009			I-XI 2009
	X 2009=100	XI 2008=100	XII 2008=100	I-XI 2008=100
Żywność (bez napojów)	100,7	103,4	102,8	104,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	101,8	101,8	103,6
Pieczywo	100,3	101,3	101,2	103,3
Ryż	99,5	101,1	101,3	115,1
Makarony	99,8	103,7	103,7	106,0
Mięso i przetwory	98,8	106,4	106,5	108,7
Mięso wieprzowe	98,3	104,4	103,8	108,8
Mięso wołowe	100,3	112,0	111,7	109,9
Drób	96,4	106,3	107,7	110,2
Przetwory mięsne i wędliny	99,6	106,7	106,9	108,0
Ryby	100,3	109,5	109,1	108,3
Mleko, sery i jaja	100,6	100,3	100,7	98,5
Artykuły mleczarskie	100,5	98,6	98,9	97,2
Mleko	100,2	99,7	99,7	99,3
Sery twarogowe	100,4	99,6	99,7	98,8
Sery dojrzewające i topione	101,3	97,5	98,5	91,9
Jaja	101,6	112,7	112,6	108,1
Oleje i pozostałe tłuszcze	103,7	104,1	104,2	101,4
Masło	109,1	111,9	112,4	95,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,0	106,5	105,1	120,7
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	102,1	99,6	99,9	101,6
Oleje roślinne	99,9	98,0	98,0	104,9
Owoce	103,3	104,2	100,4	95,1
Jabłka	95,4	100,3	102,0	67,8
Owoce cytrusowe	93,8	108,8	114,9	98,3
Banany	98,7	113,3	109,0	120,6
Warzywa	107,5	98,7	94,4	105,0
Ziemniaki	105,3	93,4	93,8	106,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,1	104,0	103,5	106,8
Cukier	96,5	105,5	103,8	116,2
Napoje bezalkoholowe	100,1	104,2	104,3	103,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
Mięso	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
Ryby	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	
Mleko, sery, jaja	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	
Tłuszcze	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	
Owoce	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	
Warzywa	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	
Cukier i wyroby cukiernicze	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	
Cukier	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	
III. Średnia płaca ^a	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	
Mięso	2005	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2006	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2007	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2008	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	
Ryby	2005	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2006	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2007	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2008	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	
Mleko, sery, jaja	2005	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2006	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2007	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2008	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	
Tłuszcze	2005	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2006	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2007	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2008	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	
Owoce	2005	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2006	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2007	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2008	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	
Warzywa	2005	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2006	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2007	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2008	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2006	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2007	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2008	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	
Cukier	2005	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2006	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2007	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2008	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2006	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2007	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2008	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	
III. Średnia płaca ^a	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	

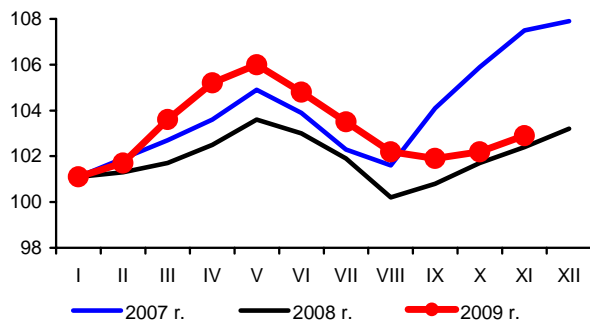
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

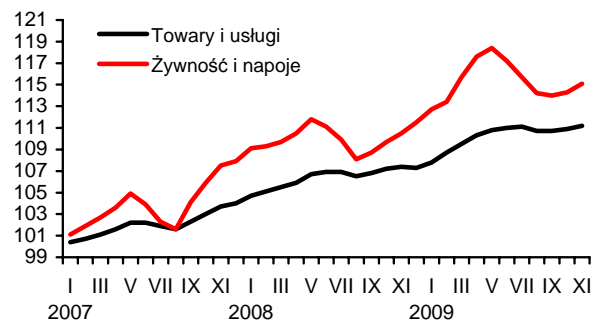
Wyszczególnienie a – 2008 r. b – 2009 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	3,26	3,33	3,38	3,46	3,69	3,97	4,21	4,38	4,48	4,55	4,58	4,60
	b	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72	4,70	4,66	4,56	4,48	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,75	1,76	1,76	1,77	1,79	1,82	1,83	1,84	1,85	1,85	1,85	1,85
	b	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88	1,89	1,88	1,89	1,88	
Makaron – 250 g	a	1,97	2,00	2,01	2,04	2,07	2,10	2,12	2,13	2,15	2,15	2,16	2,15
	b	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19	2,20	2,19	2,18	2,18	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,97	2,00	2,03	2,05	2,06	2,07	2,08	2,09	2,09	2,08	2,04	2,01
	b	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94	1,92	1,92	1,90	1,89	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,82	17,94	17,93	18,02	18,10	18,14	18,23	18,21	18,35	18,38	18,40	18,42
	b	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08	20,14	20,19	20,24	20,30	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	23,28	23,28	23,43	23,46	23,55	23,72	23,68	23,70	23,90	23,84	23,96	24,03
	b	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45	26,55	26,65	26,64	26,74	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,13	13,70	13,83	13,90	12,00	14,94	14,93	15,00	15,09	14,89	14,61	14,62
	b	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88	15,76	15,60	15,05	14,53	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,95	6,02	6,36	6,21	6,35	6,32	6,51	6,51	6,37	6,11	5,93	5,83
	b	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33	7,22	6,90	6,47	6,11	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,35	20,25	20,07	20,08	20,31	20,68	20,70	20,94	20,97	21,11	21,13	21,06
	b	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35	22,35	22,38	22,37	22,18	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	12,27	12,13	12,11	12,22	12,37	12,64	12,75	12,83	12,96	12,96	13,02	13,04
	b	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11	14,16	14,23	14,31	14,27	
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,79	12,72	12,74	12,75	12,69	12,64	12,68	12,71	12,86	13,26	13,63
	b	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55	15,62	15,71	15,83	15,89	
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,81	2,83	2,84	2,84	2,83	2,83	2,81	2,80	2,79	2,78	2,75	2,74
	b	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72	2,71	2,71	2,70	2,71	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04
	b	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96	0,95	0,96	0,96	0,97	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,66	11,72	11,71	11,78	11,78	11,77	11,81	11,82	11,84	11,83	11,85	11,84
	b	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81	11,87	11,83	11,83	11,88	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	22,08	21,29	20,82	19,90	19,23	18,42	18,09	17,54	17,47	17,35	17,00	16,70
	b	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83	15,80	15,57	15,86	16,48	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,21	5,19	5,23	5,27	5,21	5,18	5,17	5,17	5,23	5,24	5,20
	b	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16	5,17	5,16	5,12	5,21	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
	b	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44	0,44	0,44	0,43	0,44	0,44	0,45	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,07	3,94	3,86	3,78	3,67	3,65	3,61	3,58	3,57	3,54	3,52	3,50
	b	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39	3,40	3,42	3,57	3,90	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,09	3,17	3,31	3,39	3,41	3,51	3,67	3,75	3,78	3,79	3,80	3,79
	b	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68	3,66	3,67	3,66	3,66	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,44	5,54	5,77	5,96	6,03	6,10	6,16	6,20	6,17	6,14	6,16	6,12
	b	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14	6,13	6,08	6,01	5,98	
Ślonina – 1 kg	a	3,53	3,52	3,49	3,49	3,50	3,60	3,72	3,92	4,22	4,58	4,78	4,85
	b	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43	5,39	5,38	5,31	5,18	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,18	1,18	1,20	1,20	1,21	1,22	1,26	1,30	1,37	1,43	1,46	1,48
	b	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49	1,49	1,48	1,48	1,48	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,93	2,90	2,80	2,71	2,69	2,62	2,57	2,54	2,55	2,67	2,75	2,80
	b	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25	3,17	3,06	3,01	2,89	
Jabłka – 1 kg	a	3,47	3,57	3,67	3,92	4,25	4,68	4,87	3,23	2,40	2,10	1,95	1,92
	b	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47	3,01	2,37	2,05	1,95	

Źródło: Dane GUS

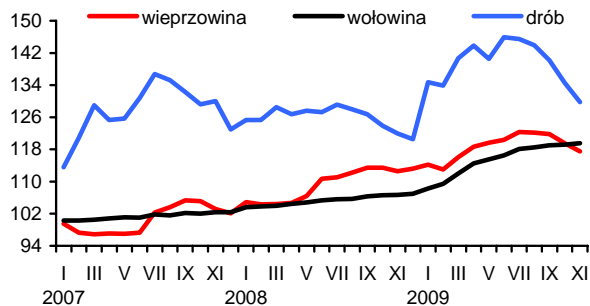
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

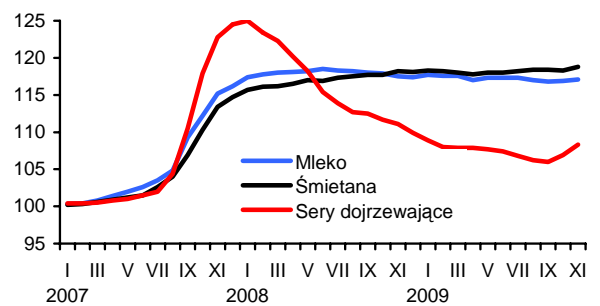
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2006 = 100) (w %)

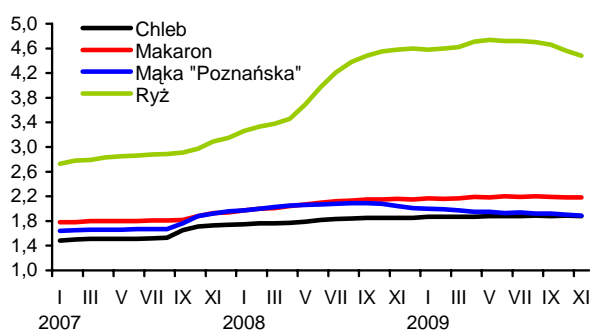
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2006 = 100) (w %)

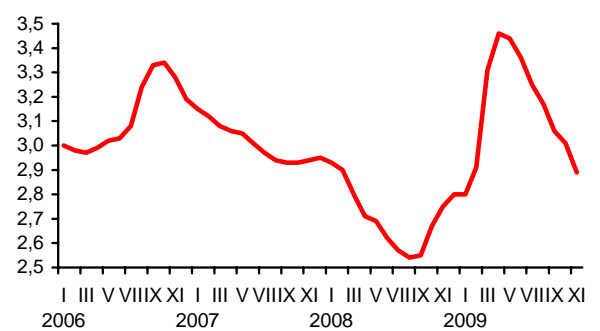
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2006 = 100) (w %)

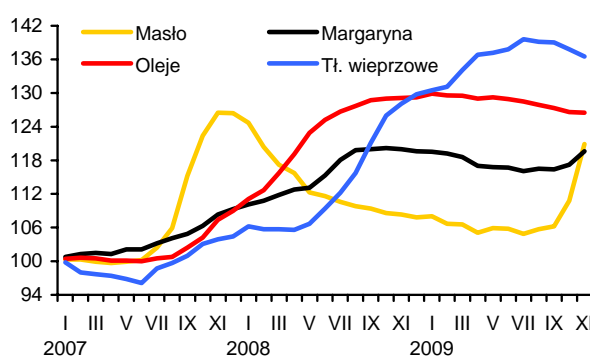
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

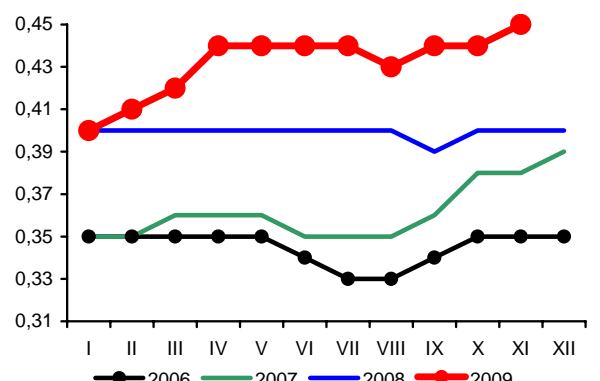
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2006 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Arkadiusz Zalewski

W listopadzie na rynku środków produkcji dla rolnictwa dominowały obniżki cen, przede wszystkim nawozów mineralnych. Wzrost cen wystąpił na rynku bezpośrednich nośników energii. Poprawiły się relacje cen środków produkcji do cen pszenicy, a pogorszyły w stosunku do cen trzody chlewnej.

Zwiększa się dynamika spadku cen nawozów mineralnych. Potaniecie nawozów w Polsce jest następstwem globalnego spadku popytu na nawozy w warunkach rosnącej podaży oraz niskiej opłacalności produkcji roślinnej. W listopadzie ceny nawozów mineralnych w Polsce zostały obniżone o 4,1%. Najbardziej potaniał nawóz trójskładnikowy (o 6,9%) oraz polifoska (o 6,8%). Potaniał również fosforan amonu (o 5,6%) oraz nawozy azotowe i potasowe (o 3,7-4,3%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne potaniały o 18,5%, w tym najbardziej fosforan amonu (o 35,5%) oraz polifoska (o 26,3%). Mimo to w listopadzie relacje cen nawozów do cen zbóż nadal były bardzo niekorzystne, głównie z powodu bardzo niskich cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 7,9 kg pszenicy, o 0,3 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, o 1,3 kg mniej niż przed rokiem, ale ponad 2,5-krotnie więcej niż w listopadzie 2007 r.

Nawozy wapniowe potaniały w październiku o 0,1%, a w ciągu 12 miesięcy podrożały o 9,9%.

Stabilizują się ceny na światowych rynkach nawozów mineralnych¹. W porównaniu z poprzednim miesiącem w listopadzie ceny zostały obniżone o 1,5% w tym najbardziej superfosfatu potrójnego² (o 7,3%) i fosforanu amonu³ (o 3,3%). Cena mocznika⁴ wzrosła w tym okresie o 2,4%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowych rynkach zostały obniżone o ponad 50%, w tym superfosfatu potrójnego o 75%, fosforanu amonu o 53%, a soli potasowej⁵ o 43%. Cena mocznika pozostała na poziomie roku ubiegłego.

Od września 2009 r. wzrost cen środków ochrony roślin został zahamowany. W listopadzie średnie ceny pestycydów pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Podrożały zaprawy nasienne (o 0,5%), potaniało natomiast Dithane (o 0,4%). W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 7,9%, w tym najbar-

ziej Dithane – o ponad połowę. W tym okresie została obniżona jedynie cena herbicydu Roundup (o 6,7%).

Na rynku materiałów budowlanych kontynuowane były tendencje zniżkowe cen z poprzednich miesięcy. W listopadzie ceny zostały obniżone o 0,3%, w tym blachy dachowe potaniały o 1,1%, a stal płaska i dwuteowniki grube o 1,0%. Podrożały drzwi płytowe (o 0,8%). W ciągu 12 miesięcy materiały budowlane potaniały o 6,2%, w tym najbardziej, o blisko 20% materiały wykonane ze stali: dwuteowniki i stal płaska. Podwyższono ceny drzwi płytowych (o 2,4%) i okien drewnianych (o 2,0%).

Na rynku bezpośrednich nośników energii wystąpił sezonowy wzrost cen. W listopadzie ceny podniesiono średnio o 1,3%. Największy wpływ na podwyżki cen miał drożejący gaz propan butan (o 6,7%) oraz olej napędowy (o 3,8%) i opały (o 3,2%). Nieznacznie potaniał koks opałowy (o 0,9%). Ceny w listopadzie 2009 r. były o 1,2% niższe niż przed rokiem. Znacząco potaniał w tym okresie koks opałowy (o 21,2%). Podrożała natomiast energia elektryczna (o 11,5%) i w najbliższych miesiącach należy się spodziewać dalszego wzrostu jej cen.

Stabilizują się ceny na rynku maszyn rolniczych. W listopadzie średnie ceny w stosunku do miesiąca poprzedniego praktycznie się nie zmieniły. Podrożały rozrzutniki obornika (o 2,3%), potaniały natomiast samochody dostawcze (o 1,5%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,5%, w tym najbardziej kombajny do ziemniaków (o 10,3%), pługi ciągnikowe (o 8,9%) i przyczepy samowładowcze (o 8,8%). Największe obniżki w tym okresie dotyczyły agregatów uprawowych do siewnika (o 4,1%).

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Tunis

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Yuzhnyy

5 Notowania fob Vancouver

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2008	XII 2008	XI 2009	XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	108,04	109,52	90,00	95,7	82,2	83,3	6,98	7,75
Saletra amonowa 34%N	„	121,00	120,96	99,56	96,3	82,3	82,3	6,36	7,06
Mocznik 46%N	„	163,32	158,60	123,12	96,2	77,6	75,4	5,81	6,45
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	127,16	122,44	112,56	96,2	91,9	88,5	12,22	13,56
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	239,04	240,44	197,04	99,3	81,9	82,4	10,70	11,87
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	291,08	296,08	187,84	94,4	63,4	64,5	6,37	7,07
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	194,68	194,72	198,32	96,2	101,8	101,9	7,18	7,96
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	251,44	253,36	185,32	93,2	73,1	73,7	7,19	7,97
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	198,92	210,52	180,92	93,1	85,9	91,0	7,86	8,72
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	68,44	68,40	75,23	99,9	110,0	109,9	2,72	3,02

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2008	XII 2008	XI 2009	XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	25,30	25,29	28,17	100,1	111,4	111,3	6,12	6,79
Dursban 480 EC	1 l	42,47	42,48	47,63	99,8	112,1	112,1	10,35	11,48
Karate Zeon O50 CS	100 ml	22,54	22,67	23,19	100,4	102,3	102,9	5,04	5,59
Decis 2,5 EC	250 ml	27,31	27,32	28,47	100,0	104,2	104,2	6,18	6,86
Dithane M-45	1 kg	22,16	22,10	33,88	99,6	153,3	152,9	7,36	8,16
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	43,43	43,45	45,59	100,5	104,9	105,0	9,90	10,99
Bravo	1 l	47,06	47,17	51,13	100,2	108,4	108,6	11,11	12,32
Miedzian 50 EC	1,5 l	52,90	52,91	54,13	100,0	102,3	102,3	11,76	13,04
Roundup	1 l	47,01	47,19	43,84	99,7	92,9	93,3	9,52	10,56
Granstar	8 g	20,11	20,12	21,16	100,4	105,2	105,2	4,60	5,10
Fusilade Forte	1 l	113,60	113,70	118,47	100,0	104,2	104,3	25,73	28,55
Chwastox extra	1 l	15,52	15,55	16,11	99,9	103,6	103,8	3,50	3,88
Huzar Pak	300 g	201,15	201,51	210,38	100,1	104,4	104,6	45,70	50,69
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,39	28,43	28,43	99,8	100,0	100,1	6,18	6,85

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2008	XII 2008	XI 2009	XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	695,55	698,03	696,95	100,0	99,8	100,2	151,38	167,94
Koks opałowy	t	1202,84	1210,1	948,30	99,1	78,4	78,8	205,97	228,51
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,06	3,66	4,36	101,4	119,1	107,4	0,95	1,05
Olej napędowy	1 l	4,01	3,69	3,87	103,8	104,9	96,5	0,84	0,93
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,8	2,5	2,61	103,2	104,4	93,2	0,57	0,63
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,24	2,07	2,08	106,7	100,5	92,9	0,45	0,50
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	1 l	11,65	11,63	11,99	100,3	103,1	102,9	2,60	2,89
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,7	20,68	20,67	100,0	100,0	99,9	4,49	4,98
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	11,05	11,05	11,28	100,4	102,1	102,1	2,45	2,72
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,58	10,6	10,77	100,1	101,6	101,8	2,34	2,60
Energia elektryczna	10 kWh	5,05	5,05	5,63	100,0	111,5	111,5	1,22	1,36

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2008	XII 2008	XI 2009	XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	pszenicy kg	żyw. wiepr. kg
Cement	50 kg	24,42	24,3	23,14	99,3	95,2	94,8	5,03	5,58
Wapno	1 t	494,93	495,1	488,99	100,0	98,8	98,8	106,21	117,83
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	142,54	140,34	120,20	99,2	85,6	84,3	26,11	28,96
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3772,86	3676,41	3021,07	99,0	82,2	80,1	656,18	727,97
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,18	12,24	11,76	99,8	96,1	96,6	2,55	2,83
Dwuteownik gruby	1 t	4109,91	4058,61	3270,43	99,0	80,6	79,6	710,35	788,06
Blacha dachowa	1 m ²	31,22	31,04	29,05	98,9	93,6	93,0	6,31	7,00
Tynk „Atlas”	25 kg	47,38	47,7	48,10	100,2	100,8	101,5	10,45	11,59
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,43	1,42	1,27	99,2	89,4	88,8	0,28	0,31
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	715,83	712,34	698,40	100,0	98,0	97,6	151,69	168,29
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	653,9	652,17	617,99	99,4	94,8	94,5	134,23	148,91
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,92	27,91	27,54	100,0	98,7	98,6	5,98	6,64
Okno drewniane szklane	1 szt.	1471,19	1474,89	1501,04	100,4	101,8	102,0	326,03	361,70
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1315,27	1323,32	1346,43	100,8	101,7	102,4	292,45	324,44

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2008	XII 2008	XI 2009	XI 2009 X 2009	XI 2009 XII 2008	XI 2009 XI 2008	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	317346,63	317346,63	331564,95	100,4	104,5	104,5	720,17	798,95
Kombajn do ziemniaków	58908,99	59134,83	64952,69	100,4	109,8	110,3	141,08	156,51
Samochód dostawczy	68736,83	68773,50	67711,31	99,9	98,5	98,5	147,07	163,16
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	20173,28	20291,73	21809,02	102,3	107,5	108,1	47,37	52,55
Siewnik zbożowy 25 redlic	16121,65	16158,44	16603,97	100,2	102,8	103,0	36,06	40,01
Ciągnik „Ursus” 5314	104171,02	104189,83	104677,26	100,0	100,5	100,5	227,36	252,23
Ciągnik 90 kW	159819,53	159549,78	158348,58	98,8	99,2	99,1	343,94	381,56
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	27753,71	27708,61	30208,76	100,1	109,0	108,8	65,61	72,79
Kopaczka elewatorowa	11957,01	12041,07	12202,62	100,0	101,3	102,1	26,50	29,40
Agregat uprawowy do siewnika	14585,39	14542,55	13992,93	100,1	96,2	95,9	30,39	33,72
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5656,54	5655,64	5941,44	99,8	105,1	105,0	12,90	14,32
Gleboğrafarka	5545,69	5568,30	5774,96	99,9	103,7	104,1	12,54	13,92
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	37534,07	37826,35	39096,5	100,0	103,4	104,2	84,92	94,21
Opryskiwacz 300 l	2860,08	2862,09	2948,22	100,2	103,0	103,1	6,40	7,10
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5356,33	5322,90	5517,85	99,7	103,7	103,0	11,98	13,30
Rozsiewacz nawozów	1629,55	1624,29	1758,69	100,0	108,3	107,9	3,82	4,24
Sadzarka 2 rzędowa	2775,07	2752,51	2733,4	100,6	99,3	98,5	5,94	6,59
Plug 3 skibowy	4489,81	4531,48	4889,15	99,9	107,9	108,9	10,62	11,78
Kultywator 2,1-2,8 m	1962,22	2004,98	2057,04	100,3	102,6	104,8	4,47	4,96
Dojarka 2 konwie ^a	8248,18	8259,15	8159,3	99,7	98,8	98,9	17,72	82,13
Dojarka z rurociągiem ^a	48117,24	48304,94	49318,76	100,5	102,1	102,5	107,12	496,41
Schlądzarka do mleka 500 l ^a	16814,22	16736,45	17650,31	98,9	105,5	105,0	38,34	177,66

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

